Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2026-2030

Versie: 1.1

Datum: 14 april 2026

Gemeente Valkenswaard

Opsteller: Bouke Bootsma & Nigel Kennedy

1 INHOUDSOPGAVE EN LEESWIJZER

2 Programma duurzaamheid en onze duurzaamheidsvisie 2
3 Programmastructuur 5
4 Een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente 10
5 Energieke en gezonde gemeente 16
6 Schone leefomgeving en verantwoorde organisatie 26
7 Bijlagen 35

Leeswijzer Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2026–2030

Dit uitvoeringsprogramma geeft weer hoe de gemeente Valkenswaard in de periode 2026–2030 werkt aan de uitvoering van de duurzaamheidsvisie. Het document is opgebouwd per thema en laat zien welke ambities, doelen en concrete inspanningen zijn vastgesteld.

Hoofdstuk 2 – Programma duurzaamheid en onze duurzaamheidsvisie

Dit hoofdstuk schetst het waarom van het duurzaamheidsprogramma. De duurzaamheidsvisie is opgebouwd rond drie hoofdthema's:

- Een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente
- Een energieke en gezonde gemeente
- Een schone leefomgeving en verantwoorde organisatie

Het hoofdstuk beschrijft hoe deze visie is vertaald naar een concreet uitvoeringsprogramma, inclusief de rol van SMART-doelen en de behoefte aan overzicht, sturing en monitoring.

Hoofdstuk 3 – Programmastructuur

Hier wordt uitgelegd hoe het programma werkt en wordt aangestuurd. De gemeente werkt met een Doel-Inspanningen-Netwerk (DIN), van hoofddoel tot concrete handelingen. Ook lees je hoe monitoring gebeurt via de THEFD-bril (tempo, haalbaarheid, efficiëntie, flexibiliteit, doelgerichtheid) en hoe dit aansluit op de jaarlijkse P&C-cyclus. Verder staan de budgetten per thema, de benodigde formatie-uitbreiding en de wijze van rapporteren aan college en raad.

Hoofdstuk 4 t/m 6 – Het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid per thema

Je vindt hier: De lokale ambities en Nationale kaders van de verschillende thema's. De concrete inspanningen, beschikbaarheid van budget, capaciteit en planning om deze lokale ambities te behalen en om aan Nationale kaders te voldoen. Indicatoren voor monitoring,

Hoofdstuk 7 – Bijlagen

De bijlagen bevatten overzichtstabellen, het volledige DIN, programmabudgetten, ureninschattingen en de uitwerking van de programmaorganisatie (zelfstandig, hybride en kern). Ze ondersteunen de uitvoering en vormen de technische basis van het programma.

2 PROGRAMMA DUURZAAMHEID EN ONZE DUURZAAMHEIDSVISIE

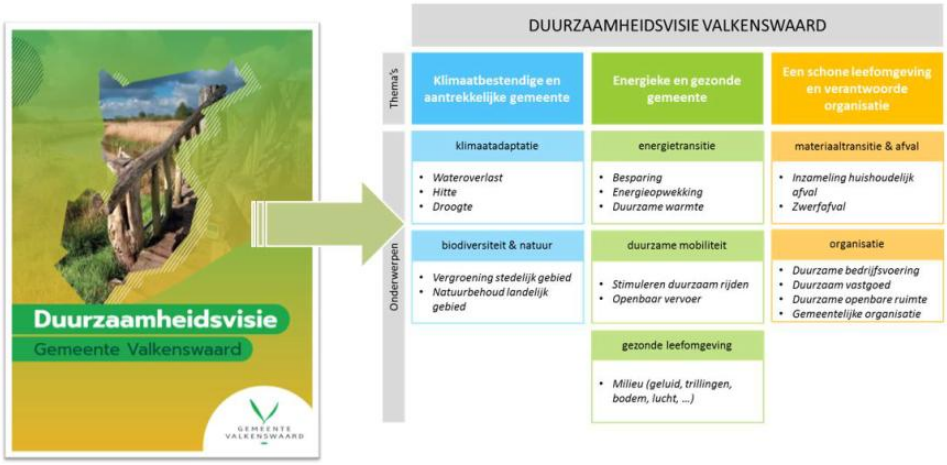
Duurzaamheid is een thema dat speelt van mondiaal- tot op micro niveau in onze dorpen. Wereldwijd wordt klimaatverandering met de dag zichtbaarder. Warmte- en neerslagrecords worden jaarlijks opnieuw verbroken, hevige hagelbuien, extreem droge en hete zomers gevolgd door winters met grote neerslagoverschotten. We stappen over op duurzame vormen van warmte, gaan elektrisch rijden en onze inwoners dragen hun steentje bij aan de opwek van energie op hun eigen dak. Die energie moet ook worden getransporteerd van en naar onze inwoners en bedrijven, het energiesysteem verdiend de komende jaren de nodige aandacht.

In de toekomstvisie 2040 heeft gemeente Valkenswaard de kwaliteit van leven in Valkenswaard centraal gesteld. Naast materiële zaken die de kwaliteit van leven verbeteren zijn er ook immateriale zaken die hieraan bijdragen; een lang leven in goede gezondheid met een goede luchtkwaliteit, een wandeling in een schone groene omgeving of een de toegang tot fatsoenlijk openbaar vervoer. Duurzaamheid is verweven met een goede kwaliteit van leven.

Duurzaamheid raakt daarnaast op directe en indirecte wijze veel grootschalige ruimtelijke, sociale en economische opgaven waar als gemeente voor staan. Duurzaamheid is verweven met wonen, mobiliteit, natuurbeheer, gezondheid, energievoorziening, afval en materialentransitie. Veel duurzaamheidsonderwerpen zijn opgenomen in de bouwstenen van de omgevingsvisie 2.0; duurzame energie en energienetten, gezonde leefomgeving, natuur- en biodiversiteit, klimaatopgaven zoals hittestress en wateroverlast en luchtkwaliteit en geluidsbelasting. Dat deze aspecten als kernonderwerpen worden meegenomen, laat zien dat duurzaamheid niet optioneel is, maar een randvoorwaarde voor een toekomstbestending Valkenswaard.

In de duurzaamheidsvisie staat beschreven hoe deze duurzame toekomst eruit ziet. Op basis van 3 thema's geven we aan waar we aan willen werken om die duurzame toekomst te bereiken:

Thema 1: een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente
Thema 2: een energieke en gezonde gemeente
Thema 3: een schone leefomgeving en verantwoorde organisatie

In het bovenstaande figuur zijn thema's verder opgedeeld naar onderwerp. Deze onderverdeling is de basis geweest voor het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid (UVPD).

2.1 VAN VISIE NAAR UITVOERINGSPROGRAMMA

In de duurzaamheidsvisie staat beschreven hoe een duurzame toekomst in gemeente Valkenswaard eruit ziet. Er wordt ook beschreven aan welke onderwerpen we moeten werken om die duurzame toekomst te gaan bereiken. In 2025 waren meer dan 25 collega's aan het werk aan projecten die bijdragen aan deze duurzame toekomst. We beginnen dus zeker niet vanaf nul. Alleen ontbreekt het nog wel aan (voldoende) overzicht, afstemming, coördinatie en monitoring.

De afgelopen 10 maanden is er door deze 25 programmaleden hard gewerkt om de duurzaamheidsvisie te vertalen naar een UVPD. In dit hoofdstuk gaan wij in op het proces van visie naar uitvoeringsprogramma, de wijze waarop we dit hebben gedaan. Vervolgens laten we zien op welke manier de programmaorganisatie ingericht moet zijn om aan onze doelstellingen te behalen. In de thematische hoofdstukken hierna behandelen we per thema de reeds vastgestelde lokale ambities, onze wettelijke verplichtingen, de hieruit vloeiende doelstellingen en de inspanningen die bij gaan dragen aan het behalen van deze doelstellingen.

Het doel van het programma is om aandacht, capaciteit, inspanningen en interventies doelgericht in te zetten binnen de direct beschikbare budgetten. Indien er geen budgetten beschikbaar zijn, dan zal het programma op basis van commitment sturen op de best mogelijke uitkomst. Hiermee kunnen we op een effectieve en efficiënte manier uitvoering geven aan onze wettelijke taken en gemeentelijke doelen en ambities.

2.2 VAN 3 NAAR 4 PROGRAMMA NIVEAUS

Onze duurzaamheidsvisie is vastgesteld in 2019. Met de totstandkoming van de visie hebben we een eerste stap gezet in het "waarom?". Hoe willen we dat Valkenswaard er in de toekomst uit ziet en wat is de opgave waar wij lokaal mee aan de slag moeten. De opgave is vervolgens vertaald naar "wat willen we bereiken?" en "wat gaan we daarvoor doen?". In het UVPD hebben wij deze vertaling aangevuld met SMART-doelstellingen en de benodigde inspanningen om aan de doelstellingen te gaan voldoen

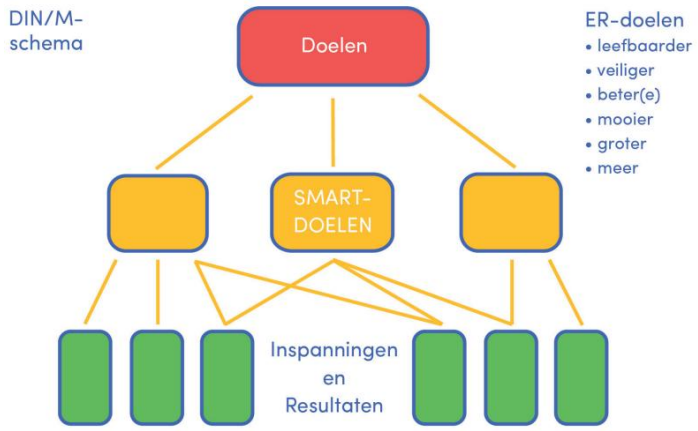
De tabel hieronder geeft een voorbeeldUitwerking voor een subdoel binnen het thema "energieke en gezonde gemeente".

Niveau	Thema 2: Een energieke en gezonde gemeente
1. **Hoofddoel** (*wat willen we bereiken?*)	Om in 2050 een toekomstbestending energiesysteem te realiseren
2. **Subdoel** (*wat gaan we ervoor doen?*)	Werkt Valkenswaard toe naar een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem in 2050
3. **SMART-doel** (*nieuw in UVPD*)	In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energieverbruik
Inspanning 1 (*nieuw in UVPD*)	Verbetering van samenwerking met de lokale Energie coöperatie
Inspanning 2 (*nieuw in UVPD*)	Warmteprogramma vastgesteld in 2027
Inspanning 3 (*nieuw in UVPD*)	Uitvoering geven aan het warmteprogramma d.m.v. wijkuitvoeringsplannen

Samen met de programmaleden is er in 4 werksessies inhoudelijk invulling gegeven aan alle subdoelen door het opstellen van SMART-doelstellingen en de inspanningen die bijdragen aan het behalen van de SMART-doelstelling.

2.3 SAMENVATTEND RESULTAAT: DOEL-INSPANNING-NETWERK (DIN)

Een belangrijk resultaat van het proces van Visie naar uitvoeringsprogramma is het verkregen Doel-inspanningen-Netwerk (DIN). Een DIN is als het ware een kompas van het programma; het is een schema waarin de doelen staan en de inspanningen en activiteiten die worden verricht om deze doelen te bereiken. Deze doelen en inspanningen worden door middel van lijnen verbonden zodat er een netwerk ontstaat van doelen en inspanningen. Onderstaand figuur is een schematische weergave van een DIN. De DIN van het programma Duurzaamheid is terug te vinden in bijlage 7.2

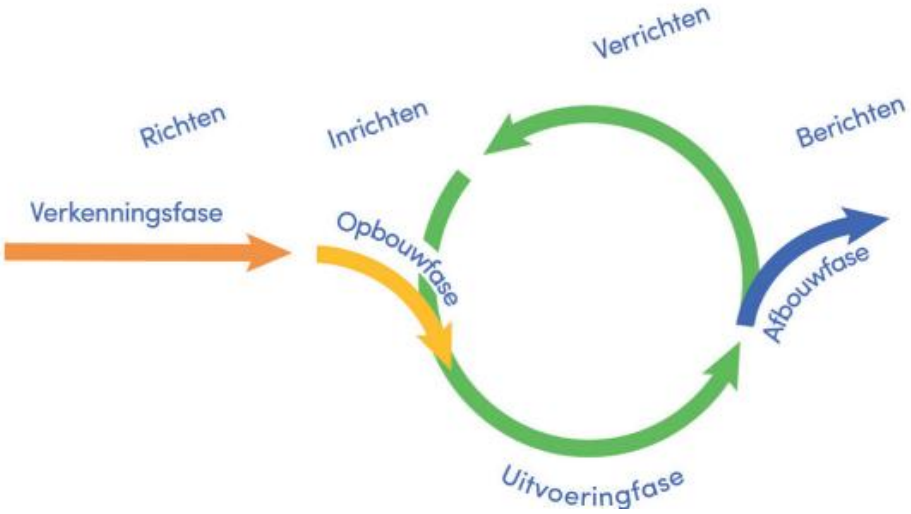

Let op: Er is ervoor gekozen om óók de inspanningen die benodigd zijn om de doelstellingen te behalen, maar waarvoor nog geen dekking is gevonden, mee te nemen in het uitvoeringsprogramma.

3 PROGRAMMASTRUCTUUR

3.1 OPBOUW EN PROGRAMMAFASE

Met het vaststellen van de duurzaamheidsvisie en het aanstellen van een programmamanager duurzaamheid in 2019 is de programmatische aanpak gestart. Omdat er op de beleidsafdeling al verschillende activiteiten plaatsvonden die bijdroegen aan de duurzaamheidsvisie, was het programma echter tegelijkertijd ook al in uitvoering. Het programma rapporteerde periodiek op de voortgang binnen de projecten maar had niet de mogelijkheid om te sturen op het resultaat of effect, samenhang te borgen tussen de afdeling of de middelen zo doelmatig en efficiënt mogelijk in te zetten.

Het voorliggend uitvoeringsprogramma duurzaamheid slaat een brug tussen de verkenningsfase (duurzaamheidsvisie) en de reeds lopende uitvoeringsfase van het programma. In bovenstaand figuur aangegeven met opbouwfase. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma hebben we de focus gelegd op de onderdelen die de bovenstaande programma cyclus compleet maken:

1. De inrichting, door middel van een DIN met concrete SMART doelstellingen en inspanningen die hieraan bijdragen;
2. het berichten, door middel van het opstellen van monitoringsmethodiek met bijbehorende indicatoren;
3. het verrichting binnen het programma, door middel van het inzichtelijk maken van de sturingsindicatoren, communicatiewensen, budget en capaciteit.

3.2 PROGRAMMA BUDGET & ORGANISATIE

Het programma duurzaamheid vraagt een organisatie die sturing, uitvoering, monitoring en besluitvorming mogelijk maakt.

Om uitvoering te geven aan de onderwerpen energietransitie, materialentransitie, de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en de programmaorganisatie van het programma Duurzaamheid wordt op 21 mei 2026 een voorstel aan de raad aangeboden voor formatie uitbreiding. Zonder uitbreiding van deze personele capaciteit komt de voortgang, kwaliteit en samenhang

van het programma onder druk te staan, met het risico dat het tijdig realiseren van nationale en lokale doelstellingen voor 2030 en 2050 niet worden behaald. Een uiteenzetting van deze nationale en lokale doelstellingen zijn terug te vinden in de thematische hoofdstukken 4, 5 en 6.

In onderstaand capaciteitsoverzicht is de gevraagde vaste formatie van het raadsvoorstel van 21 mei 2026 verdeeld naar de inzet per thema en het programma zelf.

Capaciteitsoverzicht bijdrage nieuwe formatie (fte)			**Verdeling capaciteit naar thema's (fte)**			
Functie	**Huidge formatie**	**Inhuur/ Trainee**	**Thema 1**	**Thema 2**	**Thema 3**	**Program. org.**
Programmamanager Duurzaamheid	1	-	-	0,6	-	0,4
Programmamanager Warmte wordt Sr. Beleidsmedewerker Duurzaamheid	1	-	-	0,6	0,2	0,2
Sr. Beleidsmedewerker Milieu	1	-	-	1	-	-
Beleidsmedewerker/ projectondersteuner	1	-	-	0,5	0,5	-
Beleidsmedewerker afval	0,67	-	-	-	0,67	-
Projectleider Energiebesparing	-	1	-	1	-	-
Projectleider Energietransitie	-	1	-	1	-	-
Beleidsmedewerker/ communicatieconsulent	-	0,78	-	0,78	-	-
Projectondersteuning afval	-	0,5	-	-	0,5	-
Projectondersteuning duurzaamheid*	-	-	-	0,2	0,2	0,1
Jurist	-	0,89	-	-	0,89	-
Subtotaal	**4,67**	**4,17**	**0**	**5,68**	**2,96**	**0,7**
Totaal	**8,84**		**9,34**			

*Functie van projectondersteuning duurzaamheid (0,5fte) wordt momenteel niet ingevuld en ontbreekt dus in de huidge formatie en inhuur

Naast bovenstaande structurele uitbreiding van de formatie voor het behalen van de nationale en onze lokale doelstellingen zijn er ook middelen benodigd om uitvoering te geven aan de inspanningen op de beleidsafdelingen van het programma duurzaamheid zelf. Daarvoor maken we gebruiken van verschillende budgetten; het budget voor programma duurzaamheid, een budget voor energietransitie en het budget voor milieubeleid. Daarnaast hebben we een tweetal specifieke uitkeringen waarmee we (1) het uitvoeringsprogramma besparing particuliere woningeigenaren 2025-2029 bekostigen en (2) inwoners in energiearmoede ondersteunen.

Uitgaven (x 1000 euro)	2026	2027	2028	2029	2030
Thema 1: Klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente	0	0	0	0	0
Thema 2: Energieke en gezonde gemeente	764	1.015	963	1.009	569
Thema 3: Een schone leefomgeving en verantwoorde organisatie	115	215	165	215	165
Formatie Duurzaamheid RB (raadsvoorstel 21 mei)	482	482	482	482	482
Totaal	**1.361**	**1.712**	**1.610**	**1.706**	**1.216**

Dekking (x 1000 euro)	2026	2027	2028	2029	2030
Reguliere budgetten (Duurzaamheid + Energietransitie + milieu)	134	134	134	134	134
SpUk Lokale Aanpak Isolatie	395	429	469	493	0
SPUK Energiearmoede	65	65	0	0	0
Algemene uitkering (voorheen CDOKE)	1.111	1.120	1.201	1.206	1.207
Totaal dekking	**1.705**	**1.748**	**1.804**	**1.833**	**1.341**
Vrijval tgv structureel saldo	344	36	194	127	125

Voor thema 1 zijn er op het moment geen mogelijkheden om middelen in te zetten vanuit het programma duurzaamheid, de vakafdelingen hebben echter wel een (beperkt) budget om in te zetten voor inspanningen die bijdragen aan het programma. Voor thema 2 en thema 3 zijn er wel mogelijkheden om middelen in te zetten voor capaciteit en inspanningen. De uitgaven voor thema 2 en thema 3 zijn terug te vinden in hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6.

3.3 STURING EN BEHEERSING & EFFECT

Een belangrijk onderdeel van het programma Duurzaamheid is monitoring. Daarin maken we onderscheid tussen (1) sturing op indicatoren, (2) beheersing van capaciteit en budget voor het bereiken van de doelen en (3) de effecten die de activiteiten genereren.

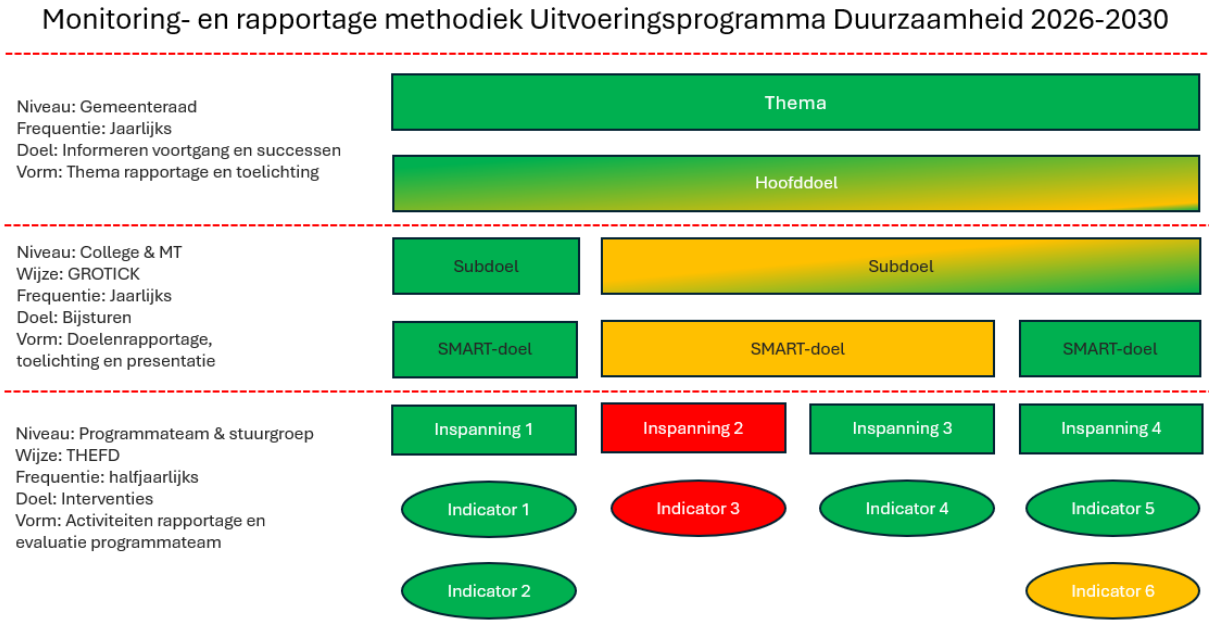
(1) Tijdens de uitvoering maken we keuzes en interventies, die we uitvoeren en monitoren. Op basis daarvan kunnen we onze keuzes en interventies weer bijstellen. Deze cyclus wordt tweemaal per jaar doorlopen door het programmateam en stuurgroep. Het besturen van het programma doen we door de voorwaarden te scheppen die de programmaleden nodig hebben om de activiteiten uit te kunnen voeren. Hiervoor gebruiken we de resultaten van een doorkijk met de THEFD-bril (tempo, haalbaarheid, efficiëntie, flexibiliteit en doelgerichtheid). De vragen die wij de programmaleden concreet gaan stellen zijn beschreven in onderstaande tabel.

Criteria Niveau	Tempo	Haalbaarheid	Efficiëntie	Flexibiliteit	Doelgerichtheid
SMART-doelstellingen	Haal ik mijn doelstelling snel genoeg?	Zijn mijn doelstellingen haalbaar?	Voegen de doelstellingen waarde toe?	Kunnen de doelstellingen worden bijgesteld?	Dragen de SMART-doelstellingen voldoende bij aan de ER-doelen?
Inspanningen	Worden de inspanningen op tijd uitgevoerd	Zijn de inspanningen haalbaar?	Zijn de inspanningen rendabel?	Kunnen de inspanningen worden aangepast?	Dragen de inspanningen voldoende bij aan de SMART-doelstellingen
Middelen	Zijn de middelen op tijd beschikbaar?	Zijn de middelen beschikbaar?	Vragen de middelen veel offers?	Kunnen de middelen gerealloceerd worden?	Dragen de middelen voldoende bij aan de inspanningen?

(2) Primair wordt er aan het college en MT gerapporteerd op SMART-doelstellingen niveau. De geboekte resultaten en baten, de bereikte effecten, en de zichtbaarheid van de voortgang op de indicatoren. Hiervoor gebruiken we de GROTICK criteria (geld, risico, organisatie, tijd informatie en kwaliteit). Daarnaast wordt er gerapporteerd over de opvallende resultaten van inspanningen.

(3) De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd over het effect van het programma door middel van een rapportage op thema niveau (Klimaatbestending en aantrekkelijke gemeente, energieke en gezonde gemeente en schone leefomgeving en verantwoorde organisatie), daarin worden de raadsleden op hoofdlijn geïnformeerd en worden er uit elk thema 1 opvallend succesvolle inspanning geselecteerd die wordt toegelicht.

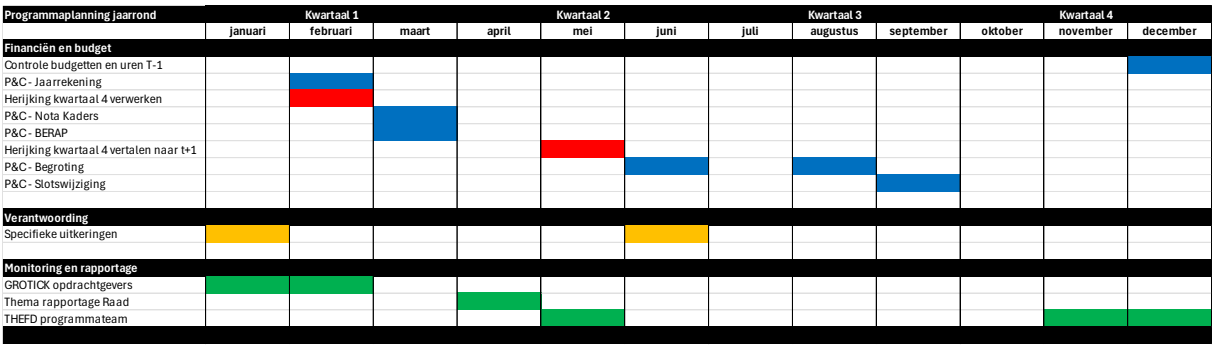
In onderstaand figuur worden de drie niveaus van de wijze van rapportage geïllustreerd met een voorbeeld. De kernboodschap van de illustratie is dat er op verschillende niveaus wordt gemonitord en gerapporteerd. Het doel van deze wijze van rapportage is dat we de bevoegdheid van de programmaleden, stuurgroep, college, MT en gemeenteraad optimaal benutten.

3.4 PROGRAMMAPLANNING

Het besturen van het programma doen we door de voorwaarden te scheppen die de programmaleden nodig hebben om de activiteiten uit te kunnen voeren. In delen van het programma zijn deze voorwaarden gemakkelijker te scheppen dan in andere delen (zie paragraaf 3.2 Programmaorganisatie). We sluiten de monitoring- en rapportage methodiek aan op de P&C cyclus. Voorafgaand aan de Nota Kaders en BERAP in maart vindt er in november en december een halfjaarlijkse analyse plaats. Daarin wordt met de THEFD methode getoetst of de inspanningen het beoogde effect realiseren op de SMART-doelstellingen. In de periode januari en februari wordt deze analyse aangevuld met een GROTICK. Hiermee wordt het bestuur en MT in stelling gebracht om bij te sturen op de inspanningen die worden geleverd. Deze bijsturing kan gevolgen hebben voor de Nota Kaders en de begroting.

De bijsturing wordt meegenomen in de themarapportage naar de gemeenteraad, waardoor de wijzigingen in de Nota Kaders worden onderbouwt met de benodigde bijsturingen.

De combinatie van de GROTICK, de THEFD van november en december en de THEFD voorafgaand aan de begroting (als laatste finetuning) zijn input voor de begroting.

4 EEN KLIMAATBESTENDIGE EN AANTREKKELIJKE GEMEENTE

4.1 INLEIDING

Het klimaat in de wereld verandert in een rap tempo en de gevolgen zijn ook lokaal voelbaar: extreme droogte, natte periodes en hogere temperaturen. Ook in de gemeente Valkenswaard zijn deze gevolgen van klimaatverandering steeds meer voelbaar. Onze inwoners werden de laatste jaren geraakt door extreme hitte of ondergelopen woningen. Als we niet tijdig inspelen op de klimaatverandering levert dat extra schade op. Het is onze verantwoordelijkheid onnodige kosten voor de gemeente en gemeenschap voorkomen. We moeten ons hier zo goed mogelijk op voorbereiden, dit vraagt om aanpassingen in zowel de bebouwde omgeving als in de groene delen van onze gemeente.

Want ook deze groene delen staan steeds meer onder de druk. Naast de gevolgen van klimaatverandering, heeft ook een te hoge stikstokdepositie invloed op onze natuur. Doordat er teveel stikstof (o.a. uit industrie, mobiliteit en landbouw) in natuur terecht komt, verzuurt de bodem en gaat de biodiversiteit achteruit. Het vraagt om een robuuster systeem wat weerbaarder is en zichzelf kan herstellen.

4.2 LOKALE AMBITIES EN (NATIONALE) DOELSTELLINGEN

Om in 2050 een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente te zijn heeft de gemeente Valkenswaard de volgende lokale ambities en doelstellingen vastgesteld. Het collegeprogramma 2022-2026 geldt als basisonderdeel van onze lokale ambities, het uitvoeringsprogramma is tot stand is gekomen in de collegeperiode 2022-2026. Op het moment van schrijven is een nieuwe college- en/of raadsprogramma voor 2026-2030 nog niet bekend. Wanneer deze bekend is, worden de doelstellingen hierin meegenomen. De ambities en doelstellingen zijn aangevuld met nationale doelstellingen op dit thema.

Lokale ambities	
Toekomstvisie 2040	Door klimaatverandering hebben we te maken met steeds extremer weer. Hierop hebben we de inrichting van onze omgeving aangepast, met meer groen, water(opvangmogelijkheden) en schaduwrijke plekken. Het doel, in lijn met de landelijke en internationale doelen, is om in 2050 klimaatneutraal te zijn.
Duurzaamheidsvisie	In 2050 is Valkenswaard een aantrekkelijke en klimaatbestendige gemeente, bestand tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging. Dit betekent dat Valkenswaard toewerkt naar een klimaatbestendige en natuurinclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte (focus stedelijk gebied). Om dit te bereiken gaan we de volgende dingen doen; - Gevolg geven aan de uitkomsten van de klimaatstresstest. - Investeren in het ontstenen en vergroenen van de openbare ruimte

	- Investeren in het bufferen en infiltreren van (bovenregionale) water-overschotten - Stimuleren afkoppelen hemelwater door particulieren en ondernemers; - Riolering met verdere maatregelen klimaatbestendig inrichten - Klimaatadaptatie en biodiversiteit bij elke ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting
Collegeprogramma 2022-2026	- We gaan voor meer groen - We vergroenen onze bebouwde kom zodat we kunnen genieten van het positieve effect dat groen heeft op ons geluk, onze gezondheid en op de leefbaarheid van onze wijken.
Hoger beleid	
Landelijk	Deltaplan Ruimtelijke adaptatie – in 2050 is Nederland klimaatbestendig en waterrobuust ingericht
	Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) en Nationaal Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie (NUP KA)
	Nationaal programma Landelijk gebied – Een rijke en veerkrachtige natuur, robuust watersysteem, vitaal platteland, toekomstbestendig klimaat en ruimte voor duurzame en sterke landbouw
	Nationaal programma Landelijk gebied – Een rijke en veerkrachtige natuur, robuust watersysteem, vitaal platteland, toekomstbestendig klimaat en ruimte voor duurzame en sterke landbouw
	Natuurpact 2013 – Versterking biodiversiteit. Maatschappelijke betrokkenheid bij natuur en relatie tussen natuur en economie in 2027
	Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering – 2035 75% areaal met stikstofgevoelige habitats onder de kritische depositiewaarde
Provincie	Provincie Noord Brabant - Beleidskader natuur 2023 – 2030
	Biodiversiteitsakkoord – 2030 minimaal 50% afnamen van introductie van invasieve soorten
	Brabantse Bossenstrategie 2020 – in 2050 60.000 ha bos gerevitaliseerd

4.3 INSPANNINGEN EN PLANNING

Op basis van de lokale ambities en (nationale) doelstellingen zijn er SMART-doelstellingen geformuleerd. Deze zijn in deze paragraaf geordend per subdoelstelling. De uitvoering geeft aan wanneer de inspanning plaatsvind en afgerond moet zijn. Het budget en capaciteit geeft weer of de vakcollega (naar eigen inzicht) voldoende capaciteit en middelen heeft om de inspanning te kunnen leveren vanuit zijn of haar vakgebied. Zoals eerder vermeld is er in het proces van visie naar uitvoeringsprogramma ervoor gekozen om inzichtelijk te maken wat er moet gebeuren om doelstellingen te halen, dat betekent dus dat er inspanningen worden vermeld waar geen budget

of middelen voor zijn, maar volgens de vakcollega wel noodzakelijk zijn om de doelstelling te halen.

Werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte

	Smart doelstelling: **In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd, zodat schaduw, koelte en biodiversiteit aantoonbaar toenemen.**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
1	Kansrijke locaties in kaart brengen, toetsen aan 3/30/300-regel en gepaste maatregelen uitvoeren.	2026-2040		
2	Burgerparticipatie stimuleren waar 3/30/300-regel niet mogelijk is	2026-2040		
3	Vervangen overtollige verharding voor klimaatwinst	2026-2040		
4	Stimuleren ontharding bij inwoners middels acties	2026-2030		
5	Beheer en ontwikkeling toespitsen op biodiversiteitsverbetering	2026-2030		

Werkt Valkenswaard toe naar klimaatadaptatie en biodiversiteit integraal onderdeel te laten zijn van ruimtelijke ontwikkelingen en (her-)inrichtingen

	Smart doelstelling: **In 2028 is er beleid wat vanuit thema riool wordt gedaan in de aanpak van verdroging.**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
6	In 2028 een nieuw vastgesteld GRP te hebben	2028		
7	In 2026 een nieuw BRP af te ronden	2026		

	Smart doelstelling: **In 2030 heeft de gemeente inzicht in de locaties waar sprake is van hittestress en is er vastgesteld beleid voor de aanpak hiervan**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
8	In 2027 heeft de gemeente een nieuw klimaatstress-test uitgevoerd	2027		
9	In 2027 heeft de gemeente een risicodialoog gevoerd met de raad	2027		

Werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteits-vergroting in het buitengebied

	Smart doelstelling: **In 2030 is de Malpie een robuuste beschermde natuurkern**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
10	Beheerplan wordt opgesteld, hieruit volgen verbeteringen	2026		

	Smart doelstelling: **In 2050 is het stikstofprobleem opgelost (door hogere overheden)**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
11	Investeren in bestaande natuur	2026		

	Smart doelstelling: **In 2050 zijn de natuurgebieden in Valkenswaard onderling robuust met elkaar verbonden**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
12	Ontwikkelen en verbinden van natuur in Valkenswaard	2035		

	Smart doelstelling: **In 2027 wordt groenblauwe dooradering gestimuleerd**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
13	Onderzoeken of een apart gemeentelijk landschapsfonds noodzakelijk is	2026-2027		

	Smart doelstelling: **In 2030 bieden we een ondersteuningsstructuur voor agrariërs voor de transitie naar natuurinclusieve landbouw**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
14	Opzetten collegereeks natuurinclusieve landbouw, samen met ondernemers	2026-2027		

Op basis van de aangegeven urgentie en moment van uitvoering door de programmaleden is de volgende planning opgesteld. Daarbij is er met een kleur aangegeven hoe effectief de huidige inspanning momenteel uitgevoerd kan worden op basis van budget en capaciteit. Onder de planning staat de legenda weergegeven.

Thema 1	Een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2035+
1	Kansrijke locaties in kaart brengen, toetsen aan 3/30/300-regel en gepaste maatregelen uitvoeren											
2	Burgerparticipatie stimuleren waar 3/30/300-regel niet mogelijk is											
3	Vervangen overtollige verharding voor klimaatwinst											
4	Stimuleren ontharding bij inwoners middels acties											
5	Beheer en ontwikkeling toespitsen op biodiversiteits-verbetering											
6	In 2028 een nieuw vastgesteld GRP te hebben											
7	Investeren in het ontstenen en vergroenen van de openbare ruimte											
8	In 2027 heeft de gemeente een nieuw klimaatstress-test uitgevoerd											
9	In 2027 heeft de gemeente een risicodialoog gevoerd met de raad											
10	Beheerplan wordt opgesteld, hieruit volgen verbeteringen											
11	Investeren in bestaande natuur											
12	Ontwikkelen en verbinden van natuur in Valkenswaard											
13	Transitie van het landelijke gebied ondersteunen door te onderzoeken of een											
14	In 2027 zetten we samen met ondernemers een collegereeks voor biologische/ natuurinclusieve landbouw op											

Legenda	Budget	Capaciteit
Groen	voldoende	voldoende
Oranje	onvoldoende	voldoende
Oranje	voldoende	onvoldoende
Rood	onvoldoende	Onvoldoende

4.4 Budget

Vanuit het programma Duurzaamheid zijn er geen directe middelen beschikbaar om te sturen op de inspanningen. De bovengenoemde budgetten en capaciteiten zijn op basis van een uitvraag aan de collega's. Daarbij stond centraal welke inspanningen bij kunnen dragen aan de geconcretiseerde doelstellingen uit de Duurzaamheidsvisie. Vervolgens is inzichtelijk gemaakt of er voldoende of onvoldoende budget en capaciteit beschikbaar is om deze inspanningen uit te voeren. Het thema "klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente" bestaat uit de onderwerpen biodiversiteit en klimaatadaptatie. Zoals eerder omgeschreven in de paragraaf *programma budget en organisatie* zijn er geen directe middelen beschikbaar voor dit thema voor het programma. Het programma kan daarmee dus alleen op basis van commitment de invulling en prioriteit mede bepalen.

4.5 Indicatoren

Tijdens de proces van visie naar uitvoeringsprogramma zijn de vakcollega's bevraagd hoe zij het resultaat en het effect van hun inspanning zouden kunnen bijhouden. Indien er volgens de vakcollega's geen indicatoren aan te wijzen waren heeft de programmaorganisatie de indicator gebaseerd op voortgang van de inspanning zelf.

Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Indicatoren
1	Kansrijke locaties in kaart brengen, toetsen aan 3/30/300-regel en gepaste maatregelen uitvoeren.	% kansrijke locaties getoetst % benodigde maatregelen uitgevoerd

2	Burgerparticipatie stimuleren waar 3/30/300-regel niet mogelijk is	# adoptiegroen locaties # gerealiseerde m2 groen # deelnemers
3	Vervangen overtollige verharding voor klimaatwinst	# geselecteerd en uitgevoerde locaties, aantoonbare klimaatwinst cf. 3/30/300
4	Stimuleren ontharding bij inwoners middels acties	Projectaantallen, % kroonbedekking, #soorten beplanting %verhard oppervlak
5	Beheer en ontwikkeling toespitsen op biodiversiteits-verbetering	Soortenrijkdom NDFF en waarneming.nl, Fysieke beheerindicatoren
6	In 2028 een nieuw vastgesteld GRP te hebben	GRP vastgesteld cf. planning
7	In 2026 een nieuw BRP af te ronden	BRP afgerond cf. planning
8	In 2027 heeft de gemeente een nieuw klimaatstress-test uitgevoerd	Klimaatstress test uitgevoerd cf. planning
9	In 2027 heeft de gemeente een risicodialoog gevoerd met de raad	Risicodialoog uitgevoerd cf. planning
10	Beheerplan wordt opgesteld, hieruit volgen verbeteringen	# maatregelen cf. beheerplan Malpie gerealiseerd,
11	Investeren in bestaande natuur	# maatregelen uit lanschapsecologische systeemanalyse Tongelreep, Keersopdal en Dommeldal gerealiseerd
12	Ontwikkelen en verbinden van natuur in Valkenswaard	# maatregelen uit lanschapsecologische systeemanalyse Tongelreep, Keersopdal en Dommeldal gerealiseerd
13	Transitie van het landelijke gebied ondersteunen door te onderzoeken of een apart gemeentelijk landschapsfonds noodzakelijk is	Onderzoek gemeentelijk landschapsfonds cf. planning afgerond
14	Opzetten collegereeks natuurinclusieve landbouw, samen met ondernemers	Waardering collegereeks

5 ENERGIEKE EN GEZONDE GEMEENTE

5.1 INLEIDING

Het klimaat verandert en de mens heeft hier een groot aandeel in. Onder andere door de verbranding van fossiele brandstoffen (denk aan aardolie en aardgas) is de concentratie CO2 in de lucht gestegen. Dit is de belangrijkste oorzaak van de huidige klimaatverandering. Onder andere ons mobiliteitsgedrag en energieverbruik zijn hier oorzaken van. Op sommige plaatsen is ook de kwaliteit van de leefomgeving gedaald. Denk hierbij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Netcongestie speelt een steeds grotere beperkende rol in de keuzes die we kunnen maken.

Gelukkig hebben wij als mens ook een belangrijke rol in de oplossing! Dit vraagt echter wel om een verandering van ons gedrag. Als gemeente, inwoner en ondernemer in Valkenswaard moeten we bewuster om gaan met energie en onze vervoerskeuzes. Ons energieverbruik moeten we verminderen en verduurzamen door te isoleren en te besparen. We kunnen onze energie schoon gaan opwekken en onze onafhankelijk en betaalbaarheid vergroten.

5.2 LOKALE AMBITIES EN (NATIONALE) DOELSTELLINGEN

Om in 2050 een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente te zijn heeft de gemeente Valkenswaard de volgende lokale ambities en doelstellingen vastgesteld. Het collegeprogramma 2022-2026 geldt als basisonderdeel van onze lokale ambities, het uitvoeringsprogramma is tot stand is gekomen in de collegeperiode 2022-2026. Op het moment van schrijven is een nieuwe college- en/of raadsprogramma voor 2026-2030 nog niet bekend. Wanneer deze bekend is, worden de doelstellingen hierin meegenomen. De ambities en doelstellingen zijn aangevuld met nationale doelstellingen op dit thema.

Lokale ambities	
Toekomstvisie 2040	Het doel, in lijn met de landelijke en internationale doelen, is om in 2050 klimaatneutraal te zijn
Duurzaamheidsvisie	De gemeente helpt haar inwoners, ondernemers en organisaties om naar 2050 toe energieneutraal te worden - Toewerken naar een energieneutrale gebouwde omgeving; - De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld - We bevorderen energiebesparing bij inwoners en ondernemers en delen successen. In 2030 geeft de gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld door; - De gemeentelijke organisatie toewerkt naar een energieneutraal vastgoed en openbare ruimte. - Alle openbare verlichting wordt LED - Geschikte gebouwen worden voorzien van zonnepanelen - De gemeente helpt haar inwoners, ondernemers en organisaties om naar 2050 toe energieneutraal te worden - Maatschappelijk vastgoed energieneutraal in 2030

	- Inzetten op een sociale en breed gedragen ontwikkeling van duurzame energie - We zetten in op kleinschalige opwekking van zonne-energie met de zonneladder als leidraad - We volgen de ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe energietechnieken (zoals waterstof, geothermie en biogas) en de opslag van energie en nemen het initiatief als dit nodig en kansrijk is.
Collegeprogramma 2022-2026	We geven invulling aan de klimaatopgave door energiebesparing in de gebouwde omgeving, opwek duurzame energie en aardgasvrij maken van woningen.
Transitievisie warmte	- Als Valkenswaard streven we er naar om vóór 2030 voor ongeveer 20% van alle woningen te starten met een verdere verkenning van de mogelijkheden. - circa 3.000 woningen zijn in 2030 aardgasvrij. - alle woningen zijn aardgasvrij in 2050
Raadsbesluit 12 december 2025	De ambitie voor duurzame energieopwekking in Valkenswaard te wijzigen van “Energieneutraal in 2050” naar een “Duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem in 2050”.
Hoger beleid	
Klimaatwet	- 95% minder CO2 uitstoot in 2050 - 49% reductie CO2-uitstoot in 2030, 95% in 2050 (t.o.v. 1990)
Landelijke programma’s	- Programma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving, waaronder Nationaal Isolatie Programma (NIP) en Nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW) - Aanpak energiearmoede
RES MRE	- Inzetten op besparing - 2 TWh duurzame energie in 2030 in de regio
Nationaals isolatieprogramma	- 2,5 miljoen woningen geïsoleerd in 2030 (=30% woningvoorraad)
Europees klimaatbeleid	- 55% reductie CO2-uitstoot in 2030, 80% in 2040 (t.o.v. 1990) - Minimaal 32% duurzaam opgewekte energie in 2030

5.3 INSPANNINGEN EN PLANNING

Op basis van de lokale ambities en (nationale) doelstellingen zijn er SMART-doelstellingen geformuleerd. Deze zijn in deze paragraaf geordend per subdoelstelling. Met een asterisk zijn de inspanningen gemarkeerd die worden gedekt uit de centrale uitkering voor klimaat en energietransitie (voorheen CDOKE). Let op: dit geldt dus zowel voor middelen als ambtelijke capaciteit (formatie). Indien deze middelen niet worden toegekend kan er binnen thema 2:

1. niet worden gewerkt naar een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem in 2050;
2. deels niet worden voldaan aan toewerken naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten.

Werkt Valkenswaard toe naar duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem in 2050

	Smart doelstelling: **In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
15*	Uitvoering geven aan warmteprogramma door middel van wijkuitvoeringsplannen	2027-2030		
16*	Opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen cf. warmte-programma	2035		
17*	Inzetten op gedragsverandering bij uitvoering warmte-programma	2030		
18*	Actualiseren van het warmte-programma (elke 5 jaar)	2030		
19*	Verbetering samenwerking en dienstverlening met Lokale Energie Coöperatie (LEC)	2030		

	Smart doelstelling: **In 2050 gebruiken we 95% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
20*	Inzetten op energiebesparing bij inwoners en bedrijven.	2026-2030		
21*	Opstellen structureel beleid aanpak energiearmoede	2027-2030		
22	Voldoen bedrijven aan wettelijke eisen energieverbruik	2026		
23*	Opstellen warmteprogramma en eerste uitvoerings-plannen	2026-2030		
24*	Uitvoering geven aan convenant met Lokale Energie Coöperatie	2026		

	Smart doelstelling: **In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen komen**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
25*	Opwek duurzame energie, faciliteren van opslag en aanpakken transportschaarste	2030		
26*	Afstemming met de regio in RES-verband	2026-2030		
27*	Duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar uitwerken in omgevingsvisie 2.0	2026-2030		
28*	Opstellen beleidskader grootschalige opwek van energie	2026		
29*	Technische innovatie bijhouden en kansen signaleren	2030-2035		

Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen

	Smart doelstelling: **In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
30	Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving (SLA)	2030		
31	Gezondheid bevorderende maatregelen nemen (SLA)	2030		
32	Uitvoering geven aan mobiliteitsplan en infrastructuur (RVMK en CIMLK)	2026-2030		
33	Keuring luchtwassers en stookinstallaties	2026-2028		
34	Elektrificeren wagenpark Cure	2026-2030		
35	ODZOB schrijft bedrijven aan (>250 medewerker) tbv duurzame mobiliteit	2026-2028		
36	Deelname Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit, met extra meetpunten	2026-2030		

	Smart doelstelling: **In 2030 hebben alle A- en B-lijst woningen een geluidniveau van max. 60 dB(A) op de gevel. Dit kan bereikt worden door administratief onderzoek, door verkeersmaatregelen of door gevelisolatie**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
37	Afronden geluidssaneringsprojecten.	2026-2030		

	Smart doelstelling: **Nieuwe of gewijzigde woonfuncties voldoen aan de standaardwaarde uit het Bkl van 53 dB(A) etmaalwaarde (tevens de advieswaarde van de WHO.**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
38	Vastleggen BGE, maatregelen nemen en subsidiemogelijkheden nagaan	2026-2030		

	Smart doelstelling: **Tot en met 2030 een jaarlijkse afname van 50% van geluidsklachten van bedrijven**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
39	Metingen, Toezicht & handhaving en monitoring Milieuklachten applicatie (MKA)	2026-2028		
40	Optimaliseren proces, middels procesafspraken ODZOB, jaarlijks monitoren en evt. bijsturen	2026-2028		

Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de Bodemkwaliteitswaarden uit de Omgevingswet (Bkl)

	Smart doelstelling: **In 2027 is onze bodemkwaliteitskaart geactualiseerd. In één gebiedsdekkend omgevingsplan hebben we in 2032 de normen uit de Omgevingswet (Bkl) en de regels uit de provinciale omgevingsverordening geïmplementeerd.**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
41	Actualiseren bodemkwaliteitskaart, opnemen bodemregels Omgevingsplan, bodemonderzoeken in bodeminformatiesysteem en inventariseren en maatregelen treffen diffuus lood en staalslakken.	2026-2032		

Werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten

	Smart doelstelling: **In 2030 is 50% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
42	Overzichten communiceren van fiets- en auto oplaadpunten	2030		
43	Sturen voor meer ruimte voor fiets, OV en deelmobiliteit in parkeernota	2030		
44	Slimme parkeeroplossingen die minder ruimte vragen in de parkeernota opnemen	2030		
45	Duurzame bereikbaarheid bedrijventerreinen	2030		

	Smart doelstelling: **In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
46	Duurzame mobiliteit een integraal onderdeel maken van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen	2030		
47	Fietsroutes verbeteren en veilig te maken	2030-2035		
48	Fiets parkeren bij OV-haltes realiseren	2030		
49	Fiets oplaadpunten realiseren	2030		
50	Fiets reparatie-punten realiseren	2035		
51	Verbeteren van OV-lijnen	2030-2035		
52*	Laadpaal infrastructuur uitbreiden	2026-2030		

Op basis van de aangegeven urgentie en moment van uitvoering door de programmaleden is de volgende planning opgesteld. Daarbij is er met een kleur aangegeven hoe effectief de huidige inspanning momenteel uitgevoerd kan worden op basis van budget en capaciteit. Onder de planning staat de legenda weergegeven.

Thema 2	Een energieke en gezonde gemeente	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2035+
15	Uitvoering geven aan warmteprogramma door middel van wijkuitvoerings-plannen											
16	Opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen cf. warmteprogramma											
17	Inzetten op gedrags-verandering bij uitvoering warmteprogramma											
18	Actualiseren van het warmte-programma (elke 5 jaar)											
19	Verbetering samenwerking en dienstverlening met Lokale Energie Coöperatie (LEC)											
20	Inzetten op energiebesparing bij inwoners en bedrijven via uitvoeringsprogramma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2029 en projectmatige aanpak verduurzaming bedrijventerreinen											
21	Beleid opstellen voor structurele inzet op energiearmoede en uitvoering na 2027 (tot 2027 is er een specifieke uitkering die hier budgetair in voorziet, activiteiten lopen via uitvoeringsprogramma besparing tot 2027)											
22	Bedrijven moeten aan wettelijke eisen voldoen op het gebied van energieverbruik. Gemeente is bevoegd gezag voor deze wetgeving en kan het toezicht uitbesteden aan de ODZOB.											
23	Opstellen warmtepro-gramma en eerste uitvoeringsplannen											
24	Uitvoering geven aan convenant met Lokale Energie Coöperatie											
25	Duurzame energie opwekken, faciliteren van duurzame opslag van energie en aanpakken van transportschaarste											
26	Afstemming met de regio in RES-verband											
27	Duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar uitwerken in omgevings-visie 2.0											
28	Opstellen beleidskader grootschalige opwek van energie											
29	Technische innovatie bijhouden en kansen signaleren											
30	Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving (SLA)											
31	Gezondheid bevorderende maatregelen nemen (SLA)											
32	1)Uitvoering geven aan mobiliteitsplan en infrastructuur 2)Actualiseren verkeersgegevens voor de RVMK (regionale verkeersmilieukaart) 3)Invoeren gegevens in CIMLK											
33	ODZOB ziet toe op keuring luchtwassers en stookinstallaties (100% gekeurd en voldoende in 2030)											
34	Elektrificeren wagenpark Cure											
35	ODZOB schrijft bedrijven aan (>250 medewerker)tbv duurzame mobiliteit											
36	1)Deelname aan het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit 2)Extra meetpunt(en) tbv regionaal meetnet (ook in buitengebied)											
37	Afronden geluidssanerings-projecten.											
38	1) Basis Geluid Emissie (BGE) vastleggen. 2) Beschermende maatregelen daar waar nodig (uit BGE) 3) Nagaan subsidiemogelijkheden											
39	Metingen, Toezicht & handhaving en monitoring Milieuklachten applicatie (MKA)											
40	Optimaliseren proces, middels proces-afspraken ODZOB, jaarlijks monitoren en evt. bijsturen											
41	1) Actualisatie bodemkwaliteitskaart 2) Opnemen bodemregels in Omgevingsplan 3) Rapportages van bodemonderzoeken invoeren in bodeminformatiesysteem 4) Locaties staalslakken inventariseren en maatregelen teffen 5) Locaties diffuus lood inventariseren, onderzoeken en maatregelen treffen											
42	Overzichten communiceren van fiets- en auto oplaadpunten											
43	Sturen voor meer ruimte voor fiets, OV en deelmobliteit in parkeernota											
44	Slimme parkeer-oplossingen die minder ruimte vragen in de parkeernota opnemen											
45	Duurzame bereikbaarheid bedrijven-terreinen											
46	Duurzame mobiliteit een integraal onderdeel maken van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen											
47	Fietsroutes verbeteren en veilig te maken											
48	Fiets parkeren bij OV-haltes realiseren											
49	Fiets oplaadpunten realiseren											
50	Fiets reparatie-punten realiseren											
51	Verbeteren van OV-lijnen											
52	Laadpaal infrastructuur uitbreiden											

Legenda	Budget	Capaciteit
Groen	voldoende	voldoende
Oranje	onvoldoende	voldoende
Oranje	voldoende	onvoldoende
Rood	onvoldoende	onvoldoende

5.4 BUDGET

In deze paragraaf is er een verdere uitsplitsing gemaakt van de programmakosten (kosten van inspanningen) voor thema 2: een energieke en gezonde gemeente. Dit overzicht sluit aan bij het overzicht in paragraaf 3.2 *Programmabudget en organisatie*.

De cijfers in de rijen geven het inspanningsnummer weer, deze nummers sluiten aan op de volledige inspanningstabel in bijlage 7.1 en bijlage 7.3. Hier is meer informatie te vinden over de inspanningen. Voor één inspanning kunnen er meerdere kostenposten zijn opgenomen.

Begroting directe middelen beschikbaar voor thema 2	2026	2027	2028	2029	2030
Werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar	**734.000**	**985.500**	**933.000**	**979.500**	**539.000**
15, Uitvoering geven aan warmteprogramma door middel	**25.000**	**10.000**	**180.000**	**230.000**	**280.000**
Start uitvoering warmteprogramma 3 wijken	0	0	150.000	200.000	250.000
Warmteprogramma tooling en dashboard	25.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Professionalisering team voor warmtetransitie	0	0	20.000	20.000	20.000
19, Uitvoering geven aan convenant met Lokale Energie	**36.000**	**36.000**	**36.000**	**36.000**	**36.000**
Energiecoordinator extern	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
20, Inzetten op energiebesparing bij inwoners en bedrijven via uitvoeringsprogramma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2029.	**402.500**	**466.500**	**506.500**	**530.500**	**37.500**
Activiteiten uitvoeringsprogramma besparing	395.000	429.000	469.000	493.000	0
Digitaal Energieloket	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
SMP - monitoring en onderhoud, coordinator		30.000	30.000	30.000	30.000
21, Beleid opstellen voor structurele inzet op	**65.000**	**65.000**	**0**	**0**	**0**
Energiearmoede projecten	65.000	65.000	0	0	0
23, Opstellen warmteprogramma en eerste	**100.000**	**200.000**	**0**	**0**	**0**
Plan MER warmteprogramma	100.000	200.000	0	0	0
24, Uitvoering geven aan convenant met Lokale Energie Coöperatie.	**22.500**	**25.000**	**27.500**	**30.000**	**32.500**
Inkoop diensten Energiek Valkenswaard	22.500	25.000	27.500	30.000	32.500
25, Duurzame energie opwekken, faciliteren van duurzame	**53.000**	**53.000**	**53.000**	**53.000**	**53.000**
Zonnedakje	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Werkbudget energietransitie particulieren	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
28, Opstellen beleidskader grootschalige opwek van	**0**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**
Werkbudget grootschalige opwek, transport en opslag	0	100.000	100.000	100.000	100.000
52, Laadpaal infrastructuur uitbreiden.	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**0**	**0**
Uitrol laadpalen (tot contracteinde Vattenfal)	30.000	30.000	30.000	0	0
Werken aan een gezonde leefomgeving die voldoet aan de	**29.500**	**29.500**	**29.500**	**29.500**	**29.500**
30, Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving (SLA). 31, Gezondheid bevorderende maatregelen nemen (SLA).	**22.000**	**22.000**	**22.000**	**22.000**	**22.000**
Werkbudget milieubeleiduitgangspunten	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
36, Deelname regionaal meetnet.	**7.500**	**7.500**	**7.500**	**7.500**	**7.500**
Regionaal meetnet	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Eindtotaal	**763.500**	**1.015.000**	**962.500**	**1.009.000**	**568.500**

5.5 INDICATOREN

Tijdens de proces van visie naar uitvoeringsprogramma zijn de vakcollega's bevraagd hoe zij het resultaat en het effect van hun inspanning zouden kunnen bijhouden. Indien er volgens de vakcollega's geen indicatoren aan te wijzen waren heeft de programmaorganisatie de indicator gebaseerd op voortgang van de inspanning zelf.

Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Indicatoren
15	Uitvoering geven aan warmteprogramma door middel van wijkuitvoeringsplannen	# woningen aardgasvrij per (wijk)uitvoeringsplan # woningen die isolatiemaatregelen treffen per (wijk) uitvoeringsplan % woningen aardgasvrij-ready per (wijk)uitvoeringsplan
16	Opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen cf. warmteprogramma	(wijk) uitvoeringsplannen gereed cf. planning uit warmteprogramma
17	Inzetten op gedragsverandering bij uitvoering warmteprogramma	m3 aardgasverbruik per wijk
18	Actualiseren van het warmte-programma (elke 5 jaar)	Actualisatie warmteprogramma gereed en vastgesteld cf. landelijke wetgeving
19	Verbetering samenwerking en dienstverlening met Lokale Energie Coöperatie (LEC)	% jaarlijkse groei in inspanning uit samenwerkingsafspraken
20	Inzetten op energiebesparing bij inwoners en bedrijven.	% van doelstellingen gehaald uit uitvoeringsprogramma Spreiding energielabels per wijk # aantal deelnemers verduurzaming bedrijventerreinen
21	Opstellen structureel beleid aanpak energiearmoede	% woningeneigenaren LIHE
22	Voldoen bedrijven aan wettelijke eisen energieverbruik	# bedrijven gecontroleerd en voldaan aan wetgeving % daling energieverbruik bedrijven
23	Opstellen warmteprogramma en eerste uitvoeringsplannen	Warmteprogramma gereed en vastgesteld cf. landelijke wetgeving
24	Uitvoering geven aan convenant met Lokale Energie Coöperatie	% inspanningen gehaald uit jaarlijkse samenwerkingsafspraken
25	Opwek duurzame energie, faciliteren van opslag en aanpakken transport schaarste	Energiemix, gerealiseerd vermogen grootschalige opwek % netuitbreiding cf. planning uitgevoerd
26	Afstemming met de regio in RES-verband	Periodiek evaluatie RES op KPI's
27	Duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar uitwerken in omgevings-visie 2.0	# ha zoekgebied voor grootschalige opwek op kansrijke locaties

28	Opstellen beleidskader grootschalige opwek van energie	beleidskader vastgesteld cf. planning
29	Technische innovatie bijhouden en kansen signaleren	Overzicht van innovatieve technieken met daarbij hun meerwaarde en potentieel
30	Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving (SLA)	Gezondheidswinst programma SLA
31	Gezondheid bevorderende maatregelen nemen (SLA)	Gezondheidswinst programma SLA
32	Uitvoering geven aan mobiliteitsplan en infrastructuur (RVMK en CIMLK)	Jaarlijkse rapportage luchtkwaliteit, actuele luchtkwaliteitsgegevens uit CIMLK
33	Keuring luchtwassers en stookinstallaties	% naleefgedrag agrariërs en industrie
34	Elektrificeren wagenpark Cure	# vermeden "vervuilende" kilometers
35	ODZOB schrijft bedrijven aan (>250 medewerker) tbv duurzame mobiliteit	% naleefgedrag bedrijven personenmobiliteit
36	Deelname Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit, met extra meetpunten	# aantal bijgeplaatste meetnetpunten bij ruimtelijke ontwikkelingen
37	Afronden geluidssaneringsprojecten.	Geluidswaarden saneringsprogramma
38	Vastleggen BGE, maatregelen nemen en subsidiemogelijkheden nagaan	# geluidsklachten voor en na maatregelen, effectiviteit maatregelen
39	Metingen, Toezicht & handhaving en monitoring Milieuklachten applicatie (MKA)	Analyse MKA
40	Optimaliseren proces, middels procesafspraken ODZOB, jaarlijks monitoren en evt. bijsturen	waarderingscijfer procesafspraken ODZOB
41	Actualiseren bodemkwaliteitskaart, opnemen bodemregels Omgevingsplan, bodemonderzoeken in bodeminformatiesysteem en inventariseren en maatregelen treffen diffuus lood en staalslakken.	# verontreinigde locaties per verontreinigingstype # getroffen maatregelen per verontreinigingstype
42	Overzichten communiceren van fiets- en auto oplaadpunten	# aantal fiets- en auto laadpunten, ruimtelijke spreiding
43	Sturen voor meer ruimte voor fiets, OV en deelmobliteit in parkeernota	# opgenomen sturingsmogelijkheden in parkeernota
44	Slimme parkeeroplossingen die minder ruimte vragen in de parkeernota opnemen	# opgenomen sturingsmogelijkheden in parkeernota
45	Duurzame bereikbaarheid bedrijventerreinen	# "vieze" vervoers bewegingen, % wijziging in modal split

46	Duurzame mobiliteit een integraal onder-deel maken van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen	# opgenomen alternatieven bij ruimtelijke ontwikkelingen
47	Fietsroutes verbeteren en veilig te maken	# hoeveelheid fietsers per route # hoeveelheid fietsers na ingrepen
48	Fiets parkeren bij OV-haltes realiseren	# aantal fietsparkeerplaatsenper bushalte, Bezettingsgraad fietsparkeerplaat-sen
49	Fiets oplaadpunten realiseren	Waardering fietsoplaadpunten, Ge- en verbruik oplaadpunten
50	Fiets reparatie-punten realiseren	Waardering fiets reparatiepunten, Gebruik reparatiepunten
51	Verbeteren van OV-lijnen	Modal split cijfers, Ov gebruik
52	Laadpaal infrastructuur uitbreiden	# aantal elektrische auto's, Verbruik laadpalen, aandeel e-auto's in model split

6 SCHONE LEEFOMGEVING EN VERANTWOORDE ORGANISATIE

6.1 INLEIDING

Dagelijks ontstaat er veel afval binnen huishoudens en bedrijven. Deze afvalstromen bevatten echter nog vaak veel bruikbare grondstoffen die nu nog laagwaardig hergebruikt of verbrand worden. Met het steeds schaarser worden van grondstoffen én de negatieve milieueffecten die het verwerken van afval met zich meebrengen is het noodzakelijk om toe te werken naar een circulaire wereld. Een wereld waar afval niet meer bestaat omdat we grondstoffen steeds weer hoogwaardig toepassen. Dit kan mede door het beter scheiden van ons afval, een steeds optimalere inzameling en het inzetten op hergebruik. Ook het tegengaan van zwerfafval, moet zorgen voor meer bruikbare grondstoffen en een fijnere leefomgeving om in te wonen, werken en ontspannen.

Daarnaast moeten we als gemeentelijke organisatie zelf het goede voorbeeld geven. “Practice what you preach” is hierbij een belangrijk credo. Dit doen door zelf ons gemeentelijk vastgoed, openbare ruimte en bedrijfsvoering te verduurzamen. Daarnaast werken we samen met diverse duurzame organisaties onder het initiatief Samen Valkenswaardig. Hiermee laten we inwoners en bedrijven zien wat er allemaal mogelijk is op het gebied van duurzaamheid.

6.2 LOKALE AMBITIES EN (NATIONALE) DOELSTELLINGEN

Om in 2050 een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente te zijn heeft de gemeente Valkenswaard de volgende lokale ambities en doelstellingen vastgesteld. Het collegeprogramma 2022-2026 geldt als basisonderdeel van onze lokale ambities, het uitvoeringsprogramma is tot stand is gekomen in de collegeperiode 2022-2026. Op het moment van schrijven is een nieuwe college- en/of raadsprogramma voor 2026-2030 nog niet bekend. Wanneer deze bekend is, worden de doelstellingen hierin meegenomen. De ambities en doelstellingen zijn aangevuld met nationale doelstellingen op dit thema.

Lokale ambities	
Toekomstvisie 2040	Het doel, in lijn met de landelijke en internationale doelen, is om in 2050 klimaatneutraal te zijn. We hebben hinderlijke menselijke invloeden beperkt door het zoveel mogelijk terugdringen van afval.
Duurzaamheidsvisie	De gemeente Valkenswaard helpt haar inwoners, ondernemers en organisaties om naar 2050 toe volledig circulair te worden. In 2030 geeft de gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld
Collegeprogramma 2022-2026	- We zetten in op de hoeveelheid afval in Valkenswaard omlaag te brengen. - We geven het goede voorbeeld door onze gebouwen te verduurzamen en waar mogelijk energie te besparen en afval te reduceren en te scheiden
Hoger beleid	
Nationale programma’s	Nationaal programma Nederland Circulair in 2025 – Een volledig circulaire economie in 2050

	VANG doelstelling – In 2020 maximaal 100 kg huishoudelijk afval per 100 inwoners per jaar

6.3 INSPANNINGEN EN PLANNING

Op basis van de lokale ambities en (Nationale) doelstellingen zijn er SMART-doelstellingen geformuleerd. Deze zijn in deze paragraaf geordend per subdoelstelling. Met een asterisk zijn de inspanningen gemarkeerd die worden gedekt uit de centrale uitkering voor klimaat en energietransitie (voorheen CDOKE). Let op: dit geldt dus zowel voor middelen als ambtelijke capaciteit (formatie). Indien deze middelen niet worden toegekend heeft dit de volgende invloed voor de doelstellingen thema 3, schone leefomgeving en verantwoorde organisatie:

1. geen inspanningen meer mogelijk voor duurzaamheidseducatie op het thema zwerfafval;
2. geen capaciteit beschikbaar voor de materialentransitie (circulariteit);
3. sterke beperking van de uitvoering van het verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed (routekaart verduurzaming);
4. onvoldoende capaciteit voor het opzetten van een programmaorganisatie Duurzaamheid.

werkt Valkenswaard toe naar een zwerfafval en afvalvrije samenleving

	Smart doelstelling: **Een reductie van 70% zwerfafval in 2035 gerealiseerd t.o.v. 2020**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
53	In 2030 heeft gemeente Valkenswaard minimaal 50 actieve ZAP-vrijwilligers	2026-2030		
54*	Minimaal één gastles per jaar over zwerfafval geven op alle basis- en middelbare scholen	2026		
55	Jaarlijks gezamenlijke opschoondagen organiseren	2026		

	Smart doelstelling: **Een reductie van 90% zwerfafval in 2050 t.o.v. 2020**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
56	In 2030 is 100% van het prullenbakken-bestand ingericht cf. functioneel beheerplan	2030		
57	Zwerfafval monitor opzetten en 5 jaarlijks actualiseren	2030		

	Smart doelstelling: **In 2035 moet huishoudelijk afval voor 65% worden hergebruikt**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
58*	Door verspilling tegen te gaan en hergebruik te stimuleren	2026-2028		

59	Optimaliseren van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (cf. afvalbeleids-plan)	2026-2028		

	Smart doelstelling: **Het bedrijfsafval is voor 65% gereduceerd in 2035 t.o.v. 2026**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
60*	Door lokale kringlopen te sluiten	2035		

	Smart doelstelling: **In 2030 wordt 50% van alle inkopen circulair gedaan, 75% in 2040 en 100% in 2050.**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
61*	Door zelf het goede voorbeeld te geven	2030		
62*	Door bedrijven te ondersteunen door successen te de-len en seminars/ workshops te organiseren	2030		

werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale vastgoed porte-feuille

	Smart doelstelling: **Vanaf 2030 zijn nieuwbouw accommodaties energieneutraal**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
63*	Uitvoeren routekaart verduurzaming	2026-2030		
64*	Na 2030 worden nieuwbouw ontwikkelingen energie-neutraal ontworpen	2028		

	Smart doelstelling: **In 2050 beschikt de gemeente Valkenswaard over een energie-neutrale vastgoedportefeuille**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
65	Waar mogelijk zonnepanelen plaatsen	2026-2030		

	Smart doelstelling: **Vanaf 2035 beschikt 35% van de vastgoedportefeuille minimaal over energielabel A**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
66*	Uitvoering routekaart verduurzaming	2035		

werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale openbare ruimte

	Smart doelstelling: **In 2030 bestaat de openbare verlichting voor 95% uit LED en is slim verduurzaamd**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
67	Groepsremplace op 75% van levensduur i.p.v. 95%	2026-2035		

	Smart doelstelling: **In 2035 zijn alle 19 gemalen energieneutraal.**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
68	Inventarisatie energieverbruik gemalen	2030		
69	Investeringsplannen opstellen verduurzamen gemalen	2030		

	Smart doelstelling: **Nieuw aan te leggen elementen in de fysieke ruimte worden energieneutraal en circulair ontworpen**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
70	Onderzoek naar energieneutrale en circulaire oplos-singen, ontwerpen en toepassingen	2030		
71	Energieneutraal en circulariteit zijn standaard uit-gangspunten	2030-2035		

werkt Valkenswaard toe naar een duurzame bedrijfsvoering

	Smart doelstelling: **In 2027 is ons papierverbruik met minimaal 75% afgenomen t.o.v. 2025**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
72	Papierloos vergaderen introduceren (en/ook college- en raadsvergaderingen)	2026-2030		

	Smart doelstelling: **In 2030 kopen we 80% van onze cateringproducten in bij duur-zame lokale aanbieders**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Bud-get	Capaci-teit
73	Onderzoek naar duurzame alternatieve producten en lokale aanbieders en dit als voorwaarde verwerken in het inkoopbeleid	2027		
74	Bij vervanging keuken anticiperen op nieuw beleid	2027		
75	Afspraken maken over cateringaanbod	2027		

werkt Valkenswaard toe naar een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid en het in kaart brengen van de gemeentelijke impact

	Smart doelstelling: **In 2030 hebben we uitvoering gegeven aan 75% van de inspanningen die tot 2030 waren gepland**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
76*	Vertrekpunt en nulmeting op te stellen van de opgehaalde indicatoren	2026		
77*	Opstellen van halfjaarlijkse monitoringrapportage	2026-2030		
78*	Hierop actief te monitoren	2027-2030		
79*	Medewerkers bewustmaken van de duurzaamheidimpact van gemeentelijke besluiten	2027-2030		
80*	Jaarlijks inspiratie- en leerbezoek voor de gemeente raadsleden aan duurzame initiatieven in Valkenswaard	2027-2030		

	Smart doelstelling: **In 2030 is het aantal partners in het netwerk verdubbeld ten opzichte van 2025**			
Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Uitvoering	Budget	Capaciteit
81*	Samen Valkenswaardig uit te bouwen en nieuwe partners te trekken	2026-2030		
82*	Éénmaal per twee jaar het Samen Valkenswaardig festival te organiseren	2027+2029		
83*	(nieuwe) Burger initiatieven en ondernemers met duurzame plannen actief te ondersteunen	2026-2030		

Op basis van de aangegeven urgentie en moment van uitvoering door de programmaleden is de volgende planning opgesteld. Daarbij is er met een kleur aangegeven hoe effectief de huidige inspanning momenteel uitgevoerd kan worden op basis van budget en capaciteit. Onder de planning staat de legenda weergegeven.

Thema 3	Een schone leefomgeving en verantwoorde organisatie	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2035+
53	In 2030 heeft gemeente Valkenswaard minimaal 50 actieve ZAP-vrijwilligers (ZwerfAfvalPakkers)											
54	Minimaal één gastles per jaar over zwerfafval geven op alle basis- en middelbare scholen											
55	Jaarlijks gezamenlijke opschoondagen organiseren											
56	In 2030 is 100% van het prullenbakken-bestand ingericht cf. functioneel beheerplan											
57	Zwerfafval monitor opzetten en 5 jaarlijks actualiseren											
58	Door verspilling tegen te gaan en hergebruik te stimuleren											
59	Optimaliseren van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (cf. afvalbeleids-plan)											
60	Door lokale kringlopen te sluiten											
61	Door zelf het goede voorbeeld te geven											
62	Door bedrijven te ondersteunen door successen te delen en seminars/ workshops te organiseren											
63	Uitvoeren routekaart verduurzaming											
64	Na 2030 worden nieuwbouw ontwikkelingen energieneutraal ontworpen											
65	Waar mogelijk zonnepanelen plaatsen											
66	Uitvoering routekaart verduurzaming											
67	Groepsremplace op 75% van levensduur i.p.v. 95%											
68	Inventarisatie energieverbruik gemalen											
69	Investeringsplannen opstellen verduurzamen gemalen											
70	Eerste onderzoek doen naar mogelijkheden van energieneutrale en circulaire oplossingen, ontwerpen en toepassingen											
71	Energieneutraal en circulariteit zijn standaard uitgangspunten											
72	Papierloos vergaderen introduceren (en/ook college- en raadsvergaderingen)											
73	Onderzoek naar duurzame alternatieve producten en lokale aanbieder en dit als voorwaarde verwerken in het inkoopbeleid											
74	Bij vervanging keuken anticiperen op nieuw beleid											
75	Afspraken maken over catering-aanbod											
76	Vertrekpunt en nulmeting op te stellen van de opgehaalde indicatoren											
77	Opstellen van halfjaarlijkse monitoringrapportage											
78	Hierop actief te monitoren											
79	Alle medewerkers bewust te maken van de duurzaamheidsimpact van gemeentelijke besluiten											
80	Jaarlijks inspiratie- en leerbezoek voor de gemeenteraadsleden aan duurzame initiatieven in Valkenswaard											
81	Samen Valkenswaardig uit te bouwen en nieuwe partners te trekken											
82	Één maal per twee jaar het Samen Valkenswaardig festival te organiseren											
83	(nieuwe) Burger initiatieven en ondernemers met duurzame plannen actief te ondersteunen											

Legenda	Budget	Capaciteit
Groen	voldoende	voldoende
Oranje	onvoldoende	voldoende
Oranje	voldoende	onvoldoende
Rood	onvoldoende	onvoldoende

6.4 BUDGET

In deze paragraaf is er een verdere uitsplitsing gemaakt van de programmakosten (kosten van inspanningen) voor thema 2: een schone leefomgeving en verantwoorde organisatie. Dit overzicht sluit aan bij het overzicht in paragraaf 3.2 *Programmabudget en organisatie*.

De cijfers in de rijen geven het inspanningsnummer weer, deze nummers sluiten aan op de volledige inspanningstabel in bijlage 7.1 en bijlage 7.3. Hier is meer informatie te vinden over de inspanningen. Voor één inspanning kunnen er meerdere kostenposten zijn opgenomen.

Begroting directe middelen beschikbaar voor thema 3	2026	2027	2028	2029	2030
Werken aan het stimuleren van partners om ook te	**30.000**	**100.000**	**50.000**	**100.000**	**50.000**
54, Minimaal één gastles per jaar over zwerfafval geven op alle basis- en middelbare scholen.	**0**	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**
Educatie projecten duurzaamheid	0	20.000	20.000	20.000	20.000
81, Samen Valkenswaardig uit te bouwen en nieuwe	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
Samen Valkenswaardig uitbouwen / lopende kosten	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
82, Één maal per twee jaar het Samen Valkenswaardig	**0**	**50.000**	**0**	**50.000**	**0**
Samen Valkenswaardig festival	0	50.000	0	50.000	0
Werken aan een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid en het in kaart brengen van	**85.000**	**115.000**	**115.000**	**115.000**	**115.000**
76, Vertrekpunt en nulmeting op te stellen van de opgehaalde indicatoren.					
77 ,Opstellen van halfjaarlijkse monitoringrapportage.	**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**
Werkbudget programma duurzaamheid	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Ten behoeve van alle inspanningen	**70.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**
Duurzaamheidsprogramma dashbord, monitoring,	0	30.000	30.000	30.000	30.000
Externe communicatie (A2)	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Totaal	**115.000**	**215.000**	**165.000**	**215.000**	**165.000**

6.5 INDICATOREN

Tijdens de proces van visie naar uitvoeringsprogramma zijn de vakcollega's bevraagd hoe zij het resultaat en het effect van hun inspanning zouden kunnen bijhouden. Indien er volgens de vakcollega's geen indicatoren aan te wijzen waren heeft de programmaorganisatie de indicator gebaseerd op voortgang van de inspanning zelf.

Nr.	Beknopte omschrijving van inspanning	Indicatoren
53	In 2030 heeft gemeente Valkenswaard minimaal 50 actieve ZAP-vrijwilligers	# vrijwillige ZAP-ers
54	Minimaal één gastles per jaar over zwerfafval geven op alle basis- en middelbare scholen	# aantal gastlessen
55	Jaarlijks gezamenlijke opschoondagen organiseren	# ingezamelde zwerfafvalzakken per opschoonactie
56	In 2030 is 100% van het prullenbakkenbestand ingericht cf. functioneel beheerplan	% prullenbakken cf. functioneel beheerplan
57	Zwerfafval monitor opzetten en 5 jaarlijks actualiseren	Analyse zwerfafval aanwezigheid
58	Door verspilling tegen te gaan en hergebruik te stimuleren	# kg restafval per inwoner
59	Optimaliseren van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (cf. afvalbeleids-plan)	Scheidingspercentage
60	Door lokale kringlopen te sluiten	#kg verbrand restafval, Restgrondstofstroom wijzigingen
61	Door zelf het goede voorbeeld te geven	Scheidingspercentage afval herkomst gemeente
62	Door bedrijven te ondersteunen door successen te delen en seminars/ workshops te organiseren	# aantal deelnemers Valkenswaardig thema grondstoffen # aantal georganiseerde activiteiten

63	Uitvoeren routekaart verduurzaming	Voortgang uitvoerings routekaart verduurzaming, gemiddeld energieverbruik per m2
64	Na 2030 worden nieuwbouw ontwikkelingen energieneutraal ontworpen	Gemiddeld energieverbruik verduurzaamde panden
65	Waar mogelijk zonnepanelen plaatsen	Gemiddelde energieopwek per pand
66	Uitvoering routekaart verduurzaming	Uitsplitsing energielabels gemeentelijk vastgoed
67	Groepsremplace op 75% van levensduur i.p.v. 95%	remplace %
68	Inventarisatie energieverbruik gemalen	Energieverbruik gemalen
69	Investeringsplannen opstellen verduurzamen gemalen	# verduurzamings maatregelen bij gemalen
70	Onderzoek naar energieneutrale en circulaire oplossingen, ontwerpen en toepassingen	Onderzoeksuitkomsten cf. planning
71	Energieneutraal en circulariteit zijn standaard uitgangspunten	Onderzoeksuitkomsten cf. planning
72	Papierloos vergaderen introduceren (en/ook college- en raadsvergaderingen)	kg papierverbruik
73	Onderzoek naar duurzame alternatieve producten en lokale aanbieders en dit als voorwaarde verwerken in het inkoopbeleid	Inkoopbeleid aangepast cf. planning
74	Bij vervanging keuken anticiperen op nieuw beleid	Nieuwe keuken geplaatst cf. planning
75	Afspraken maken over cateringaanbod	Jaarlijks cateringsaanbod uitvraag
76	Vertrekpunt en nulmeting op te stellen van de opgehaalde indicatoren	% Nulmeting of nulpunt aanwezig voor indicatoren
77	Opstellen van halfjaarlijkse monitoringrapportage	Interval monitoringsrapportages
78	Hierop actief te monitoren	% indicatoren waarop actief gemonitord wordt
79	Medewerkers bewustmaken van de duurzaamheidimpact van gemeentelijke besluiten	% voorstellen waarin duurzaamheidsoverwegingen onderdeel zijn van advies
80	Jaarlijks inspiratie- en leerbezoek voor de gemeente raadsleden aan duurzame initiatieven in Valkenswaard	Interval bezoeken aan duurzaamheids initiatieven
81	Samen Valkenswaardig uit te bouwen en nieuwe partners te trekken	aantal Valkenswaardig partners
82	Éénmaal per twee jaar het Samen Valkenswaardig festival te organiseren	Interval Valkenswaardig festival

83	(nieuwe) Burger initiatieven en ondernemers met duurzame plannen actief te ondersteunen	Retentie nieuwe initiatieven binnen Valkenswaardig

7 BIJLAGEN

7.1 TOTAAL OVERZICHT UITVOERINGSPROGRAMMA DUURZAAMHEID 2026-2030 (A3)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Thema	Een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente														
Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging														
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte					Werkt Valkenswaard toe naar klimaatadaptatie en biodiversiteit integraal onderdeel te laten zijn van ruimtelijke ontwikkelingen en (her-)inrichtingen				Werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteits-vergroting in het buitengebied					
SMART-doelstelling	In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd, zodat schaduw, koelte en biodiversiteit aantoonbaar toenemen.					In 2030 heeft de gemeente een definitie wat de gemeente verstaat onder klimaatbestendig 2050 op gebied van wateroverlast en voert maatregelen uit die hieraan bijdragen.		In 2030 heeft de gemeente inzicht in de locaties waar sprake is van hittestress en is er vastgesteld beleid voor de aanpak hiervan		In 2030 is de Malpie een robuuste beschermde natuurkern	In 2050 is het stikstofprobleem opgelost (door hogere overheden)	In 2050 zijn de natuurgebieden in Valkenswaard onderling robuust met elkaar verbonden	In 2027 wordt groenblauwe dooradering gestimuleerd.	In 2030 bieden we een ondersteunings structuur voor agrariërs voor de transitie naar natuurinclusieve landbouw	In 2030 gebruiken we 20% mi
Inspanning	We brengen alle kansrijke locaties systematisch in kaart, toetsen ze aan de 3/30/300-regel en voeren per locatie vergroeningmaatregelen uit die leiden tot meer schaduw, koelte en biodiversiteit.	Groenadoptie en andere vormen van burgerparticipatie stimuleren, bewoners actief stimuleren om locaties aan te dragen die niet aan 3/30/300-regel voldoen maar waar wel kansen liggen.	We vervangen overtollige verharding in de openbare ruimte waar dat de meeste klimaatwinst oplevert en waar duurzaam beheer mogelijk is. Dit gebeurt gefaseerd en passend binnen de beschikbare capaciteit en middelen, bij voorkeur met inzet van biodivers, klimaatrobuust en beheersarmgroen.	Acties organiseren voor inwoners om ze te stimuleren te ontharden zoals gratis aanleg geveltuintjes, tegelwippen, tuinschetsdag en gratis (fruit)bomen, planten of bloemenzaad	Beheer en ontwikkeling toespitsen op biodiversiteits-verbetering	In 2028 een nieuw vastgesteld GRP te hebben	In 2026 een nieuw BRP af te ronden	In 2027 heeft de gemeente een nieuw klimaatstress-test uitgevoerd	In 2027 heeft de gemeente een risicodialoog gevoerd met de raad	Beheerplan wordt opgesteld, hieruit volgen verbeteringen	Investeren in bestaande natuur	Ontwikkelen en verbinden van natuur in Valkenswaard	Transitie van het landelijke gebied ondersteunen door te onderzoeken of een apart gemeentelijk landschapsfonds noodzakelijk is	In 2027 zetten we samen met ondernemers een collegereeks voor biologische/ natuurinclusieve landbouw op	Uitvoering geven aan warmteprogramma door middel van wijkuitvoerings-plannen
Prioriteit	2026-2040	2026-2040	2026-2040	2026-2030	2026-2030	2028	2026	2027	2027	2026	2026	2035	2026-2027	2026-2027	2027-2030
Budget	Onvoldoende	Voldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende	Voldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende
Capaciteit	Onvoldoende	Voldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende
Verbinding thema's	Droogte, hittestress, wateroverlast	Droogte, hittestress, wateroverlast	Droogte, hittestress, wateroverlast	Droogte, hittestress, wateroverlast	Droogte, hittestress, biodiversiteit	Droogte, Hittestress		Droogte, hittestress, wateroverlast	Droogte, hittestress, wateroverlast	Verdroging, waterrentie, biodiversiteit	Verdroging, waterrentie, biodiversiteit	Nee	Verdroging, vernatting, biodiversiteit, luchtkwaliteit, Dommelland, natuur	Verdroging, vernatting, biodiversiteit, luchtkwaliteit, Dommelland, natuur	Omgevingswet, Prog. Energiebesparing, netcongestie
Benodigde expertises	Inventarisering en monitoring ecologie en buitendienst.	B&U en diverse beleidsterreinen binnen gemeentelijke organisatie	Beheer en onderhoud intern en extern. Daarnaast kennis over ecologie.	Kennis intern en externe stakeholders en inwoners	Kennis en wijco's intern, ivn en natuurwerk-groepen extern	Extern adviesbureau en financiën		Eigen expertise en extern adviesbureau	Eigen expertise en externe ondersteuning dialogen	Geen	Geen	Geen	natuur inclusieve lokale agrariërs, agrariërs, GGA	natuur inclusieve lokale agrariërs, agrariërs, GGA	Participatie, communicatie, milieu, RB en B&U.
Meten succesvol	Eigen monitoring en monitoring externe expertise	Eigen monitoring	Eigen monitoring en externe expertise	Eigen monitoring en externe hulpmiddelen	Eigen monitoring en externe hulpmiddelen	Eigen monitoring		Eigen monitoring en extern adviesbureau	Eigen monitoring en extern adviesbureau	Monitoring provincie	Monitoring provincie	Eigen monitoring	Eigen monitoring	Eigen monitoring	Eigen monitoring
Communiceren	Eigen communicatie	Eigen communicatie	Eigen communicatie	Eigen communicatie	Eigen communicatie	Eigen communicatie		Eigen communicatie	Ja, alleen intern	Ja, door provincie	Ja, door provincie	Eigen communicatie	Eigen communicatie en GGA	Eigen communicatie en GGA	Ja, eigen communicatie
Indicatoren	% kansrijke locaties getoetst % benodigde maatregelen uitgevoerd	# adoptiegroen locaties # gerealiseerde m2 groen # deelnemers	# geselecteerd en uitgevoerde locaties, aantoonbare klimaatwinst cf. 3/30/300	Projectaantallen, % kroonbedekking, #soorten beplanting %verhard oppervlak	Soortenrijkdom NDFF en waarneming.nl, Fysieke beheerindcatoren	GRP vastgesteld cf. planning	BRP afgerond cf. planning	Klimaatstress test uitgevoerd cf. planning	Risicodialoog uitgevoerd cf. planning	# maatregelen cf. beheerplan Malpie gerealiseerd,	# maatregelen uit lanschapsecologische systeemanalyse Tongelreep, Keersopdal en Dommeldal gerealiseerd	# maatregelen uit lanschapsecologische systeemanalyse Tongelreep, Keersopdal en Dommeldal gerealiseerd	Onderzoek gemeentelijk landschapsfonds cf. planning afgerond	Waardering collegereeks	# woningen aardgasvrij per (wijk)uitvoeringsplan # woningen die isolatiemaatregelen treffen per (wijk) uitvoeringsplan % woningen aardgasvrij-ready per (wijk)uitvoeringsplan

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Om in 2050 een toekomstigbestendig energiesysteem te realiseren												
Werkt Valkenswaard toe naar duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem in 2050												
nder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik				In 2050 gebruiken we 95% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik					In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronner			
Opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen cf. warmteprogramma	Inzetten op gedrags-verandering bij uitvoering warmteprogramma	Actualiseren van het warmte-programma (elke 5 jaar)	Verbetering samenwerking en dienstverlening met Lokale Energie Coöperatie (LEC)	Inzetten op energiebesparing bij inwoners en bedrijven via uitvoeringsprogramma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2029 en projectmatige aanpak verduurzaming bedrijventerreinen	Beleid opstellen voor structurele inzet op energiearmoede en uitvoering na 2027 (tot 2027 is er een specifieke uitkering die hier budgetair in voorziet, activiteiten lopen via uitvoeringsprogramma besparing tot 2027)	Bedrijven moeten aan wettelijke eisen voldoen op het gebied van energieverbruik. Gemeente is bevoegd gezag voor deze wetgeving en kan het toezicht uitbesteden aan de ODZOB.	Opstellen warmtepro-gramma en eerste uitvoeringsplannen	Uitvoering geven aan convenant met Lokale Energie Coöperatie	Duurzame energie opwekken, faciliteren van duurzame opslag van energie en aanpakken van transportschaarste	Afstemming met de regio in RES-verband	Duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar uitwerken in omgevings-visie 2.0	Opstellen beleidskader grootschalige opwek van energie
2035	2030	2030	2030	2026-2030	2027-2030	2026	2026-2030	2026	2030	2026-2030	2026-2030	2026
Voldoende	Deels voldoende	Deels voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Deels voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Omgevingswet, Prog. Energiebesparing, netcongestie	Warmteprogramma, Prog. Energiebesparing, Communicatie	Omgevingswet, Prog. Energiebesparing, netcongestie	Warmteprogramma	Energiearmoede, warmteprogramma, communicatie	Sociaal domein, communicatie	Milieu, VTH, Economische zaken	Omgevingswet, Prog. Energiebesparing, netcongestie	Prog. Energiebesparing, communicatie	Omgevingswet, ruimtelijk beleid, vergunningverlening	Netcongestie, omgevingswet	Omgevingsvisie, Ruimtelijk beleid	Omgevingswet, ruimtelijk beleid, vergunningverlening
Participatie, communicatie, milieu, RB en B&U.	Communicatie, verandermanagement, drijfveren inwoners	Participatie, communicatie, milieu, RB en B&U.	Communicatie	Communicatie, participatie, deskundige energiearmoede en technische expertise verduurzaming	Kennis ondersteunings-behoefte inwoners, welzijnsorganisatie, sociaal domein en inzicht energie-maatregelen woningen	Wetgeving energiebesparing bedrijven, VTH, ODZOB en economische zaken voor vestigingen bedrijven	Participatie, communicatie, milieu, RB en B&U	Communicatie	Communicatie, participatie, kennis over: energie-infrastructuur, opwek en opslag	Regionale kennis vanuit andere gemeenten	Enexis, projectteam omgevingsvisie 2.0	Communicatie, participatie en kennis van energie-infrastructuur
Eigen monitoring	Eigen monitoring	Eigen monitoring	Eigen monitoring	Eigen monitoring	Eigen monitoring	Ja, eigen monitoring en ODZOB	Ja, eigen monitoring	Ja, eigen monitoring	Ja, eigen monitoring	Ja, vanuit de RES	Ja, eigen monitoring	Ja, eigen monitoring
Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, door LEC	Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, eigen communicatie	Ja, alleen intern	Ja, eigen communicatie
(wijk) uitvoeringsplannen gereed cf. planning uit warmteprogramma	m3 aardgasverbruik per wijk	Actualisatie warmteprogramma gereed en vastgesteld cf. landelijke wetgeving	% jaarlijkse groei in inspanning uit samenwerkingsafspra ken	% van doelstellingen gehaald uit uitvoeringsprogramma Spreiding energielabels per wijk # aantal deelnemers verduurzaming bedrijventerreinen	% woningeneigenaren LIHE	# bedrijven gecontroleerd en voldaan aan wetgeving % daling energieverbruik bedrijven	Warmteprogramma gereed en vastgesteld cf. landelijke wetgeving	% inspanningen gehaald uit jaarlijkse samenwerkingsafspraken	Energiemix, gerealiseerd vermogen grootschalige opwek % netuitbreiding cf. planning uitgevoerd	Periodiek evaluatie RES op KPI's	# ha zoekgebied voor grootschalige opwek op kansrijke locaties	beleidskader vastgesteld cf. planning

29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
Energieke en gezonde gemeente											
	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn										
	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen										
n komen	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5							In 2030 hebben alle A- en B-lijst woningen een geluidniveau van max. 60 dB(A) op de gevel. Dit kan bereikt worden door administratief onderzoek, door verkeersmaatregelen of door gevelisolatie	Nieuwe of gewijzigde woonfuncties voldoen aan de standaardwaarde uit het Bkl van 53 dB(A) etmaalwaarde (tevens de advieswaarde van de WHO).	Tot en met 2030 een jaarlijkse afname van 50% van geluidsklachten van bedrijven	
Technische innovatie bijhouden en kansen signaleren	Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving (SLA)	Gezondheid bevorderende maatregelen nemen (SLA)	1)Uitvoering geven aan mobiliteitsplan en infrastructuur 2)Actualiseren verkeersgegevens voor de RVMK (regionale verkeersmilieukaart) 3)Invoeren gegevens in CIMLK	ODZOB ziet toe op keuring luchtwassers en stookinstallaties (100% gekeurd en voldoende in 2030)	Elektrificeren wagenpark Cure	ODZOB schrijft bedrijven aan (>250 medewerker) tbv duurzame mobiliteit	1)Deelname aan het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit 2)Extra meetpunt(en) tbv regionaal meetnet (ook in buitengebied)	Afronden geluidssanerings-projecten.	1) Basis Geluid Emissie (BGE) vastleggen. 2) Beschermende maatregelen daar waar nodig (uit BGE) 3) Nagaan subsidiemogelijkheden	Metingen, Toezicht & handhaving en monitoring Milieuklachten applicatie (MKA)	Optimaliseren proces, middels proces-afspraken ODZOB, jaarlijks monitoren en evt. bijsturen
2030-2035	**2030**	**2030**	**2026-2030**	**2026-2028**	**2026-2030**	**2026-2028**	**2026-2030**	**2026-2030**	**2026-2030**	**2026-2028**	**2026-2028**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**
Nee	**Mobiliteit, VTH**	**Mobiliteit, VTH, RB**	**Mobiliteit**	**Energietransitie**	**Mobiliteit**	**Mobiliteit**	**Nee**	**Mobiliteit**	**Mobiliteit**	**Nee**	**Nee**
Juiste kanalen/ instanties/etc. om innovaties te volgen	**Geen**	**GGD, omtrent endotoxines, fijn stof en geiten-houderijen**	**Verkeer**	**ODZOB (i.h.k.v. ROK-VTH)**	**Geen**	**Geen**	**ODZOB**	**Verkeer**	**Verkeer**	**Geluid bij metingen en interpretatie van rapporten**	**Geen**
Monitoring mogelijk	**Ja, vanuit SLA**	**Ja, vanuit SLA**	**Ja, eigen monitoring en ODZOB**	**Ja, vanuit SLA en ODZOB**	**Ja, eigen monitoring en vanuit SLA**	**Ja, vanuit SLA en ODZOB**	**Ja, vanuit SLA**	**Ja, vanuit BSV**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring en ODZOB**	**Ja, eigen monitoring en ODZOB**
Ja, eigen communicatie	**Ja, voornamelijk intern**	**Ja, voornamelijk intern**	**Ja, voornamelijk intern**	**Ja, voornamelijk intern**	**Ja, eigen communicatie en vanuit CURE**	**Ja, alleen intern**	**Geen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Geen communicatie**	**Geen communicatie**
Overzicht van innovatieve technieken met daarbij hun meerwaarde en potentieel	Gezondheidswinst programma SLA	Gezondheidswinst programma SLA	Jaarlijkse rapportage luchtkwaliteit, actuele luchtkwaliteitsgegevens uit CIMLK	% naleefgedrag agrariërs en industrie	# vermeden "vervuilende" kilometers	% naleefgedrag bedrijven personenmobiliteit	# aantal bijgeplaatste meetnetpunten bij ruimtelijke ontwikkelingen	Geluidswaarden saneringsprogramma	# geluidsklachten voor en na maatregelen, effectiviteit maatregelen	Analyse MKA	waarderingscijfer procesafspraken ODZOB

41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
	Om in 2050 een toekomstbestendige én gezonde gemeente te zijn											Om in 2050 een volledig circ				
Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de Bodemkwaliteitswaarden uit de Omgevingswet (Bkl)	Werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten											werkt Valkenswaard toe naar een zwe				
In 2027 is onze bodemkwaliteitskaart geactualiseerd. In één gebiedsdekkend omgevingsplan hebben we in 2032 de normen uit de Omgevingswet (Bkl) en de regels uit de provinciale omgevingsverordening geïmplementeerd.	In 2030 is 50% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split				In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split							Een reductie van 70% zwerfafval in 2035 gerealiseerd t.o.v. 2020			Een reductie van 90% zwerfafval in 2050 t.o.v. 2020	
1) Actualisatie bodemkwaliteitskaart 2) Opnemen bodemregels in Omgevingsplan 3) Rapportages van bodemonderzoeken invoeren in bodeminformatiesysteem 4) Locaties staalslakken inventariseren en maatregelen teffen 5) Locaties diffuus lood inventariseren, onderzoeken en maatregelen treffen	Overzichten communiceren van fiets- en auto oplaadpunten	Sturen voor meer ruimte voor fiets, OV en deelmobliteit in parkeernota	Slimme parkeer-oplossingen die minder ruimte vragen in de parkeernota opnemen	Duurzame bereikbaarheid bedrijven-terreinen	Duurzame mobiliteit een integraal onderdeel maken van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen	Fietsroutes verbeteren en veilig te maken	Fiets parkeren bij OV-haltes realiseren	Fiets oplaadpunten realiseren	Fiets reparatie-punten realiseren	Verbeteren van OV-lijnen	Laadpaal infrastructuur uitbreiden	In 2030 heeft gemeente Valkenswaard minimaal 50 actieve ZAP-vrijwilligers (ZwerfAfvalPakkers)	Minimaal één gastles per jaar over zwerfafval geven op alle basis- en middelbare scholen	Jaarlijks gezamenlijke opschoondagen organiseren	In 2030 is 100% van het prullenbakken-bestand ingericht cf. functioneel beheerplan	Zwerfafval monitor opzetten en 5 jaarlijks actualiseren
2026-2032	**2030**	**2030**	**2030**	**2030**	**2030**	**2030-2035**	**2030**	**2030**	**2035**	**2030-2035**	**2026-2030**	**2026-2030**	**2026**	**2026**	**2030**	**2030**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**
Omgevingsvisie	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**Nee**	**(Beheer) openbare ruimte**	**Nee**
ODZOB (bodemkennis)	**Geen**	**Parkeren + mobiliteitsoplossingen**	**Parkeren**	**Mobiliteitsoplossingen bedrijventerrein**	**Parkeren + mobliteitsoplossingen**	**Geen**	**Geen**	**Geen**	**Geen**	**Geen**	**Geen**	**Zwerfafval medewerker**	**Zwerfafval medewerker / educatie**	**Vormgever, zwerfafval medewerker, communicatie**	**Afdeling B&U, adviesbureau**	**Adviesbureau**
Ja, eigen monitoring en van provincie en waterschap	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Geen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring en van OV-aanbieders**	**Ja, eigen monitoring en beheerders laadpalen**	**Ja, eigen monitoring en vrijwilligers**	**Ja, eigen monitoring en scholen**	**Ja, eigen monitoring en vrijwilligers**	**ja, eigen monitoring**	**Ja, vanuit adviesbureau**
Ja, eigen communicatie	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Geen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie en van aanbieders gastlessen**	**Ja eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**
# verontreinigde locaties per verontreinigingstype # getroffen maatregelen per verontreinigingstype	# aantal fiets- en auto laadpunten, ruimtelijke spreiding	# opgenomen sturingsmogelijkheden in parkeernota	# opgenomen sturingsmogelijkheden in parkeernota	# "vieze" vervoers bewegingen, % wijziging in modal split	# opgenomen alternatieven bij ruimtelijke ontwikkelingen	# hoeveelheid fietsers per route # hoeveelheid fietsers na ingrepen	# aantal fietsparkeerplaatsenper bushalte, Bezettingsgraad fietsparkeerplaatsen	Waardering fietsoplaadpunten, Ge- en verbruik oplaadpunten	Waardering fiets reparatiepunten, Gebruik reparatiepunten	Modal split cijfers, Ov gebruik	# aantal elektrische auto's, Verbruik laadpalen, aandeel e-auto's in model split	# vrijwillige ZAP-ers	# aantal gastlessen	# ingezamelde zwerfafvalzakken per opschoonactie	% prullenbakken cf. functioneel beheerplan	Analyse zwerfafval aanwezigheid

58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71
Schone leefomgeving en verantwoorde organisatie													
culaire gemeente te zijn													
erfafval en afvalvrije samenleving					werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale vastgoed portefeuille				werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale openbare ruimte				
In 2035 moet huishoudelijk afval voor 65% worden hergebruikt		Het bedrijfsafval is voor 65% gereduceerd in 2035 t.o.v. 2026	In 2030 wordt 50% van alle inkopen circulair gedaan, 75% in 2040 en 100% in 2050.		Vanaf 2030 zijn nieuwbouw accommodaties energieneutraal		In 2050 beschikt de gemeente Valkenswaard over een energieneutrale vastgoedportefeuille	Vanaf 2035 beschikt 35% van de vastgoedportefeuille minimaal over energielabel A	In 2030 bestaat de openbare verlichting voor 95% uit LED en is slim verduurzaamd	In 2035 zijn alle 19 gemalen energieneutraal		Nieuw aan te leggen elementen in de fysieke ruimte worden energieneutraal en circulair ontworpen	
Door verspilling tegen te gaan en hergebruik te stimuleren	Optimaliseren van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (cf. afvalbeleids-plan)	Door lokale kringlopen te sluiten	Door zelf het goede voorbeeld te geven	Door bedrijven te ondersteunen door successen te delen en seminars/ workshops te organiseren	Uitvoeren routekaart verduurzaming	Na 2030 worden nieuwbouw ontwikkelingen energieneutraal ontworpen	Waar mogelijk zonnepanelen plaatsen	Uitvoering routekaart verduurzaming	Groepsremplace op 75% van levensduur i.p.v. 95%	Inventarisatie energieverbruik gemalen	Investeringsplannen opstellen verduurzamen gemalen	Eerste onderzoek doen naar mogelijkheden van energieneutrale en circulaire oplossingen, ontwerpen en toepassingen	Energieneutraal en circulariteit zijn standaard uitgangspunten
2026-2028	**2026-2028**	**2035**	**2030**	**2030**	**2026-2030**	**2028**	**2026-2030**	**2035**	**2026-2035**	**2030**	**2030**	**2030**	**2030-2035**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**
Circulariteit	**Circulariteit**	**Energiehub, mobiliteit en circulair ambachtscentrum**	**Inkoop, facilitaire dienst en accountmanager economie**	**Accountmanager economie**	**Onderwijshuis-vesting, P&P en SEB (sport)**	**Onderwijshuis-vesting, P&P en SEB (sport)**	**Onderwijshuis-vesting, P&P en SEB (sport)**	**Nee**	**Riolering, water, groen, verkeer en beheer openbare ruimte**	**Groen**	**Groen**	**Riolering, water, groen, verkeer en beheer openbare ruimte**	**Riolering, water, groen, verkeer en beheer openbare ruimte**
Cure (gegevens inzameling, verwerking en gedrag)	**Cure en verwerker afval**	**O.a. Juridische en beleidsmatige kennis. Ketenmanagement, technische kennis en gedragsverandering.**	**Bizob (inkoop)**	**Aanbieders seminars/workshops/ gastsprekers**	**Energiemanagement/ gebouwbeheer-systeem. Externe projectleider?**	**Energiemanagement/ gebouwbeheer-systeem. Externe projectleider?**	**Energiemanagement/ gebouwbeheer-systeem. Externe projectleider?**	**Geen**	**Geen**	**Geen (zover bekend)**	**Geen (zover bekend)**	**Geen**	**Geen**
Ja, vanuit Cure	**Ja, vanuit Cure en afvalverwerker**	**Ja, eigen monitoring en Cure + circulair ambachtscentrum**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring en van energieleverancier**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**
Ja, eigen communicatie en vanuit Cure	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Geen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Geen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**
# kg restafval per inwoner	Scheidingspercentage	#kg verbrand restafval, Restgrondstofstroom wijzigingen	Scheidingspercentage afval herkomst gemeente	# aantal deelnemers Valkenswaardig thema grondstoffen # aantal georganiseerde activiteiten	Voortgang uitvoerings routekaart verduurzaming, gemiddeld energieverbruik per m2	Gemiddeld energieverbruik verduurzaamde panden	Gemiddelde energieopwek per pand	Uitsplitsing energielabels gemeentelijk vastgoed	remplace %	Energieverbruik gemalen	# verduurzamings maatregelen bij gemalen	Onderzoeksuitkomsten cf. planning	Onderzoeksuitkomsten cf. planning

72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83
Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven											
werkt Valkenswaard toe naar een duurzame bedrijfsvoering				werkt Valkenswaard toe naar een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid en het in kaart brengen van de gemeentelijke impact					werkt Valkenswaard aan het stimuleren van partners om ook te verduurzamen		
In 2027 is ons papierverbruik met minimaal 75% afgenomen t.o.v. 2025	In 2030 kopen we 80% van onze cateringproducten in bij duurzame lokale aanbieders			In 2030 hebben we uitvoering gegeven aan 75% van de inspanningen die tot 2030 waren gepland					In 2030 is het aantal partners in het netwerk verdubbeld ten opzichte van 2025		
Papierloos vergaderen introduceren (en/ook college- en raadsvergaderingen)	Onderzoek naar duurzame alternatieve producten en lokale aanbieder en dit als voorwaarde verwerken in het inkoopbeleid	Bij vervanging keuken anticiperen op nieuw beleid	Afspraken maken over catering-aanbod	Vertrekpunt en nulmeting op te stellen van de opgehaalde indicatoren	Opstellen van halfjaarlijkse monitoringrapportage	Hierop actief te monitoren	Alle medewerkers bewust te maken van de duurzaamheidsimpact van gemeentelijke besluiten	Jaarlijks inspiratie- en leerbezoek voor de gemeenteraadsleden aan duurzame initiatieven in Valkenswaard	Samen Valkenswaardig uit te bouwen en nieuwe partners te trekken	Één maal per twee jaar het Samen Valkenswaardig festival te organiseren	(nieuwe) Burger initiatieven en ondernemers met duurzame plannen actief te ondersteunen
2026-2030	**2027**	**2027**	**2027**	**2026**	**2026-2030**	**2027-2030**	**2027-2030**	**2027-2030**	**2026-2030**	**2027 en 2029**	**2026-2030**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**
Voldoende	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**
heeft invloed op aanleveringen in alle 3 de themalijnen bij alle collega's	**Samen Valkenswaardig**	**P&P**	**Alle medewerkers**	**Alle beleidsterreinen onderdeel van het programma**	**Alle beleidsterreinen onderdeel van het programma**	**Alle beleidsterreinen onderdeel van het programma**	**Volledige interne organisatie**	**Programmateam duurzaamheid**	**Alle beleidsterreinen onderdeel van het programma**	**Alle beleidsterreinen onderdeel van het programma**	**Programmateam duurzaamheid**
Griffie en teammanager bedrijfsvoering, directie	**Cluster Milieu & Duurzaamheid en BIZOB**	**P&P**	**Kantine medewerkers en facilitair**	**Financiën**	**Financiën, MT, College**	**Financiën, Bizob**	**MT, College, kernteam participatie, Organisatieontwikkeling, Strategie**	**Griffie, gemeenteraad, organnisatie ontwikkeling, Samen Valkenswaardig partners, communicatie**	**Externe lokale community builder, wijk coordinatoren, Samen Valkenswaardig Partners**	**Samen Valkenswaardig partners, team vergunningen, eventmanager**	**Samen Valkenswaardig partners, Wijk coordinatoren, Kernteam participatie**
ja, eigen monitoring	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**	**Ja, eigen monitoring**
Intern	**Ja, eigen communicatie**	**Intern**	**Intern**	**Geen communicatie**	**Ja, voornamelijk intern**	**Ja, voornamelijk intern**	**Ja, voornamelijk intern**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**	**Ja, eigen communicatie**
kg papierverbruik	Inkoopbeleid aangepast cf. planning	Nieuwe keuken geplaatst cf. planning	Jaarlijks cateringsaanbod uitvraag	% Nulmeting of nulpunt aanwezig voor indicatoren	Interval monitoringsrapportages	% indicatoren waarop actief gemonitord wordt	% voorstellen waarin duurzaamheidsoverwegingen onderdeel zijn van advies	Interval bezoeken aan duurzaamheids initiatieven	aantal Valkenswaardig partners	Interval Valkenswaardig festival	Retentie nieuwe initiatieven binnen Valkenswaardig

7.2 DOEL-INSPANNINGEN-NETWERK (DIN) PROGRAMMA DUURZAAMHEID (A3)

Doel-inspanningen Netwerk (DIN) Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2026-2030

Klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente

- werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
  - In 2040 zal minstens 90% van het stedelijk gebied aan de 3/30/300-regel voldoen (3 boom waarbij rekening wordt gehouden met temminste 60% schaduw bij zijn buiten recreatie locaties
    - Inventariseren en in kaart brengen van kansrijke locaties systematisch in kaart, toetsen ze aan de 3/30/300-regel en toewijzen per locatie vergroeningsmaatregelen uit die leiden tot meer schaduw, koelte en biodiversiteit.
      - Groenadoptie en andere vormen van burgerparticipatie stimuleren, bewoners actief stimuleren om locaties aan te dragen die niet aan 3/30/300-regel voldoen maar wel kansen liggen.
      - Groenadoptie en andere vormen van burgerparticipatie stimuleren, bewoners actief stimuleren om locaties aan te dragen die niet aan 3/30/300-regel voldoen maar wel kansen liggen.
      - Acties organiseren voor inwoners om ze te stimuleren te ontharden zoals gratis aanleg gevelkuintjes, tegelwippen, tuinschetsdag en gratis (fruit)bomen, planten of bloemenzaad
      - Beheer en ontwikkeling treepitten rig biodiversiteits-verbetering
    - In 2026 een nieuw vastgesteld GRP te hebben
    - Investeren in het ontstenen en vergroenen van de openbare ruimte
    - In 2027 heeft de gemeente een nieuw klimaatstress-test uitgevoerd
    - In 2027 heeft de gemeente een risicodialoog gevoerd met de raad
    - Beheerplan wordt opgesteld, hieruit volgen verbeteringen
    - Investeren in bestaande natuur
    - Ontwikkelen en verbinden van natuur in Valkenswaard
    - Transitie van het landelijke gebied ondersteunen door te onderzoeken of een apart gemeentelijk landschapsfonds noodzakelijk is
    - In 2027 zetten we samen met ondernemers een collegereeks voor biologischer natuurinclusieve landbouw op
- Wekt Valkenswaard toe naar klimaatadaptatie en biodiversiteit integraal onderdeel te laten zijn van ruimtelijke ontwikkelingen en (her-)inrichtingen
  - In 2028 is er beleid wat vanuit thema hoofd wordt gedaan in de aanpak van verdroging.
  - In 2030 heeft de gemeente inzicht in de locaties waar sprake is van hittestress en is er vastgesteld beleid voor de aanpak hiervan
  - In 2030 is de Matjze een robuuste beschermde natuurkern
  - In 2050 is het elektrolyseprobleem opgelost (door hogere overheden)
  - In 2030 zijn de natuurgebieden in Valkenswaard onderling robuust met elkaar verbonden
  - In 2027 wordt groenblauwe doorsteking gestimuleerd.
  - In 2030 bieden we een ondernemingsklimaat waarin uitvoer voor agrariers voor de transitie naar natuurinclusieve landbouw
- werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteitsvergroting in het buitengebied
  - In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
    - Uitvoering geven aan warmtegroningsprogramma's door middel van wijkuitvoerings-plannen
    - Opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen als warmtegroningsprogramma
    - Inzetten op pilotgrasvegendakjes (Lij) uitvoering warmtegroningsprogramma
    - Actualiseren van het warmte-programma (elke 5 jaar)
    - Verbetering samenwerking en dienstverlening met Lokale Energie Cooperatie (LEC)
  - In 2050 gebruiken we 50% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
    - Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving bij inwoners en bedrijven via uitvoeringsprogramma energiebesparing particulieren woningeigenaren 2025-2028 en projectmatige aanpak verduurzaming bedrijventerreinen
    - Beleid opstellen voor structurele inzet op energiemaatregelen en uitvoering na 2027
    - Bedrijven moeten aan wettelijke eisen voldoen op het gebied van energieverbruik. Gemeente is bevoegd gezag voor deze wetgeving en kan het toezicht uitbesteden aan de ODZOB.
    - Opstellen warmtegroningsprogramma en eerste uitvoeringsplannen
    - Uitvoering geven aan convenant met Lokale Energie Coöperatie
  - In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen komen
    - Duurzame energie opwekken, faciliteren van duurzame opslag van energie en aanpakken van transportschaarste
    - Afstemming met de regio in RES-verband
    - Duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar uiteenum in omgevings-visie 2.0
    - Opstellen beleidskader grootschalige opwek van energie
    - Technische innovatie bijhouden en kansen signaleren
  - In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2019 op de indicatoren. NO2 en PM <2,5
    - Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving (SLA)
    - Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving (SLA)
    - Uitvoering geven aan mobiliteitsplan
    - ODZOB ziet toe op keuring (luchtwassers en stookinstallaties (100% gekeurd en voldoende in 2030)
    - Elektrificeren wagenpark Cure
    - ODZOB schrijft bedrijven aan (+200 medewerker) tbv duurzame mobiliteit
    - Deelname regionaal meetnet
  - In 2030 hebben alle +A- en B-tjes woningen een geluidsniveau van max. 60 dB(A) op de gevel.
    - Afronden geluidssaneringsprojecten.
  - Nieuwe of gewijzigde ruimtelijke ontwikkelingen voldoen aan de standaardwaarde uit het Bkl
    - Basis Geluid Emissie (BGE) vastleggen
  - Tot en met 2030 een jaarlijkse afname van 50% van geluidsklachten van bedrijven
    - Metingen, Toezicht & handhaving en monitoring Milieuklachten applicatie (MKA)
    - Optimaliseren proces, middels proces-afspraken ODZOB, jaarlijks monitoren en evt. bijsturen
  - In 2027 is onze bodemkwaliteitskaart geactualiseerd.
    - Actualisatie bkk en opnemen bodemregels omgevingsplan
  - In 2030 is 50% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
    - Overzichten communiceren van fiets- en auto oplaadpunten
    - Sturen voor meer ruimte voor fiets, OV en deelmobiliteit in parkeernota
    - Slimme parkeer-oplossingen die minder ruimte vragen in de parkeernota opnemen
    - Duurzame bereikbaarheid bedrijven-terreinen
  - In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
    - Duurzame mobiliteit een integraal onderdeel maken van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen
    - Fietsroutes verbeteren en veilig te maken
    - Fiets parkeren bij OV-haltes realiseren
    - Fiets oplaadpunten realiseren
    - Fiets reparatie-punten realiseren
    - Voldoende [illegible] uitbreiden

Energieke en gezonde gemeente

- Wekt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
- Wekt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de Bodemkwaliteitswaarden
- werkt Valkenswaard toe naar een emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten

Een schone leefomgeving en verantwoorde organisatie

- werkt Valkenswaard toe naar een (zwerf)afvalvrije samenleving
  - Een reductie van 10% zwerfafval in 2035 gerealiseerd t.o.v. 2020
    - In 2030 heeft gemeente Valkenswaard minimaal 50 actieve ZAP-vrijwilligers (ZwerfAfvalPakkers)
      - Minimaal één gastles per jaar over zwerfafval geven op alle basis- en middelbare scholen
      - Jaarlijks gezamenlijke opschoondagen organiseren
  - Een reductie van 30% zwerfafval in 2030 t.o.v. 2020
    - In 2030 is 100% van het prullenbakken-bestand ingericht cf. functioneel beheerplan
      - Zwerfafval monitor opzetten en 5 jaarlijks actualiseren
  - In 2035 moet huishoudelijk afval voor 65% worden hergebruikt
    - Door verspilling tegen te gaan en hergebruik te stimuleren
      - Optimaliseren van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (cf. afvalbeleids-plan)
  - Het bedrijfsafval is voor 50% gerecyceerd in 2035 t.o.v. 2026
    - Door lokale kringlopen te sluiten
- werkt Valkenswaard toe naar een energieneutraal gemeentelijk vastgoed
  - In 2030 wordt 50% van alle inkopen circulair gedaan, 75% in 2040 en 100% in 2050.
    - Door bedrijven te ondersteunen door successen te delen en seminars workshops te organiseren
    - Door zelf het goede voorbeeld te geven
      - Door bedrijven te ondersteunen door successen te delen en seminars workshops te organiseren
      - Na 2030 worden nieuwbouw ontwikkelingen energieneutraal ontworpen
  - Vanaf 2030 zijn nieuwbouw accommodaties energieneutraal
    - Uitvoeren routekaart verduurzaming
    - Uitvoeren routekaart verduurzaming
  - In 2050 bestaat [illegible] energieneutraal
    - Waar mogelijk zonnepanelen plaatsen
    - Uitvoering routekaart verduurzaming
  - Vanaf 2035 [illegible] van [illegible]
    - Groeperemplace op 75% van (nieuwe)duur t.p.v. 95%
    - Inventarisatie energieverbruik gemalen
      - Investeringsplanne n opstellen reduurzamen gemalen
    - Energieneutraal en circulair: zijn standaard uitgangspunten
  - Nieuw aan te leggen elementen in de fysieke [illegible]
    - Eerste onderzoek doen naar mogelijkheden van energieneutrale en circulaire oplossingen, ontwerpen en toepassingen
  - In 2027 is [illegible] opgesteld
    - Papiefloos vergaderen introduceren (en/ook college- en raadsvergaderingen)
  - In 2030 is [illegible] 50% [illegible]
    - Onderzoek naar duurzame alternatieve producten en lokale aanbieder en dit als voorwaardes verwerken in het inkoopbeleid
      - Bij vervanging keuken anticiperen op nieuw beleid
      - Afspraken maken over catering-aanbod
  - In 2030 hebben we de inrichting gegroend [illegible]
    - Vertrekpunt en nulmeting op te stellen van de oppheaalde indicatoren
      - Opstellen van halfjaarlijkse monitorings-rapportage
      - Hieruit actief te monitoren
      - Alle medewerkers bewust te maken van de duurzaamheidsim-pact van gemeentelijke besluiten
      - Jaarlijks inspiratie- en leerbezoek voor de gemeenteraadsleden aan duurzame initiatieven in Valkenswaard
  - In 2030 is het [illegible] partners te [illegible]
    - Samen Valkenswaardig uit te bouwen en nieuwe partners te
      - Één maal per twee jaar het Samen Valkenswaardig festival te organiseren
      - (nieuwe) Burger initiatieven en ondernemers inw duurzame plannen actief te ondersteunen

ER-doelstellingen

SMART-Doelstellingen

Inspanningen

7.3 PROCESVERSLAG TOTSTANDKOMING UITVOERINGSPROGRAMMA

In april 2025 zijn de uitkomsten van het Programma Duurzaamheid geëvalueerd door de programmamanager Duurzaamheid en het Managent team. De belangrijkste conclusies van de evaluatie luidden als volgt:

1) Duurzaamheid heeft bestuurlijke prioriteit (aangemerkt als een majeure opgave)
2) Veel projecten en activiteiten uitgevoerd, maar nog geen meerjarig uitvoeringsprogramma
3) Geen SMART (tussen)doelen waardoor monitoring en sturing niet mogelijk is
4) Onduidelijkheid over rollen en eigenaarschap
5) Doorontwikkeling programma vereist

Het MT heeft daarop besloten het programma duurzaamheid te herstarten op basis van de voorgestelde 2 sporen.

> **Spoor 1: Herstart van het programma Duurzaamheid**, met als belangrijke doelen: Rolduidelijkheid, eigenaarschap verbeteren en organisatie en structuur opzetten
>
> **Spoor 2: Opstellen van een Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid**, met als belangrijke doelen: een concretisering van de visie, formuleren van SMART doelen om voortgang te bewaken en het formuleren van inspanningen die bijdragen aan de SMART doelen

In het MT van 17 april 2025 is er al gestart met de rolduidelijkheid en eigenaarschap van de bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever, de teammanager, de programmamanager en de projectleiders/medewerkers. Tijdens het overleg zijn de rollen als volgt beschreven:

> **Bestuurlijk opdrachtgever (BO)** – De wethouder Duurzaamheid is (politiek) verantwoordelijk voor het bereiken van de doelen. Als bestuurlijk opdrachtgever is deze eindverantwoordelijk voor het programma;
>
> **Ambtelijk opdrachtgever (AO)** – Is ambtelijk eindverantwoordelijk voor het bereiken van de doelen;
>
> **Teammanager (TM)** – Is verantwoordelijk voor de uitvoering. Stelt de capaciteit en middelen beschikbaar die nodig zijn om projecten en activiteiten uit te voeren om de gestelde doelen uit de duurzaamheidsvisie te behalen;
>
> **Programmamanager (PM)** – De PM stuurt en faciliteert de ambtelijke organisatie om op een efficiënte en effectieve manier de doelen te bereiken. Voert regiegesprekken met de teammanagers en monitort de voortgang;
>
> **Projectleider / medewerker** – Leiden en/of uitvoeren van projecten en activiteiten uit die bijdragen aan het behalen van de doelen uit de duurzaamheidsvisie.

Na 17 april 2025 is de Programmamanager Duurzaamheid aan de slag gegaan met de besproken stappen voor de herstart. Gedurende de werksessies zijn er

Op hoofdlijn hadden de deelnemers van de werksessies de volgende twee opdrachten:

1. Concretiseer de doelen uit de Duurzaamheidsvisie concreet door deze SMART te maken
2. Beschrijf de inspanningen die er verricht moeten worden om deze geconcretiseerde doelstellingen te behalen

De eerste werksessie stond in het teken van het inhoudelijk kennismaken met elkaar, het programma duurzaamheid is immers een programma dat zicht uitspreidt over vier verschillende afdelingen: beheer en uitvoering, ruimtelijk beleid, programma's en projecten en dienstverlening. Iedereen draagt vanuit zijn of haar vakgebied en team bij aan het programma. Om deze integraliteit bloot te leggen hebben we de successen van de afgelopen jaren gedeeld met elkaar. Hiermee hebben we ingezet op het vergroten van het eigenaarschap en de rolduidelijkheid.

In de tweede werksessie hebben we de bestaande doelstellingen uit de Duurzaamheidsvisie verdiept. Voor de meer dan 30 doelstellingen binnen de visie zijn er overzichten gemaakt met: waar we nu staan, wat er (nog) moet gebeuren, welke stappen al zijn gezet, en hoe we de voortgang kunnen meten. Deze werksessies droeg bij aan de volgende doelen van de herstart van het programma: concretisering van de visie, formuleren van SMART doelen en het formuleren van inspanningen

Tijdens de derde werksessie zijn we ingegaan op de formulering van elkaars doelstellingen. Daarbij hebben we gezamenlijk getoetst of de geformuleerde doelstellingen: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden (SMART) waren opgesteld. Deze werksessies droeg bij aan de volgende doelen van de herstart van het programma: formuleren van SMART doelen en het formuleren van inspanningen

Op het moment van starten met de vierde werksessie waren de SMART-doelstellingen compleet en was er overzicht van alle inspanningen die bij kunnen dragen aan de smart-doelstellingen. In de vierde werksessie lag de nadruk op het creëren van overzicht, urgentie en de verbinding tussen de thema's. Daarnaast zijn er tijdens en na de werksessies verschillende vraag en antwoord ronden geweest om de informatie compleet te maken. Deze werksessies droeg bij aan de volgende doelen van de herstart van het programma: Rolduidelijkheid, eigenaarschap verbeteren, organisatie en structuur opzetten, concretisering van de visie, formuleren van SMART doelen en het formuleren van inspanningen.

Voorafgaand, tijdens en na de 4 werksessies in zijn er verschillende momenten geweest waarop de vakcollega's: huiswerk hebben gedaan, overleg hebben gehad met de teammanagers en sessies hebben gehad met het programmateam om te komen tot de benodigde input van het uitvoeringsprogramma.

Na deze periode is door het programmateam alle informatie verzameld, geordend en een passende programmastructuur beschreven.

Voor een volledig beeld van de werksessies, heeft de organisatie die de werksessies heeft begeleid, een procesverslag gemaakt, deze is vanaf de volgende pagina terug te vinden.

Duurzaamheidsvisie

Gemeente Valkenswaard

STORMPUNT

GEMEENTE VALKENSWAARD

Duurzaamheidsvisie

Valkenswaard is een gemeente om trots op te zijn! Voor een ‘Valkenswaardige’ toekomst stelde de gemeente vijf jaar geleden de duurzaamheidsvisie 2050 op. De afgelopen maanden werkte Gemeente Valkenswaard aan de vertaling van deze visie naar concrete acties.

Tijdens het traject dat we doorliepen met betrokken collega's introduceerden we de duurzaamheidsvisie opnieuw en bekeken we hoe deze te implementeren in de praktijk. We onderzochten wat de visie betekent voor ieders werkveld en we maakten concrete plannen voor de komende vijf jaar. Het resultaat is niet alleen een concreet samenhangend programma, waarin alle betrokkenen hun rol en verantwoordelijkheid kennen, maar ook gemotiveerde deelnemers die het grotere geheel zien.

Dit document is een procesverslag van het traject dat bestond uit vier sessies.

In dit document

In dit procesverslag lees je de highlights terug van de verschillende sessies. Het inhoudelijk uitgewerkte resultaat is via Bouke Bootsma van de Gemeente Valkenswaard te verkrijgen via: bouke.bootsma@valkenswaard.nl.

Meer weten?

Heb je vragen over de duurzaamheidsvisie? Neem gerust contact op met Bouke Bootsma van de Gemeente Valkenswaard. Voor vragen of opmerkingen over het procesverslag kun je contact opnemen met Marjolein Hutting van STORMPUNT via contact@stormpunt.nl.

Wat vind je in dit document

Je kunt natuurlijk gewoon door de slides klikken. Of ga meteen naar de pagina’s waar jij benieuwd naar bent.

doel en aanpak traject

duurzaamheidsvisie Valkenswaard

de sessies

vervolg & advies

DOEL &

AANPAK

Doel & aanpak

Doelen

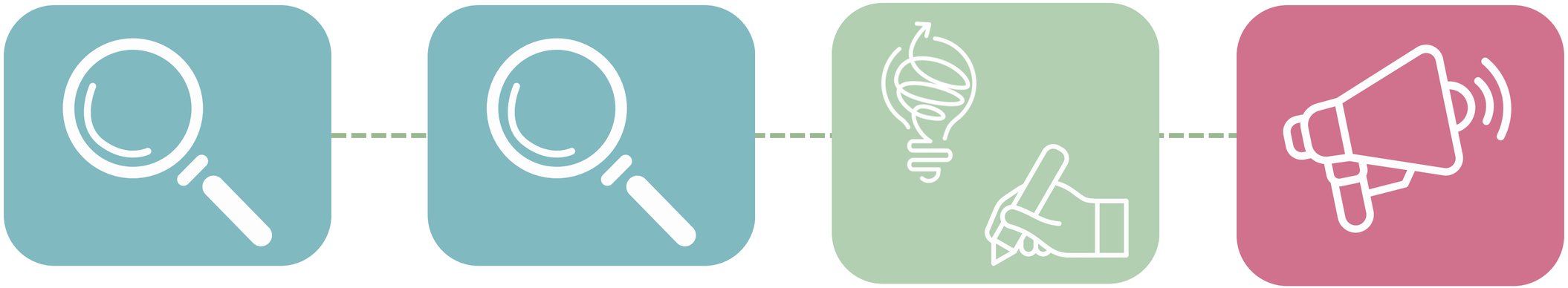
In het traject stonden twee doelen centraal:

1. In kaart brengen wat betrokken collega's en verschillende afdelingen al doen met de duurzaamheidsvisie.
2. De visie breder implementeren door concreet te maken wat we over vijf jaar bereikt willen hebben en hoe we dat gaan realiseren.
3. De betrokkenheid van de medewerkers vergroten ten behoeven van een efficiënte uitvoering,

Aanpak

In vier sessies gingen we met de duurzaamheidsvisie aan de slag, waarbij we Creative Problem Solving als leidraad gebruikten. Als eerste stap verkenden we de visie binnen de drie themalijnen. Vervolgens maakten we de stap naar ideevorming. We sloten af met de ontwikkelfase waarin we gebruik maakte van de DIN-methode en het grotere geheel met elkaar verbonden en een aanzet te maken tot een uitvoeringsprogramma.

Traject duurzaamheidsvisie Valkenswaard

mei
Verkennen deel 1

juni
Verkennen deel 2

september
Ideeën bedenken en ontwikkelen

oktober
Starten met implementeren

DUURZAAMHEIDSVISIE

VALKENSWAARD

Highlights van de duurzaamheidsvisie

Gemeente Valkenswaard wil het volgende:

In 2050 een klimaatneutrale gemeente zijn

Samenwerken met de gemeenschap

Draagvlak creëren in de samenleving

De drie themalijnen uit de duurzaamheidsvisie

Een klimaatbestendige en aantrekkelijke gemeente
Overal in de wereld is klimaatverandering voelbaar, zo ook in de gemeente Valkenswaard. Daarom wil de gemeente in 2050 bereiken dat Valkenswaard een aantrekkelijke en klimaatbestendige gemeente is, bestand tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging.

Een energieke en gezonde gemeente
Het klimaat is aan het veranderen en daar hebben wij als mens een groot aandeel in, denk bijvoorbeeld aan alle CO_2-uitstoot. Tegelijkertijd hebben wij ook een belangrijke rol in de oplossing. Dit vraagt wel om een aanpassing in gedrag. De gemeente helpt haar inwoners, ondernemers en organisaties om richting 2050 energieneutraal te worden en bij te dragen aan een gezonde gemeente.

Een schone leefomgeving en verantwoorde organisatie
Grondstoffen worden steeds schaarser en het verwerken van afval heeft negatieve gevolgen voor het milieu. De gemeente wil toewerken naar een circulaire wereld. Inwoners en bedrijven in Valkenswaard kunnen hier een bijdrage aan leveren. Dit betekent dat de gemeente haar inwoners, ondernemers en organisaties helpt om richting 2050 volledig circulair te worden. Daarnaast is er binnen dit thema een tussendoel: in 2030 geeft de gemeentelijke organisatie zelf het goede voorbeeld.

DE SESSIES

Sessie 1

Het verkennen van de themalijnen

Sessie 1: Verkennen

Doel

Op 27 mei kwamen we voor het eerst samen in ’t Mortelke in Valkenswaard om de uitvoering van de duurzaamheidsvisie gezamenlijk te verkennen. Het doel van deze bijeenkomst was om kennis te maken met elkaar, met creatief denken en met de drie themalijnen van de visie.

Resultaat

Tijdens de sessie maakten deelnemers kennis met creatief denken door een ‘groene draad’ te spannen en de ‘draak’ en de ‘droom’ rondom de uitvoering van de duurzaamheidsvisie te beschrijven. Vervolgens verkenden we de drie themalijnen. We brachten in kaart welke successen al zijn behaald, welke beelden en ideeën leven bij de deelnemers en wat per thema de focus zou worden in de volgende sessies.

"Er zijn altijd beren op de weg, maar door er juist op een creatieve manier mee om te gaan, kunnen we verder komen. Dus vaker ‘’ja en…’’ gebruiken!"

Geert-Jan van Schijndel

"We dromen ervan dat burgers echt duurzaam willen en dat ze mee gaan doen. Niet alleen maar meedoen omdat het moet vanuit de gemeente"

Ad Lavrijssen

Sessie 2

Het verkennen van de doelstellingen

Verdiepende verkenning

Doel

Het doel van de tweede sessie op 26 juni was om de duurzaamheidsvisie verder te concretiseren. We verdiepten onze eerdere verkenning, door nu te kijken naar de dertig doelstellingen binnen de visie. Per doelstelling wilden we helder krijgen wat er moet gebeuren, waarom dit belangrijk is, hoe de voortgang gemeten kan worden en welke stappen al zijn gezet. Om vervolgens te bouwen aan een concreet en uitvoerbaar fundament voor vervolgstappen binnen elke themalijn.

Resultaat

Aan het einde van de sessie was elke doelstelling aan een teamlid toebedeeld en hadden we er een duidelijker en completer beeld van. We hadden helder in kaart:

- de nodige acties
- de onderliggende motivatie en urgentie
- de inrichting van meetbaarheid
- al behaalde resultaten

Naar aanleiding van dit resultaat zijn de doelen opgedeeld in vier niveau's.

"Ik heb alle "hoeraatjes" al in mijn hoofd, als het gaat over iets waarmee ik dagelijks bezig ben"

Linda van Hees

De verschillende niveaus van de doelstellingen

Voor de 30 doelstellingen werkten we verschillende niveaus uit.
Hieronder zie je het voorbeeld hiervan:

Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn	**Hoofddoel**	1
Werkt Valkenswaard toe naar een afvalvrije samenleving.	**Subdoel / ER doel**	2
In 2035 wordt 65% van het huishoudelijk afval hergebruikt	**SMART doel**	3
Tussen 2025 en 2035 optimaliseren wij onze verwerking en inzameling van huishoudelijk afval volgens het afvalbeleidsplan	**Inspanning**	4

J. Kluitmans
stroopwafels
de echte gouden
www.stroopwafelbakker.com

KENNIS
MAKEN

Sportteam

Sessie 3

Ideeën genereren

SMART doelstellingen én inspanningen

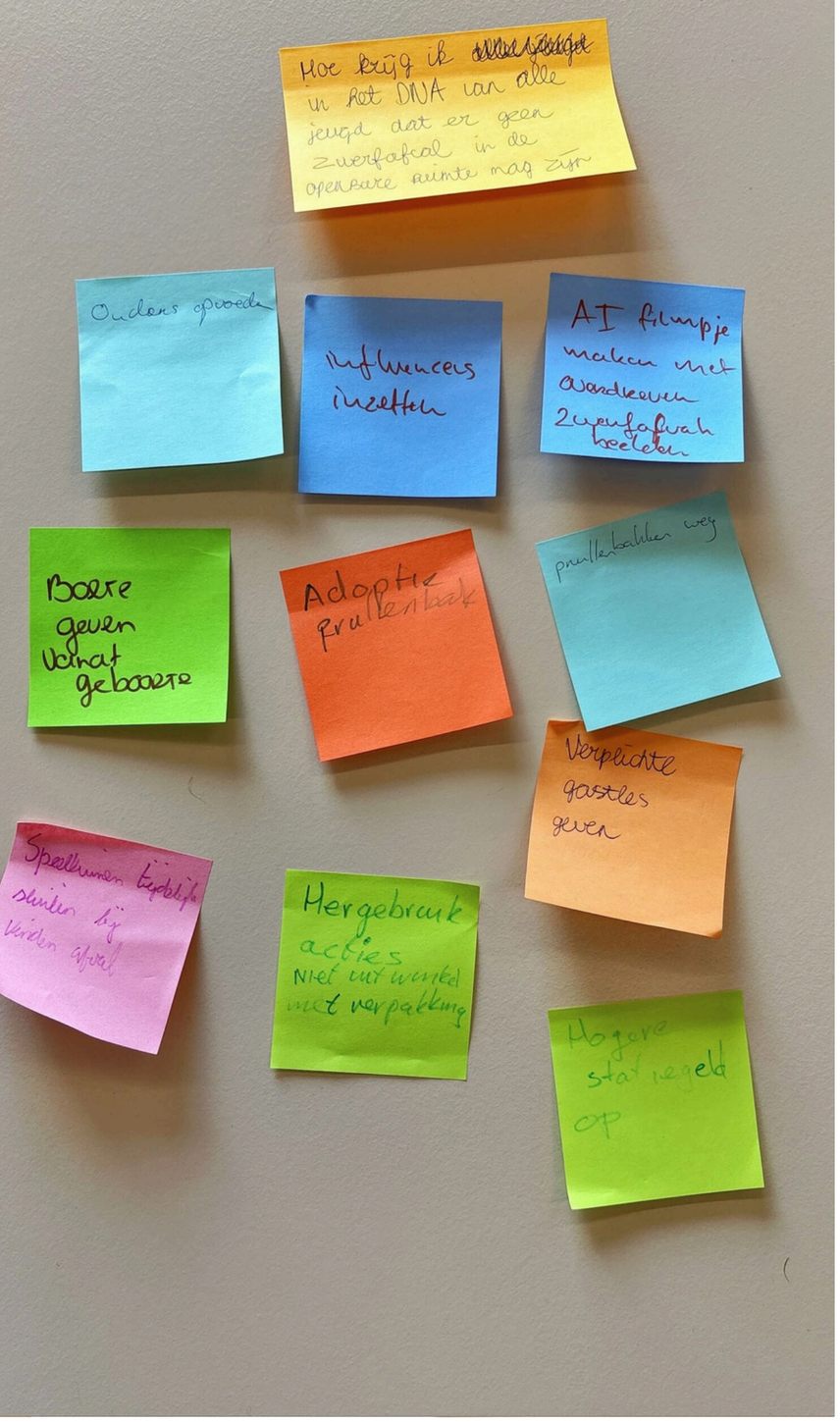
Doel en aanpak
Het doel van deze sessie was komen tot SMART geformuleerde doelstellingen (concreet en meetbaar als stevige basis voor ideegeneratie) en verkennen waar vernieuwing mogelijk is. De deelnemers kregen de opdracht om per SMART-doel minimaal twintig ideeën te formuleren. Vervolgens maakten we een selectie van de ideeën waar de meeste energie en het meeste enthousiasme bij de groep lag.

Resultaat
Het resultaat waren SMART (sub)doelstellingen en een selectie van vernieuwende ideeën waarop deelnemers energie voelde.

"Wat fijn dat we zo productief waren
en dat in 1 ochtend!"

Kyara Verstappen

Hoe krijg ik ~~[illegible]~~ in het DNA van alle jeugd dat er geen zwerfafval in de openbare ruimte mag zijn
Ouders opvoeden
Influencers inzetten
AI filmpje maken met waarschuwen zwerfafval voorkomen
Boete geven vanaf geboorte
Adoptie prullenbak
prullenbakken weg
Verplichte gastles geven
Speelkamers tijdelijk sluiten bij veel afval
Hergebruik acties
Niet uitwenteld met verpakking
Hogere straf regeld op

Hond

Sessie 4

Verbinden en acties

Verbinden en acties

Doel
De vorige drie sessies werkten we aan de themalijnen, de SMART-doelen en de bijbehorende inspanningen. Het doel van deze sessie was om overzicht te creëren. De deelnemers brachten per themalijn de alle (sub)doelen en inspanningen nogmaals in kaart en kregen de ruimte om kritisch te kijken naar wat er stond en waar nodig aan te vullen of te schrappen.

Na een presentatie aan elkaar haalden zij feedback op bij de andere teams om zo te komen tot een verbeterde versie van de SMART-doelen en inspanningen.
Aansluitend keken de deelnemers naar de inspanningen op korte, middellange en lange termijn: welke acties verdienen nu prioriteit en wat komt later?

Verbinden en acties

Resultaat

Naast een hele fijne productieve sfeer leverde deze sessie een aanzet tot een uitvoeringsprogramma op waarbij zichtbaar verbindingen zijn gelegd door middel van de groene draad van sessie 1. Wat er nu ligt is een duidelijk overzicht van de SMART doelen, de inspanningen en zijn de acties geprioriteerd.

En tot slot

We sloten af met een toast waarbij iedereen positieve woorden deelden over het traject en uitsprak zin te hebben om ermee aan de slag te gaan.

"Ik heb in geen 25 jaar dit meegemaakt, dit zouden we vaker moeten doen. Zo heb je ineens een gedragen uitvoeringsprogramma"

Sieb Wedzinga

Presenteren

VERVOLG &

ADVIES

Vervolg en advies

Inmiddels ligt er een concept uitvoeringsprogramma voor de duurzaamheidsvisie voor de Gemeente Valkenswaard. Daarmee gaan jullie met elkaar aan de slag. Dit was echter niet het enige resultaat van dit ‘Groene Draad’-traject. “We doen het echt samen” en “Ik begrijp nu ook waar anderen mee aan de slag zijn”, waren enkele reacties toen we met elkaar proostten op een mooi traject.

We wensen jullie veel succes met de uitvoering en willen het advies meegeven om met regelmaat samen te komen als groep. Enerzijds om inhoudelijk af te stemmen waar iedereen staat, maar vooral ook om dat groene draadje levend te houden en met elkaar in verbinding te blijven. Want vanuit verbinding kunnen jullie bergen verzetten en effectief samenwerken aan een duurzaam Valkenswaard.

7.4 PROGRAMMAORGANISATIE OPZET

In onderstaande tabel zijn de typen programma organisaties uitgezet naar directe beschikbaarheid van middelen voor het programmateam. Conclusie is dat wij op de onderdelen energietransitie en samenwerken een zelfstandige programma-organisatie kunnen voeren. Voor de andere onderwerpen zal er een kern programma organisatie moeten worden opgezet (hierover later meer). Veelal is er wel capaciteit en/of budget om inspanningen uit te voeren, komend uit de gemeentelijke begroting, maar zijn capaciteit en middelen niet direct inzetbaar vanuit de programma organisatie. Daarmee verschuift de programmaanpak van deze onderwerpen van een zelfstandig programma naar een hybride- of kern programma organisatie.

Capaciteit(C)/ Middelen(M)	Sturing van-uit/met	Soort programma	Toepasbaar op onderwerpen
C voldoende M voldoende	Sturen vanuit bevoegdheid	Zelfstandige programma-organisatie	Energietransitie en Samenwerken
C onvoldoende M voldoende	Sturen met budget	Hybride programma-organisatie	(deels) Duurzame mobiliteit
C voldoende M onvoldoende	Sturen op basis van regie	Kern programma organisatie	Materialentransitie
C onvoldoende M onvoldoende	Sturen op basis van regie	Kern programma-organisatie	Klimaatadaptatie en biodiversiteit en (deels) duurzame mobiliteit

In de thematische hoofdstukken 4 tot en met 6 staat per thema een overzicht van de mate van toereikendheid van de benodigde budgetten en capaciteiten, om de inspanningen die nodig zijn om de doelstellingen te halen, uit te voeren. Vanwege de directe inzetbaarheid van de decentrale uitkering voor klimaat- energietransitie ten gunste van de programmaorganisatie (middelen om inspanning te bekostigen en capaciteit om uit te voeren) is ervoor gekozen om deze volledig uit te werken. Dit geldt voor de onderwerpen: energietransitie, materialentransitie en (deels) duurzame mobiliteit.

Voor de overige onderwerpen is zijn er geen direct inzetbare middelen beschikbaar voort de programmaorganisatie, dit heeft gevolgen voor (1) de mate van stuurbaarheid binnen het programma op deze onderwerpen en (2) de programmaorganisatie.

7.4.1 Zelfstandige programmaorganisatie

Voor de onderwerpen energietransitie (waaronder ook gezondheid) en het onderwerp samenwerken zijn er middelen en capaciteit beschikbaar (Zie hoofdstuk 5 paragraaf 4 en hoofdstuk 6 paragraaf 4). De vereniging projectmanagement Nederlandse gemeente (VPNG) hanteert de volgende kenmerken van een zelfstandige programmaorganisatie:

De kenmerken van een zelfstandige programmaorganisatie:

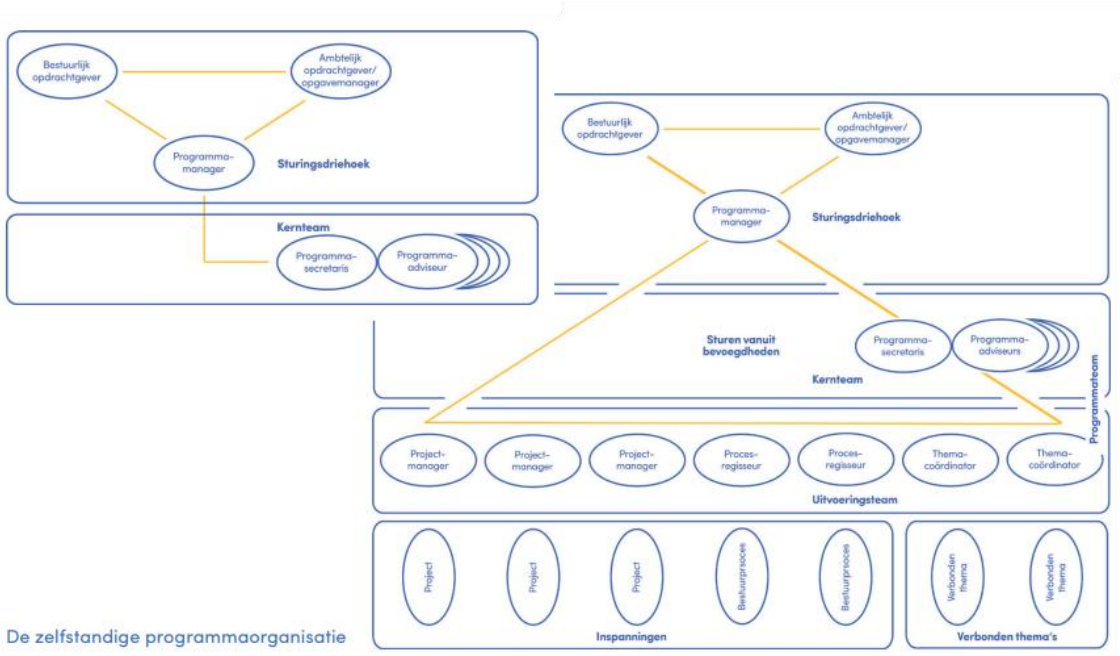
- Opdracht om vastgestelde programmadoelen te bereiken met middelen en eigen capaciteit.
- De programmamanager leidt een tijdelijke organisatie met alle kenmerken van een gewone organisatie.
- Projectmanagers, procesregisseurs en medewerkers voor het kernteam worden vanuit de lijn en/of van buiten gedetacheerd bij het programma.
- Als doelen zijn bereikt, wordt de programmaorganisatie opgeheven en gaan medewerkers terug naar hun eigen basisorganisatie.
- Formeel hoeft de lijn niet betrokken te zijn, tenzij zij voor de borging van het resultaat van belang is.
- Voordeel is dat als de programmaorganisatie is opgericht, het resultaat dat nodig is om de doelen te bereiken sneller kan worden bereikt. Er is immers in principe geen commitment nodig van andere partijen.

Figuur 1 VPNG, 2021, Programmasturing als vak

Voor een zelfstandige programmaorganisatie is de programmamanager integraal verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen en de afstemming van de inspanningen met andere trajecten die binnen de gemeente lopen. Zijn of haar taken bestaan uit:

- Het doorlopen van de verschillende fases van een programma op basis van bestuurlijke opdrachten en iedere fase afronden met een concreet product- of beslisdocument.
- Het samenstellen, aansturen en afbouwen van het programmateam in afstemming met de lijn organisatie.
- Het betrekken en stimuleren van het opdrachtgevende veld en het krachtenveld met interne betrokkenen en externe partners.
- Zorgen voor commitment op de doelen, de uit te voeren activiteiten en de te behalen resultaten.
- Signalen opvangen uit het netwerk en die meewegen in de aanpak.
- Besluiten nemen binnen de kaders van het programma.
- Rapporteren over de voortgang en voorstellen doen voor wijzigingen.

Een zelfstandige programmaorganisatie ziet er als volgt uit:

7.4.2 Hybride programmaorganisatie

Voor het onderwerp duurzame mobiliteit zijn er beperkt middelen beschikbaar, hiervoor worden diensten ingekocht die de lijnorganisatie ontlasten. Uit het handboek programmasturing als vak van de vereniging projectmanagement Nederlandse gemeenten (VPNG) zijn de volgende zaken kenmerkend voor een hybride programma organisatie:

De kenmerken van de hybride programmaorganisatie:

- Opdracht om vastgestelde doelen te bereiken met alleen de beschikbaar gestelde middelen.
- De programmamanager komt in een opdrachtgeversrelatie met de uitvoeringsorganisatie. Hij of zij stelt doelen, het gewenste resultaat en de uitvoeringskaders vast, waarna het budget wordt verstrekt.
- De programmamanager stuurt door middel van afspraken, wel of niet vastgelegd in contracten.
- De uitvoering van de projecten, bestuursprocessen en lijnactiviteiten ligt bij de uitvoerende partijen.
- Met het dichtdraaien van de geldkraan kan hij resultaten en daarmee het bereiken van doelen afdwingen.

De programmaorganisatie voor een hybride programma is gelijk aan die van een zelfstandige programmaorganisatie met als verschil dat de directe aansturing van de collega's die inspanningen leveren, in handen is van de ambtelijke opdrachtgever(s).

7.4.3 Kern programmaorganisatie

Voor de onderwerpen klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn er geen direct beschikbare middelen voor de programmaorganisatie. Voor het onderwerp duurzame mobiliteit zijn er voor de meeste inspanningen geen directe middelen beschikbaar. Voor het onderwerp materialentransitie zijn er wel direct middelen beschikbaar voor de programmaorganisatie, deze worden echter ingezet om invulling te geven aan een capaciteitsvraagstuk. De programmanager zal dus moeten sturen, via commitment, op de doelstellingen van het programma zonder dat we middelen kunnen inzetten om direct te sturen op inspanningen.

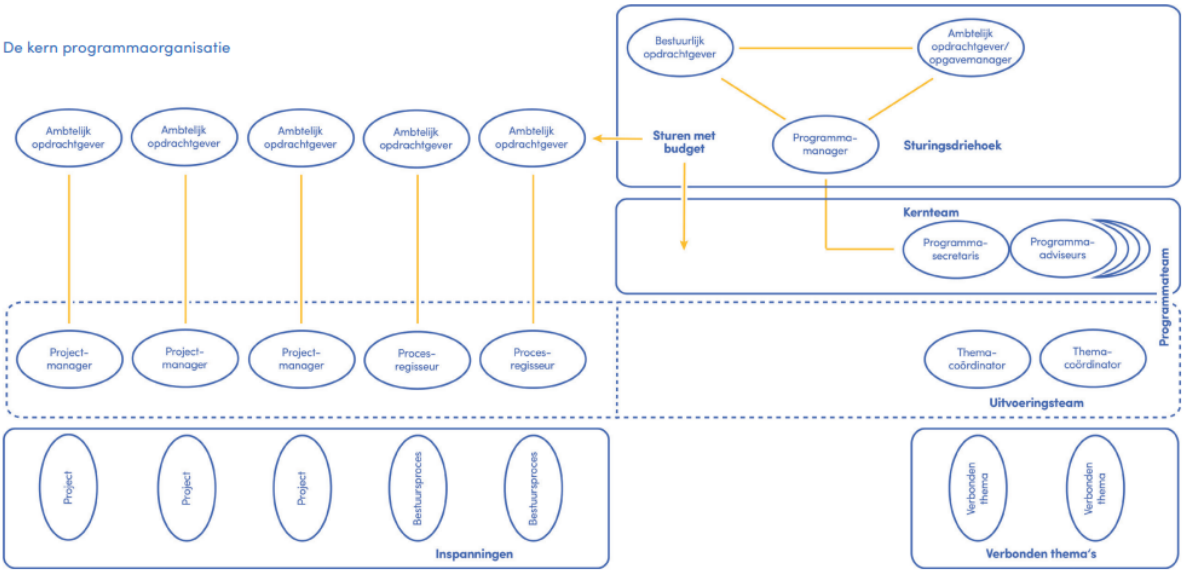
De kenmerken van een kernorganisatie:

- Lijnmanager(s) blijven verantwoordelijk voor budget en mensen (capaciteit). In deze gevallen is een afdeling de eigenaar daarvan en dus nodig voor het realiseren van de doelen door middel van medeverantwoordelijkheid voor de doelen.
- De programmamanager zal moeten sturen zonder formele macht, vooral op commitment van de betrokken partijen op de doelen. Hij of zij bemoeit zich vooral met de inhoudelijke keuzen en niet direct met de bedrijfsvoering.
- De programmamanager ontleent zijn sturingsmacht formeel aan de opdracht en de positie van de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever. In de praktijk is deze vooral te verwerven met zijn of haar persoonlijke gezag.
- Het helpt als de ambtelijk opdrachtgever van de programmamanager ook de eerstverantwoordelijke is van de lijnafdeling die eigenaar is. Bij meerdere betrokken lijnafdelingen wordt dit lastiger.

Let op: voor het programma duurzaamheid geldt dat de opgave zich over meerdere afdelingen uitstrekt. Dit maakt het lastiger voor de ambtelijk opdrachtgever, deze moet immers ook op basis van commitment van de andere betrokken teammanagers sturen.

In een kern programmaorganisatie worden de inspanningen geleverd op basis van commitment van de betrokken partijen. Zij zorgen verder voor de uitvoering, de capaciteit en de middelen. De rol van de programmamanager, met daarbij een beperkt kernteam, zorgt voor het maken van verslagen, verzamelen en verwerken van informatie, creëren van voortgangsoverzichten en -rapportages en evaluaties.

Een kernprogramma organisatie heeft de volgende opzet:

7.4.4 Keuze voor een integrale programmaorganisatie

Het voorstel is om zowel een zelfstandige- als kernprogramma -organisatie op te zetten. Hiervoor zetten we in 2026 de volgende stappen voor de opzet van een zelfstandige programmaorganisatie:

- Aanstellen sturingsdriehoek (stuurgroep) met ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever
-

- Opzetten klankbordgroep met de vakspecialisten en externe partners
- Opzetten kernteam met een communicatieadviseur, sr. Beleidsmedewerker en project-ondersteuner
    - Programmamanager: 8 uur per week
    - Communicatieadviseur: 2 uur per week
    - Sr. Beleidsmedewerker: 4 uur per week
    - Projectondersteuner: 2 uur per week
- Opzetten uitvoeringsteam met daarin de vakspecialisten van de verschillende inspanningen
    - 25 uur per jaar per programma lid.

7.5 INSPANNINGSBLADEN

In deze bijlage zijn alle uitkomsten van het proces onder elkaar weergegeven. De inspanningsbladen dienen voornamelijk als naslag voor het programmateam en de collega's in de vakteams.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
SMART doel	In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd, zodat schaduw, koelte en biodiversiteit aantoonbaar toenemen.
Inspanning	We brengen alle kansrijke locaties systematisch in kaart, toetsen ze aan de 3/30/300-regel en voeren per locatie vergroeningmaatregelen uit die leiden tot meer schaduw, koelte en biodiversiteit.
Omschrijving inspanning	1. Inventariseren en kaartlagen opstellen (2026–2030) 2. Toetsen aan de 3/30/300-regel (2026-2040) 3. Ontwikkelen van locatiespecifieke vergroeningsmaatregelen (2028-2040) 4. Uitvoering koppelen aan beheer, renovatie en constructie (structureel bij werken) 5. Monitoren, rapporteren en bijsturen (jaarlijkse rapportage)
Uitvoering	2026-2040
Budget	Op dit moment is er structureel € 50K in de begroting opgenomen voor vergroening binnen de bebouwde kom. Geborgd zal moeten worden dat dit budget structureel beschikbaar blijft, ook na 2030. Voor inzet capaciteit door derden voor bijvoorbeeld inventarisatie en monitoring zou € 20.000 per jaar beschikbaar moeten worden gesteld. Mogelijk is extra geld nodig als de fysieke uitvoering niet door eigen buitendienst kan worden gedaan (capaciteitstekort).
Capaciteit	Zonder structurele extra capaciteit zijn de doelen onhaalbaar en ambities op papier. Als groenbeheerder zie ik de coördinatie, inventarisatie, toetsing, monitoring en rapporteren tot mijn takenpakket horen. Ook afstemming met bewoners, terreinbeheerders etc. horen daarbij. Mijn huidige takenpakket is echter overvol en er moeten constant prioriteiten worden gesteld. Ondersteuning is noodzakelijk en in beginsel zou structureel 4 uur per week extra capaciteit moeten worden toegevoegd bij hierboven genoemde taken zodat voortgang verzekerd is. Voor de fysieke uitvoering is beschikbaarheid inzet buitendienst noodzakelijk.
Verbinding met andere thema's	1. Hittestress en gezondheid, vergroening en schaduw zijn belangrijke maatregelen om dat hitte een groot risico vormt voor leefbaarheid en gezondheid. 2. Wateroverlast, extreme regenval (piekbuien) komt vaker voor en vergroening vertraagd waterafvoer en zorgt voor waterberging.

	3. Droogte en bodemdaling, soortkeuze van beplanting beïnvloedt droogtebestendigheid. 4. Koppelkansen bij o.a. woningbouw en energietransitie door toepassen groennormen en vergroening bij aanleg energie-infrastructuur.

Welke expertises heb je nog meer nodig?

Ondersteuning bij inventarisatie en monitoring van iemand met ecologische kennis. De buitendienst (groen) voor de fysieke uitvoering van de vergroeningsmaatregelen of indien geen beschikbare capaciteit dan inzet groenaannemer.

Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?

Inspanning	Bijdrage aan SMART-doelen
Inventarisatie	Specifiek, Meetbaar, Realistisch
Toetsen 3/30/300	Specifiek, Meetbaar, Tijdgebonden
Uitvoeren vergroening	Specifiek, Resultaatgericht, Acceptabel
Koppelen aan beheer/projecten	Realistisch, Tijdgebonden
Monitoring & rapportage	Meetbaar, Tijdgebonden, Acceptabel
Coördinatie & capaciteit	Realistisch, Acceptabel, borgt haalbaarheid

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?

SMART-onderdeel	Wat meten we?	Hoe meten we het?	Wanneer succesvo
Specifiek	Alle kansrijke gebieden in beeld	GIS-kaarten, inventarisaties	Compleet overzich beschikbaar
Meetbaar	% toetsing + vergroening	Jaarlijkse rapportage	90% toetsing in 20
Acceptabel	Betrokkenheid afdelingen	Overleggen, afstemming	Klimaatadaptatie geïntegreerd
Realistisch	Capaciteit beschikbaar	Format fte-registratie	Structureel 0,5–1 ft
Tijdgebonden	Tussenstappen	2030–2035–2040 deadlines	Deadlines gehaald

Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De bewoners moeten meegenomen worden in de inspanningen om hun leefomgeving klimaatbestendiger te maken. Of dit overkoepelend vanuit de duurzaamheidsvisie moet of specifiek voor deze inspanning laat ik aan onze communicatieadviseur. Wat gaan we doen? We onderzoeken waar in de gemeente kansen liggen om meer bomen en groen toe te voegen. Dit doen we met de 3/30/300-regel als richtlijn. Waarom doen we dit? Meer groen zorgt voor meer schaduw, koelere wijken, betere wateropvang, meer biodiversiteit en een prettigere omgeving om in te wonen, te spelen, sporten en ontmoeten. Wat zult u merken als inwoner? Meer bomen en groene zones, groen ingerichte nieuw- en verbouw, minder verharding en een prettigere leefomgeving tijdens hete zomers en minder wateroverlast bij piekbuien. Wat kunt u zelf doen? Uw tuin vergroenen, regenwater zelf opvangen en met buurtinitiatieven helpen om uw omgeving groener en toekomstbestendiger te maken.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
SMART doel	In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd, zodat schaduw, koelte en biodiversiteit aantoonbaar toenemen. Jaarlijks realiseren we minimaal 20 nieuwe adoptielocaties.
Inspanning	Groenadoptie en andere vormen van burgerparticipatie stimuleren, bewoners actief stimuleren om locaties aan te dragen die niet aan 3/30/300-regel voldoen maar waar wel kansen liggen.
Omschrijving inspanning	De gemeente faciliteert actief vormen van groenadoptie waarmee bewoners, scholen en organisaties een structurele bijdrage leveren aan de vergroening van de gebouwde omgeving. Door middel van adoptiegroen realiseren we extra schaduw, verkoelende routes en biodiversiteit in wijken die achterblijven volgens de 3/30/300-regel. Adoptiegroen initiatieven worden jaarlijks ondersteund met materialen, advies en monitoring, zodat de totale vergroening tussen 2026 en 2040 substantieel toeneemt.
Uitvoering	2026-2040
Budget	Op dit moment is er structureel € 50K in de begroting opgenomen voor vergroening binnen de bebouwde kom. Geborgd zal moeten worden dat dit budget structureel beschikbaar blijft, ook na 2030.
Capaciteit	Voor deze inspanning vragen we inzet van onze bewoners en wordt de gemeentelijke inzet reeds binnen de huidige arbeidsuren van de groenbeheerder uitgevoerd en daarvoor is, indien nodig, ondersteuning vanuit het team aanwezig.
Verbinding met andere thema's	1. Hittestress en gezondheid, vergroening en schaduw zijn belangrijke maatregelen om dat hitte een groot risico vormt voor leefbaarheid en gezondheid. 2. Wateroverlast, extreme regenval (piekbuien) komt vaker voor en vergroening vertraagd waterafvoer en zorgt voor waterberging. 3. Droogte en bodemdaling, soortkeuze van beplanting beïnvloedt droogtebestendigheid. 4. De vergroening van het stedelijk gebied wordt nadrukkelijk gekoppeld aan het versterken van sociale cohesie. Door middel van adoptiegroen, buurtgroenteams en gezamenlijke vergroeningsacties stimuleren we ontmoeting, samenwerking en eigenaarschap in wijken. 5. Koppelkansen bij o.a. woningbouw en energietransitie door toepassen groennormen en vergroening bij aanleg energie-infrastructuur.
Welke expertises heb je nog meer nodig?	

De benodigde expertise is binnen B&U danwel de gemeentelijke organisatie aanwezig.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Burgerparticipatie, en in het bijzonder groenadoptie, draagt direct bij aan het behalen van de SMART-doelstelling doordat bewoners helpen bij het identificeren van tekortkomingen in de 3/30/300-regel, en vervolgens concrete, meetbare vergroening realiseren en onderhouden op locaties waar schaduw, koelte en biodiversiteit kunnen toenemen. Door jaarlijks nieuwe adoptiegroenprojecten te starten en bewoners te betrekken in monitoring, leveren participanten een structurele, realistische en tijdgebonden bijdrage aan het realiseren van 90% vergroend kansrijk stedelijk gebied in 2040.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
We meten het succes van de inspanning door te monitoren hoeveel adoptiegroenlocaties en vergroende vierkante meters zijn gerealiseerd, hoeveel bewoners deelnemen, welke groene maatregelen worden uitgevoerd en in hoeverre deze bijdragen aan verbeteringen op de 3/30/300-indicatoren. Daarnaast meten we effecten op biodiversiteit, schaduw en koelte, en houden we bij of adoptiegroen duurzaam wordt onderhouden. Hiermee wordt aantoonbaar of de inspanning effectief en doelmatig bijdraagt aan het behalen van het 2040-doel.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De bewoners moeten meegenomen worden in de inspanningen om hun leefomgeving klimaatbestendiger te maken. Vanuit de gemeente is het zaak om de bewoners bewust te maken van de gevolgen van klimaatverandering en wat ze zelf kunnen bijdragen om hier maatregelen tegen te nemen. De gemeente moedigt haar inwoners via directe communicatie actief aan om mee te denken over locaties waar verbetering op de 3/30/300-indicatoren mogelijk is en op welke wijze ideeën voor vergroening worden gefaciliteerd.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
SMART doel	In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd, zodat schaduw, koelte en biodiversiteit aantoonbaar toenemen. Jaarlijks selecteren en vergroenen we een uitvoerbare set overtollig verharde locaties op basis van klimaatwinst en beheerbaarheid, met inzet van klimaatrobuust en beheerarm groen.
Inspanning	We vervangen overtollige verharding in de openbare ruimte waar dat de meeste klimaatwinst oplevert en waar duurzaam beheer mogelijk is. Dit gebeurt gefaseerd en passend binnen de beschikbare capaciteit en middelen, bij voorkeur met inzet van biodivers, klimaatrobuust en beheersarmgroen.
Omschrijving inspanning	We proberen zoveel mogelijk werk met werk te maken dus halen bij reconstructies en herinrichting van de openbare ruimte overtollige verharding weg en vergoenen. Daarnaast identificeren en prioriteren we kansrijke locaties met overtollige verharding op

	basis van klimaatwinst en beheerbaarheid. Deze plekken worden gefaseerd vergroend met biodivers, extensief te beheren groen, in samenhang met andere gemeentelijke werkzaamheden. Bewoners worden betrokken waar mogelijk. De totale vergroening wordt jaarlijks gemonitord op klimaatwinst, biodiversiteit en beheerlast.
Uitvoering	2026-2040
Budget	Op dit moment is er structureel € 50K in de begroting opgenomen voor aanleg vergroening binnen de bebouwde kom. Geborgd zal moeten worden dat dit budget structureel beschikbaar blijft, ook na 2030. Meer groen is uitbreiding areaal en vraagt om extra middelen voor beheer en onderhoud.
Capaciteit	Op dit moment hebben zowel de gemeente als de Ergon capaciteitsproblemen om het groen adequaat te kunnen onderhouden.
Verbinding met andere thema's	1. Hittestress en gezondheid, vergroening en schaduw zijn belangrijke maatregelen om dat hitte een groot risico vormt voor leefbaarheid en gezondheid. 2. Wateroverlast, extreme regenval (piekbuien) komt vaker voor en vergroening vertraagd waterafvoer en zorgt voor waterberging. 3. Droogte en bodemdaling, soortkeuze van beplanting beïnvloedt droogtebestendigheid. 4. Koppelkansen bij o.a. reconstructies, woningbouw en energietransitie door toepassen groennormen en vergroening bij aanleg energie-infrastructuur.

Welke expertises heb je nog meer nodig?

In principe beschikt Team B&U over deskundig personeel. Er is echter sprake van een capaciteitstekort om al het extra aangelegde groen goed te beheren en onderhouden. Ook de Ergon is op dit moment niet in staat om het groen op het gewenste onderhoudsniveau te onderhouden. Doordat we meer kiezen voor biodiverse beplanting is meer vakkennis benodigd bij de Ergon-medewerkers. Op dit moment organiseren we schouwen door externe 'onafhankelijke' partijen die de kwaliteit van de plantvakken beoordelen. Met die schouwrapporten kunnen we het beheer door Ergon bijsturen.

Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?

Deze inspanning draagt bij aan de SMART-doelstelling doordat we stap voor stap vergroening realiseren op precies die plekken waar dit het meest bijdraagt aan het behalen van de 3/30/300-criteria. Door jaarlijks uitvoerbare locaties te selecteren op basis van klimaatwinst en beheerbaarheid zorgen we ervoor dat verharding structureel plaatsmaakt voor groen dat hitte vermindert, water opvangt en biodiversiteit versterkt. Hiermee neemt de hoeveelheid verkoelende, groene en leefbare ruimte aantoonbaar toe richting de 2040-doelstelling. Hieronder een **overzichtelijke tabel** die past bij de doelstelling én bij de hierboven geformuleerde inspanning, zonder m^2 te noemen.

SMART-onderdeel	Omschrijving
Doel	In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd.

Inspanning	We vervangen overtollige verharding waar dit de meeste klimaatwinst oplevert en waar duurzaam beheer mogelijk is, gefaseerd en binnen beschikbare capaciteit, met inzet van biodivers, klimaatrobuust en beheerarm groen.
Jaarlijkse uitvoering	Jaarlijks selecteren en vergroenen we een uitvoerbare set overtollig verharde locaties op basis van klimaatwinst en beheerbaarheid.
Indicatoren	- Aantal geselecteerde en uitgevoerde locaties per jaar - Klimaatwinst op geselecteerde plekken (schaduw, koelte, wateropvang) - Beheerbaarheid en overleving van het nieuwe groen
Meetmoment	Jaarlijkse rapportage in het uitvoeringsprogramma. Naar voren laten komen in de rapportages P&C cyclus

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?

De inspanning is succesvol wanneer de geselecteerde locaties zijn uitgevoerd, de vergroening leidt tot aantoonbare klimaatwinst (schaduw, wateropvang, koelte, biodiversiteit) volgens 3/30/300-criteria, en het nieuwe groen duurzaam beheerd kan worden binnen de beschikbare capaciteit.

Wat wil je communiceren over deze inspanning?

De gemeente Valkenswaard is bewust bezig met het vervangen van overtollige verharding op plekken waar vergroening het meest bijdraagt aan een klimaatbestendige leefomgeving. Door stoepen, pleinen en andere versteende plekken groener te maken, neemt hitte af, verbetert de wateropvang en ontstaat er meer biodiversiteit. De uitvoering gebeurt gefaseerd en op locaties die duurzaam kunnen worden beheerd. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van klimaatrobuust en onderhoudsvriendelijk groen. De maatregelen maken deel uit van de bredere ambitie om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
SMART doel	In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd, zodat schaduw, koelte en biodiversiteit aantoonbaar toenemen.
Inspanning	Acties organiseren voor inwoners om ze te stimuleren te ontharden zoals gratis aanleg geveltuintjes, tegelwippen, tuinschetsdag en gratis (fruit)bomen, planten of bloemenzaad
Omschrijving inspanning	Om inwoners te stimuleren hun omgeving te ontharden organiseren we laagdrempelige, uitnodigende acties. We bieden gratis geveltuintjes aan en ondersteunen bewoners bij de aanleg ervan. Met een lokale tegelwip-actie dagen we inwoners spelenderwijs uit om stenen te vervangen door groen. Tijdens een tuinschetsdag kunnen bewoners kosteloos een eenvoudige schets of advies

	krijgen om hun tuin groener en klimaatvriendelijker in te richten. Daarnaast delen we gratis (fruit)bomen, planten en bloemenzaad uit om vergroening direct mogelijk te maken. Zo verlagen we hittestress, vergroten we biodiversiteit en versterken we samen de leefomgeving.
Uitvoering	2026-2030
Budget	Op dit moment is er structureel € 50K in de begroting opgenomen voor aanleg vergroening binnen de bebouwde kom. Geborgd zal moeten worden dat dit budget structureel beschikbaar blijft, ook na 2030. Meer groen is uitbreiding areaal en vraagt om extra middelen voor beheer en onderhoud.
Capaciteit	Voor deze inspanning vragen we inzet van onze bewoners en wordt ook samengewerkt met stakeholders zoals Woningbelang, wijkcommissies en IVN. De gemeentelijke inzet past reeds binnen de huidige arbeidsuren van de groenbeheerder en daarvoor is, indien nodig, ondersteuning vanuit het team aanwezig.
Verbinding met andere thema's	1. Hittestress en gezondheid, vergroening en schaduw zijn belangrijke maatregelen om dat hitte een groot risico vormt voor leefbaarheid en gezondheid. 2. Wateroverlast, extreme regenval (piekbuien) komt vaker voor en vergroening vertraagd waterafvoer en zorgt voor waterberging. 3. Droogte en bodemdaling, soortkeuze van beplanting beïnvloedt droogtebestendigheid. 4. Meer groen verhoogd de biodiversiteit 5. Koppelkansen bij o.a. reconstructies, herinrichtingen, woningbouw en energietransitie door toepassen groennormen en vergroening.

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Behalve expertise binnen de gemeente zelf maken we ook gebruik van de aanwezige expertise bij onze stakeholders en bewoners.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
De inspanningen stimuleren inwoners direct om verharding te vervangen door groen, waardoor tuinen, gevels en straten bijdragen aan de 3/30/300-regel. Door acties zoals geveltuintjes, tegelwippen, tuinschetsdagen en het uitdelen van bomen en planten neemt het aantal bomen en de hoeveelheid groen blijvend toe. Dit vergroot de kroonbedekking, bevordert biodiversiteit en zorgt voor meer schaduw en koelte. Zo helpen deze bewonersgerichte maatregelen om het kansrijke stedelijke gebied versneld te vergroenen en leveren zij een concrete bijdrage aan het behalen van de doelstelling voor 2040.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Je kunt meten wat is uitgevoerd door aantallen te tellen zoals aantal aangelegde geveltuintjes, aantal gewipte tegels, aantal deelnemers acties, aantal verstrekte bomen, planten of zaadzakjes. Ook informatie over de communicatietrajecten, bijvoorbeeld aantal likes bij berichten op social media. De effecten van de inspanning op het groen, de biodiversiteit of leefbaarheid is te meten door de toename van het aantal bomen en struiken in een wijk, toename kroonbedekking, afname

verhard oppervlak, toename soorten beplanting voor meer biodiversiteit. Kwalitatieve feedback van bewoners over leefbaarheid, schaduw of hitte. Door gebruik van impactindicatoren kan op basis van nulmeting in percentages de toename of verbetering worden weergegeven. Door gebruik van hulpmiddelen als NDFF verspreidingsatlas en waarneming.nl kan toename ecologische waarde van verschillende fauna (bijv. aantal vogels en soorten) in de gemeente worden gemonitord. Met behulp van vrijwilligers monitoring uitzetten in groenstroken, bosjes en wijken in het algemeen.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Allereerste communiceer je om inwoners te betrekken en enthousiast te maken om deel te nemen aan de inspanningen door goed uit te leggen waarom we de acties doen, wat het oplevert! Door vooral positief te communiceren en het zichtbaar maken van de behaalde successen blijven de mensen enthousiast en worden er meer aangestoken om mee te doen. We delen eenvoudig meetbare resultaten zoals het aantal gewipte tegels, aangelegde geveltuintjes, uitgedeelde bomen of m^2 vergroend oppervlak. We gebruiken duidelijke voorbeelden en foto's, organiseren foto-win wedstrijden en maken inwoners trots door hun bijdragen te tonen. We zetten laagdrempelige kanalen in (social media, nieuwsbrief, wijkplatforms) en koppelen de successen steeds aan het grotere doel van vergroening en de 3/30/300-regel. Zo voelen inwoners dat hun acties écht verschil maken.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
SMART doel	In 2040 is 90% van het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties beoordeeld op de 3/30/300-regel en zijn daar waar nodig concrete vergroeningmaatregelen uitgevoerd, zodat schaduw, koelte en biodiversiteit aantoonbaar toenemen.
Inspanning	Beheer en ontwikkeling toespitsen op biodiversiteitsverbetering
Omschrijving inspanning	De gemeente richt beheer en ontwikkeling zodanig in dat biodiversiteit structureel wordt versterkt. Dit doen we door ecologisch beheer toe te passen, inheemse en soortenrijke beplanting te gebruiken, ecologische verbindingen te verbeteren, biodiversiteitsmaatregelen te integreren in ruimtelijke projecten, en de resultaten actief te monitoren. Hierbij werken we nauw samen met uitvoerende partners en betrekken we inwoners om draagvlak te vergroten.
Uitvoering	2026-2040
Budget	We voeren deze inspanning zoveel mogelijk binnen de bestaande budgetten uit of leggen de kosten bij de initiatiefnemers van ontwikkelingen zoals bouwactiviteiten.
Capaciteit	Deze inspanning wordt voor openbaar gebied binnen de huidige capaciteit van de gemeentelijk groendienst uitgevoerd. Voor overige inspanningen is de initiatiefnemer van de ontwikkeling verantwoordelijk voor realisatie.

Verbinding met andere thema's	1. Hittestress en gezondheid, vergroening en schaduw zijn belangrijke maatregelen om dat hitte een groot risico vormt voor leefbaarheid en gezondheid. 2. Droogte en bodemdaling, soortkeuze van beplanting beïnvloedt droogtebestendigheid. 3. Meer biodiversiteit versterkt de weerbaarheid van de leefomgeving doordat diverse soorten samen hevige regen, hitte en droogte beter opvangen en zo de effecten van klimaatverandering helpen dempen. 4. Meer biodiversiteit zorgt voor een stabiele voedselketen, omdat een rijkdom aan planten en dieren elkaar in evenwicht houdt en daarmee de beschikbaarheid van voedsel voor mens en dier duurzaam ondersteunt.

Welke expertises heb je nog meer nodig?
In principe beschikt Team B&U over deskundig personeel maar we werken ook samen met het IVN, biodiversiteitswerkgroepen van wijkcommissies en andere groen gerelateerde organisaties of bedrijven.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door beheer en ontwikkeling te richten op biodiversiteitsverbetering ontstaan meer en gevarieerdere groenelementen (zoals bomen, struiken en kruidenrijke zones) die direct bijdragen aan het realiseren van de 3/30/300-regel, waardoor schaduw, koelte en ecologische kwaliteit aantoonbaar toenemen in het kansrijke stedelijke gebied en recreatieve buitenlocaties.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De effectiviteit van de maatregel kan eenvoudig worden gemeten door trends in soortenrijkdom te volgen via NDFF Verspreidingsatlas en Waarneming.nl, aangevuld met veldmonitoring door vrijwilligers in groenstroken, bosjes en wijken. Daarnaast worden fysieke beheerindicatoren zoals aandeel inheemse beplanting, bloemrijkdom en variatie in groenstructuren periodiek gemonitord. Samen geven deze gegevens een helder beeld van de ecologische ontwikkeling en bieden ze een concreet meetkader voor het behalen van de 2040-doelstelling.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Via berichtgeving op de gemeentelijke website, in het Valkenswaards weekblaf of op onze socials zou de volgende boodschap kunnen staan: De gemeente werkt stap voor stap aan meer biodiversiteit in onze dorpen. Dat betekent dat we onze plantsoenen, bermen, parken en plantvakken zo beheren dat er meer ruimte ontstaat voor vogels, bijen, vlinders en andere dieren. Door gevarieerd en groen beheer maken we de leefomgeving niet alleen mooier, maar ook koeler, gezonder en beter bestand tegen hitte en hevige regen. Soms ziet het groen er daardoor wat "wilder" uit dan u gewend bent, maar dat is precies de bedoeling: meer bloemen, meer insecten, meer leven én meer kleur. Daarmee versterken we de natuur in onze eigen woonomgeving, dragen we bij aan een betere voedselketen voor mens en dier, en maken we onze gemeente klimaatbestendiger. We doen dit samen met onze inwoners. Heeft u ideeën, wilt u meedoen met tellingen of vindt u het leuk om uw buurt te vergroenen? Laat het ons vooral weten—samen maken we de gemeente Valkenswaard groener en toekomstbestendig.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
SMART doel	Heeft de gemeente in 2030 heeft de gemeente een definitie wat de gemeente verstaat onder klimaatbestendig 2050 op gebied van wateroverlast en voert maatregelen uit die hieraan bijdragen.
Inspanning	In 2028 een nieuw vastgesteld GRP te hebben
Omschrijving inspanning	De gemeente stelt in 2027 een nieuw GRP 2028/2032 op waarin het huidige GRP wordt geëvalueerd, nieuwe beleidskeuzes worden gemaakt waaronder de definitie van klimaatbestendig 2050 op gebied van wateroverlast en de financiële gevolgen worden voorgelegd aan de raad.
Uitvoering	2028
Budget	Het budget voor het opstellen is meegenomen in de huidige begroting.
Capaciteit	De capaciteit die hiervoor nodig is is voorzien in het huidige GRP
Verbinding met andere thema's	De aanpak van wateroverlast heeft in de meeste gevallen ook een positieve bijdrage aan de aanpak van droogte en hittestress.

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Buiten de beschikbare expertise zal externe expertise nodig zijn om te komen tot een goed beleidsstuk. Hierin zal een adviesbureau worden ingeschakeld. Naast riolering is ook de afdeling financiën noodzakelijk om te komen tot een goede financiële doorrekening van de maatregelen.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door bestaande beleid te evalueren en verbeteren en de middelen hiervoor te verkrijgen kan de gemeente toewerken om in 2050 klimaatbestendig te zijn op gebied van wateroverlast.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Door te toetsen of in 2028 een nieuw GRP is vastgesteld, of hierin een duidelijke definitie staat van klimaatbestendig 2050 op gebied van wateroverlast en hoe de gemeente hier naartoe wil gaan werken.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?

Het GRP wordt altijd ter inzage gelegd voor onze inwoners en zal ook via onze website toegankelijk zijn. Daarnaast willen we ook kijken om een eenvoudige vriendelijke versie op te stellen waarin rekening wordt gehouden met de inhoudelijke kennis van de gemiddelde inwoner.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een klimaatbestendige en natuur inclusieve gebouwde omgeving en openbare ruimte
SMART doel	Heeft de gemeente in 2030 heeft de gemeente een definitie wat de gemeente verstaat onder klimaatbestendig 2050 op gebied van wateroverlast en voert maatregelen uit die hieraan bijdragen.
Inspanning	In 2026 een nieuw BRP af te ronden
Omschrijving inspanning	De gemeente stelt in 2026 een nieuw BRP op waarin de huidige riolering wordt doorgerekend en de maatregelen worden uitgewerkt die nodig zijn om in 2050 klimaat adaptief te kunnen zijn op gebied van wateroverlast.
Uitvoering	2026
Budget	Het budget voor het opstellen is meegenomen in de huidige begroting.
Capaciteit	De capaciteit die hiervoor nodig is is voorzien in het huidige GRP
Verbinding met andere thema's	De aanpak van wateroverlast heeft in de meeste gevallen ook een positieve bijdrage aan de aanpak van droogte en hittestress.
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Buiten de beschikbare expertise zal externe expertise nodig zijn om te komen tot een goed beleidsstuk. Hierin zal een adviesbureau worden ingeschakeld.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door inzicht te krijgen in de kwetsbaarheden van het rioleringssysteem en de maatregelen die nodig zijn om wateroverlast te verminderen.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

Door te toetsen of er eind 2026 een BRP is afgerond met daarin concrete maatregelen opgenomen voor het verminderen van wateroverlast
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
We willen kijken om een eenvoudige vriendelijke versie op te stellen in de vorm van een kaart waarin rekening wordt gehouden met de inhoudelijke kennis van de gemiddelde inwoner.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	Klimaatadaptatie en biodiversiteit integraal onderdeel laten zijn van ruimtelijke ontwikkelingen en (her)inrichtingen
SMART doel	In 2030 heeft de gemeente inzicht in de locaties waar sprake is van hittestress en is er vastgesteld beleid voor de aanpak hiervan
Inspanning	In 2027 heeft de gemeente een nieuw klimaatstresstest uitgevoerd
Omschrijving inspanning	De gemeente voert in 2026 een nieuwe stresstest uit waarin die inzicht geven in de mogelijke gevolgen van extreme weersituaties zoals hitte, droogte en wateroverlast.
Uitvoering	*2030*
Budget	Er is geen budget hiervoor opgenomen in het huidige begroting.
Capaciteit	De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd binnen de huidige capaciteit is beschikbaar is op gebied van riolering.
Verbinding met andere thema's	De stresstest raak de thema's hitte, droogte en wateroverlast
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Buiten de beschikbare expertise zal externe expertise nodig zijn om te komen tot een goed beleidsstuk. Hierin zal een adviesbureau worden ingeschakeld.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Door het uitvoeren van een stresstest krijg de gemeente een actueel inzicht in de locaties waar sprake is van hittestress
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Door te toetsen of in 2027 een nieuwe klimaatstresstest is afgerond met daarin de thema's hitte, droogte en wateroverlast.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De stresstest zal worden geplaatst op de website van de gemeente zodat deze inzichtelijk is voor de inwoners.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging en te investeren in biodiversiteit & natuur
Subdoel	Klimaatadaptatie en biodiversiteit integraal onderdeel laten zijn van ruimtelijke ontwikkelingen en (her)inrichtingen
SMART doel	In 2030 heeft de gemeente inzicht in de locaties waar sprake is van hittestress en is er vastgesteld beleid voor de aanpak hiervan
Inspanning	In 2027 heeft de gemeente een risicodialoog gevoerd met de raad
Omschrijving inspanning	De gemeente voert in 2027 een risicodialoog met de raad om de resultaten van de stresstest te bespreken en voor te leggen welke maatregelen de gemeente neemt en welke risico's geaccepteerd worden.
Uitvoering	2027
Budget	Er is geen budget hiervoor opgenomen in de huidige begroting.
Capaciteit	De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd binnen de huidige capaciteit is beschikbaar is op gebied van riolering en beleid openbare ruimte.
Verbinding met andere thema's	De risicodialoog raak de thema's hitte, droogte en wateroverlast
Welke expertises heb je nog meer nodig?	

Buiten de beschikbare expertise zal mogelijk externe ondersteuning nodig zijn om de dialogen te begeleiden.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door het uitvoeren van de risicodialoog met de raad wordt bepaald welke risico's wel en niet acceptabel zijn op gebied van droogte en kan beleid worden voorgelegd aan de raad wat hierbij aansluit.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Door te toetsen of in 2027 een risicodialoog is geweest en of duidelijk is vastgelegd wat de resultaten hiervan waren en in welke gemeentelijk beleidsstukken deze moeten worden opgenomen
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Nog gezamenlijk te bepalen.

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteits-vergroting in het buitengebied
SMART doel	In 2030 is de Malpie een robuuste beschermde natuurkern
Inspanning	De Malpie is al een beschermde natuurkern. Het is een natura 2000-gebied. Provincie is het bevoegde gezag en heeft voor de Malpie een beheerplan opgesteld om te komen tot verbeteringen.
Omschrijving inspanning	De inspanningen volgen uit het beheerplan, de provincie staat hiervoor aan de lat.
Uitvoering	2026
Budget	Financiering is 100% provincie
Capaciteit	Vanuit provincie

Verbinding met andere thema's	Verdroging, waterretentie en biodiversiteit
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Geen	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
100%	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Monitoring is taak van de provincie	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Dat doet de provincie	

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteits-vergroting in het buitengebied
SMART doel	In 2050 is het stikstofprobleem opgelost door de provincie.
Inspanning	Investeren in bestaande natuur
Omschrijving inspanning	Om écht te kunnen investeren in de bestaande natuur, moeten we eerst grip krijgen op het stikstofprobleem. We moeten hierin de adviezen van de provincie opvolgen.

Uitvoering	2026
Budget	Financiering is 100% provincie
Capaciteit	Onvoldoende
Verbinding met andere thema's	Verdroging, waterretentie en biodiversiteit
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Geen	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
100%	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Monitoring is taak van de provincie	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Dat doet de provincie	

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteits-vergroting in het buitengebied
SMART doel	In 2050 zijn de natuurgebieden in Valkenswaard onderling robuust met elkaar verbonden.
Inspanning	Ontwikkelen en verbinden van natuur in Valkenswaard

Omschrijving inspanning	We gaan alle natuurgebieden in Valkenswaard onderling robuust met elkaar verbinden.
Uitvoering	2035
Budget	Het nodige budget is nog onvoldoende
Capaciteit	onvoldoende
Verbinding met andere thema's	

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Geen
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
100%
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Als alle natuurgebieden in Valkenswaard onderling met elkaar verbonden zijn.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Eigen communicatie hierover

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteits-vergroting in het buitengebied
SMART doel(en)	In 2027 wordt groenblauwe dooradering gestimuleerd.
Inspanning	Transitie van het landelijke gebied ondersteunen
Omschrijving inspanning	In 2026 onderzoeken op welke wijze overheid agrariër betaald voor groenblauwe dooradering: 1 Studie bestaande regelingen 2 Bepalen of kan worden volstaan met een aanvulling op bestaande regelingen of inzet van een apart gemeentelijk landschapsfonds noodzakelijk is. Afhankelijk uitkomsten kijken wat nodig is richting 2027.
Uitvoering	2026-2027
Budget	Nee
Capaciteit	Nee
Verbinding met andere thema's	1 Programma Dommelland 2 Biodiversiteit 3 Luchtkwaliteit
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
natuur inclusieve lokale agrariërs, agrariërs, GGA	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	

Hoofddoel	Om in 2050 een klimaatbestendige gemeente te zijn die bestand is tegen overstromingen, wateroverlast, hittestress en verdroging
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar natuurversterking en biodiversiteits-vergroting in het buitengebied
SMART doel(en)	In 2027 samen met ondernemers een collegereeks biologische/ natuurinclusieve landbouw opzetten.
Inspanning	Transitie van het landelijke gebied ondersteunen
Omschrijving inspanning	1 In 2026 kijken welk aanbod van bestaande cursussen, aanbod bestaande sprekers/voorbeeldondernemers, onderzoeken excursielocaties 2 Uit inventarisatie (onder 1) definitieve collegereeks vastleggen voor 2027.
Uitvoering	2026-2027
Budget	Nee
Capaciteit	Nee
Verbinding met andere thema's	1 Programma Dommelland 2 Biodiversiteit 3 Luchtkwaliteit
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
natuur inclusieve lokale agrariërs, agrariërs, GGA	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

Wat wil je communiceren over deze inspanning?

<table>
<tr><td>Hoofddoel</td><td>Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn</td></tr>
<tr><td>Subdoel</td><td>Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving</td></tr>
<tr><td>SMART doel</td><td>In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik</td></tr>
<tr><td>Inspanning</td><td>Uitvoering geven aan warmteprogramma door middel van uitvoeringsplannen</td></tr>
<tr><td>Omschrijving inspanning</td><td>We stellen iedere 5 jaar een warmteprogramma vast. Per gebied maken we een uitvoeringsplan waarin we op de specifieke situatie van het gebied in gaat. Afhankelijk van de planning in het warmteprogramma komen er uitvoeringsplannen.</td></tr>
<tr><td>Uitvoering</td><td>2027-2030</td></tr>
<tr><td>Budget</td><td>€775.000, is voldoende en staat in de begroting.</td></tr>
<tr><td>Capaciteit</td><td>
<table>
<tr><th>Functie</th><th>Taken</th><th>Urenschatting t/m 2027</th></tr>
<tr><td>Programmamanager warmte</td><td>1. Opdrachtnemer
2. Projectleider
3. Bewaken planning
4. Zorgdragen proces college- en raadsbesluit</td><td>675 u</td></tr>
<tr><td>Beleidsmedewerker</td><td>1. Schrijven warmteprogramma
2. Opstellen collegevoorstel
3. Opstellen raadsvoorstel afwegingskader
4. Ondersteunen programmamanager</td><td>3100 u</td></tr>
<tr><td>Communicatiestrateeg</td><td>1.Communicatiestrategie opstellen voor opstellen warmteprogramma
2. Communicatiestrategie opstellen voor doorkijk richting uitvoeringsprogramma</td><td>945 u</td></tr>
<tr><td>Communicatieconsulent</td><td>1. Uitvoering geven aan communicatiestrategie opstellen warmteprogramma
2. Ondersteunen bij uitvoering participatie</td><td>432 u</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Participatiedeskundige	1. Adviseren over participatie bij opstellen warmteprogramma 2. Adviseren over participatie in uitvoeringsprogramma na 2026. Dit is een paragraaf in het warmteprogramma	459 u
	De uren vallen binnen de huidige inzet.		
Verbinding met andere thema's	1. Omgevingswet 2. Programma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2030 3. Netcongestie		
Welke expertises heb je nog meer nodig?			
Participatie, communicatie, milieu, in uitvoeringsplannen ook RB en BU.			
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?			
Het warmteprogramma vormt het beleid/kader om programmatisch met uitvoeringsplannen tot de besparing te komen, zoals in het smartdoel is geformuleerd.			
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?			
We gaan bijhouden hoeveel woningen per uitvoeringsprogramma aardgasvrij worden gemaakt en waar zij in het traject zitten. Dit gaan we monitoren via Clappform.			
Wat wil je communiceren over deze inspanning?			
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op gedragsverandering, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor inwoners. Er			

moet gecommuniceerd worden op het gebied van: energiecafés, evenementen, website, webinars, sociale media, lokale krant, etc

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen cf. warmteprogramma
Omschrijving inspanning	We stellen iedere 5 jaar een warmteprogramma vast. Per gebied maken we een uitvoeringsplan waarin we op de specifieke situatie van het gebied in gaat. Afhankelijk van de planning in het warmteprogramma komen er uitvoeringsplannen.
Uitvoering	2035
Budget	€775.000, is voldoende en staat nog niet in de begroting.
Capaciteit	

Functie	Taken	Urenschatting t/m 2027
Programmamanager warmte	1. Opdrachtnemer 2. Projectleider 3. Bewaken planning 4. Zorgdragen proces college- en raadsbesluit	675 u
Beleidsmedewerker	1. Schrijven warmteprogramma 2. Opstellen collegevoorstel 3. Opstellen raadsvoorstel afwegingskader 4. Ondersteunen programmamanager	3100 u
Communicatiestrateeg	1.Communicatiestrategie opstellen voor opstellen warmteprogramma 2. Communicatiestrategie opstellen voor doorkijk richting uitvoeringsprogramma	945 u

	Communicatiecon-sulent	1. Uitvoering geven aan communicatie-strategie opstellen warmteprogramma 2. Ondersteunen bij uitvoering partici-patie	432 u
	Participatiedes-kundige	1. Adviseren over participatie bij op-stellen warmtepro-gramma 2. Adviseren over participatie in uit-voeringspro-gramma na 2026. Dit is een paragraaf in het warmtepro-gramma	459 u
Verbinding met andere thema's	1. Omgevingswet 2. Programma energiebesparing particuliere woningeigena-ren 2025-2030 3. Netcongestie		
Welke expertises heb je nog meer nodig?			
Participatie, communicatie, milieu, in uitvoeringsplannen ook RB en BU.			
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?			
Het warmteprogramma vormt het beleid/kader om programmatisch met uitvoeringsplannen tot de besparing te komen, zoals in het smartdoel is geformuleerd.			
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?			
We gaan bijhouden hoeveel woningen per uitvoeringsprogramma aardgasvrij worden gemaakt en waar zij in het traject zitten. Dit gaan we monitoren via Clappform.			

Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op gedragsverandering, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor inwoners. Er moet gecommuniceerd worden op het gebied van: energiecafés, evenementen, website, webinars, sociale media, lokale krant, etc

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Meer inzetten op gedragsverandering bij warmteprogramma
Omschrijving inspanning	In het warmteprogramma nemen we op welke warmtebron woningen gaan gebruiken. Daarnaast is het nodig om zo zuinig mogelijk met warmte om te gaan en dus daarop te besparen. Dit kan deels met techniek maar ook heel veel met gedrag. Hier moet dus aandacht voor zijn in de uitvoering van het warmteprogramma.
Uitvoering	2030
Budget	Deels voldoende
Capaciteit	De inspanning past binnen de capaciteit van het team. Aantal uur volgt bij opstellen uitvoeringsplannen.
Verbinding met andere thema's	1. Warmteprogramma 2. Programma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2030 3. communicatie

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Communicatie en inzicht in verandermanagement, drijfveren van inwoners.

Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Hoe minder warmte we verbruiken hoe minder CO2 we uitstoten. Door vanuit gedrag zuinig om te gaan met warmte hoeven we minder duurzame warmte op te wekken. Hierdoor wordt het makkelijker om van het aardgas af te gaan en om de CO2 uitstoot te verminderen.

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Het warmteverbruik moet op lange termijn afnemen. Dit kunnen we via CBS gegevens over de jaren heen monitoren.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Via projecten die volgen uit de uitvoeringsprogramma's warmte en daar bijbehorende communicatiemomenten moet aandacht zijn voor het gedrag en bewustwording. De manier van communiceren hangt dus af van het moment en doel van het betreffende project.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Actualisering van het warmteprogramma (elke 5 jaar)
Omschrijving inspanning	Wettelijke verplichting om iedere 5 jaar het warmteprogramma een update te geven.
Uitvoering	2030
Budget	Budget is ongeveer gelijk aan opstellen warmteprogramma (€775.000). Dit is nog niet opgenomen in de begroting.
Capaciteit	

Functie	Taken	Urenschatting t/m 2027
Programmamanager warmte	1. Opdrachtnemer 2. Projectleider 3. Bewaken planning	675 u

		4. Zorgdragen proces college- en raadsbesluit	
	Beleidsmedewerker	1. Schrijven warmteprogramma 2. Opstellen collegevoorstel 3. Opstellen raadsvoorstel afwegingskader 4. Ondersteunen programmamanager	3100 u
	Communicatiestrateeg	1.Communicatiestrategie opstellen voor opstellen warmteprogramma 2. Communicatiestrategie opstellen voor doorkijk richting uitvoeringsprogramma	945 u
	Communicatieconsulent	1. Uitvoering geven aan communicatiestrategie opstellen warmteprogramma 2. Ondersteunen bij uitvoering participatie	432 u
	Participatiedeskundige	1. Adviseren over participatie bij opstellen warmteprogramma 2. Adviseren over participatie in uitvoeringsprogramma na 2026. Dit is een paragraaf in het warmteprogramma	459 u
	Past binnen het team.		
Verbinding met andere thema's	1. 1 Omgevingswet 2. Programma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2030 3. Netcongestie		
Welke expertises heb je nog meer nodig?			

Participatie, communicatie, milieu, in uitvoeringsplannen ook RB en BU.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Het warmteprogramma vormt het beleid/kader om programmatisch met uitvoeringsplannen tot de besparing te komen, zoals in het smartdoel is geformuleerd.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
We gaan bijhouden hoeveel woningen per uitvoeringsprogramma aardgasvrij worden gemaakt en waar zij in het traject zitten. Dit gaan we monitoren via Clappform.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op gedragsverandering, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor inwoners. Er moet gecommuniceerd worden op het gebied van: energiecafés, evenementen, website, webinars, sociale media, lokale krant, etc

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2030 gebruiken we 20% minder fossiele energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Verbetering samenwerking en dienstverlening met Lokale energie coöperatie

Omschrijving inspanning	Door de lokale energie coöperatie voldoende input te geven over het warmteprogramma en de plannen die daarvoor zijn, kunnen zij onze inwoners onafhankelijk en deskundig op weg helpen in de warmtetransitie.
Uitvoering	2030
Budget	Begroting moet nog gemaakt worden. Dit wordt meegenomen in de specifieke projectbegrotingen en de jaarlijkse begroting van Energiek Valkenswaard.
Capaciteit	Dit past binnen de inzet van het team. Hier wordt de schakel tussen de energiecoöperaties en de 3 A2 gemeenten voor ingezet.
Verbinding met andere thema's	1. Warmteprogramma 2. 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Communicatie
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door inwoners vanuit meerdere partijen te informeren over de warmtetransitie en te motiveren om stappen te zetten, gaan waarschijnlijk meer inwoners aan de slag. Dit zorgt ervoor dat we de CO2 uitstoot tijdig kunnen verminderen. Onafhankelijk advies voor inwoners door inwoners is hierbij een belangrijke toevoeging.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
We houden het aantal adviesgesprekken over warmte gegeven door Energiek Valkenswaard bij.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet vanuit de lokale energie coöperatie komen naar de inwoner toe. Uiteraard helpen wij hen door te faciliteren. Ook zorgen we ervoor dat het gemeentelijke warmtebeleid bekend is bij de energie coöperatie.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 gebruiken we 95% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Inzetten op energiebesparing bij inwoners en bedrijven via uitvoeringsprogramma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2029
Omschrijving inspanning	De gemeente Valkenswaard zet in op energiebesparing bij particuliere woningeigenaren via een uitvoeringsprogramma voor 2025-2029. Dit programma richt zich op het activeren, informeren en ondersteunen van inwoners bij het nemen van energiebesparende en isolerende maatregelen. Met een driedelige aanpak (bewustwording, isoleren en voorbereiding op aardgasvrij wonen) worden inwoners geholpen met advies, bespaarplannen, collectieve isolatieacties en subsidies. Samenwerking met de lokale energiecoöperatie, energieloketten en gerichte communicatiecampagnes zorgen voor draagvlak en participatie. De focus ligt op slecht geïsoleerde woningen en het verlagen van het fossiele energieverbruik.
Uitvoering	2026-2030
Budget	€2,26 miljoen
Capaciteit	Na akkoord college en raad op nieuwe formatie voor energietransitie is de capaciteit voor de komende 3 jaar gedekt
Verbinding met andere thema's	Energiearmoede
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Technische expertise verduurzaming (externe, die helpen met de isolatiemaatregelen), communicatie en participatie, kennis van energiearmoede	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Het uitvoeringsprogramma zorgt voor minder warmtevraag, betere isolatie en een versnelling richting aardgasvrij wonen. Dit zijn essentiële voorwaarden om de beoogde 95% reductie in energieverbruik in de gebouwde omgeving in 2050 daadwerkelijk te kunnen bereiken.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

De inspanning is succesvol als we zien dat: het energieverbruik in woningen aantoonbaar daalt, het aantal geïsoleerde en verduurzaamde woningen toeneemt, het aardgasverbruik per buurt structureel afneemt en als het gestelde aantallen en doelen uit het uitvoeringsprogramma worden gehaald.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op gedragsverandering, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor inwoners. Er moet gecommuniceerd worden op het gebied van: energiecafés, evenementen, website, webinars, sociale media, lokale krant, etc.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 gebruiken we 95% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Beleid opstellen voor structurele inzet op energiearmoede
Omschrijving inspanning	Om het doel van 95% minder energie t.o.v. 1990 te behalen moeten alle gebouwen energie besparen en maatregelen nemen. Niet ieder huishouden heeft de middelen om dit te kunnen doen. Hierdoor kan een ongelijkheid ontstaan tussen huishoudens om mee te kunnen in de energietransitie. Om dit tegen te gaan wordt er ingezet op energiearmoede.
Uitvoering	2027-2030
Budget	Voldoende
Capaciteit	Het opstellen van beleid past binnen de huidige inzet. Voor uitvoering van het beleid zal zeker samenwerking met team SEB nodig zijn.
Verbinding met andere thema's	1 Sociaal domein 2 Communicatie 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Kennis over inwoners met ondersteuningsbehoefte in samenleving, welzijnsorganisaties, collega's en beleid sociaal domein, inzicht in te treffen energiemaatregelen per woning.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Door energiearmoede tegen te gaan zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen met de energietransitie. Doordat iedereen mee doet is het haalbaar om 95% energie te besparen t.o.v. 1990 binnen de gebouwde omgeving.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De inspanning is succesvol als we zien dat: het energieverbruik in woningen aantoonbaar daalt, het aantal geïsoleerde en verduurzaamde woningen toeneemt, het aardgasverbruik per buurt structureel afneemt en als het gestelde aantallen en doelen uit het uitvoeringsprogramma worden gehaald.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op gedragsverandering, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor inwoners. Er moet gecommuniceerd worden op het gebied van: energiecafés, evenementen, website, webinars, sociale media, lokale krant, etc.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 gebruiken we 95% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Toezicht energieprestatie bedrijven door ODZOB
Omschrijving inspanning	Bedrijven moeten aan wettelijke eisen voldoen op het gebied van energieverbruik. Gemeente is bevoegd gezag voor deze wetgeving en kan het toezicht uitbesteden aan de ODZOB.
Uitvoering	2026
Budget	Ligt bij ODZOB, voldoende
Capaciteit	De inspanning past binnen de huidige bezetting, omdat de uitvoering bij de ODZOB ligt.
Verbinding met andere thema's	1 Milieu 2 Toezicht 3 Economische zaken

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Kennis van wetgeving energiebesparing voor bedrijven, expertise VTH van ODZOB, input van economische zaken over bedrijfsvestigingen
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Als bedrijven energie besparen dragen zij bij aan de reductiedoelstelling van 95% energiebesparing t.o.v. 1990. Naast het stimuleren van vrijwillige energiebesparing in het bedrijfsleven, is het ook nodig om toezicht te houden op de wettelijke verplichtingen. Deze verplichtingen zijn het minimum voor bedrijven om te doen aan energiebesparing.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
In de jaarlijkse rapportage van de ODZOB zien we hoeveel bedrijven gecontroleerd zijn en voldoen aan de wetgeving. Daarnaast kunnen we monitoren of het absolute elektriciteitsverbruik bij bedrijven over de jaren heen aanzienlijk daalt.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Aangezien het om een formele toezichtstaak op een wettelijke verplichting gaat, is grootschalige communicatie niet gewenst. Geboekte resultaten kunnen in zijn algemeenheid wel gecommuniceerd worden, zodat duidelijk is dat iedereen zijn steentje bijdraagt.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving

<table>
<tr><td>SMART doel</td><td colspan="3">In 2050 gebruiken we 95% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik</td></tr>
<tr><td>Inspanning</td><td colspan="3">Opstellen warmteprogramma en eerste uitvoeringsplannen</td></tr>
<tr><td>Omschrijving inspanning</td><td colspan="3">We stellen iedere 5 jaar een warmteprogramma vast. Per gebied maken we een uitvoeringsplan waarin we op de specifieke situatie van het gebied in gaan. Afhankelijk van de planning in het warmteprogramma komen er uitvoeringsplannen.</td></tr>
<tr><td>Uitvoering</td><td colspan="3">2026-2030</td></tr>
<tr><td>Budget</td><td colspan="3">€775.000 voor warmteprogramma is voldoende en staat in de begroting.</td></tr>
<tr><td>Capaciteit</td><td colspan="3"><table>
<tr><td>Functie</td><td>Taken</td><td>Urenschatting t/m 2027</td></tr>
<tr><td>Programmamanager warmte</td><td>1. Opdrachtnemer
2. Projectleider
3. Bewaken planning
4. Zorgdragen proces college- en raadsbesluit</td><td>675 u</td></tr>
<tr><td>Beleidsmedewerker</td><td>1. Schrijven warmteprogramma
2. Opstellen collegevoorstel
3. Opstellen raadsvoorstel afwegingskader
4. Ondersteunen programmamanager</td><td>3100 u</td></tr>
<tr><td>Communicatiestrateeg</td><td>1.Communicatiestrategie opstellen voor opstellen warmteprogramma
2. Communicatiestrategie opstellen voor doorkijk richting uitvoeringsprogramma</td><td>945 u</td></tr>
<tr><td>Communicatieconsulent</td><td>1. Uitvoering geven aan communicatiestrategie opstellen warmteprogramma
2. Ondersteunen bij uitvoering participatie</td><td>432 u</td></tr>
<tr><td>Participatiedeskundige</td><td>1. Adviseren over participatie bij opstellen warmteprogramma</td><td>459 u</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

		2. Adviseren over participatie in uitvoeringsprogramma na 2026. Dit is een paragraaf in het warmteprogramma	
	De uren vallen binnen de huidige inzet.		
Verbinding met andere thema's	1. Omgevingswet 2. Programma energiebesparing particuliere woningeigenaren 2025-2030 3. Netcongestie		
Welke expertises heb je nog meer nodig?			
Participatie, communicatie, milieu, in uitvoeringsplannen ook RB en BU.			
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?			
Het warmteprogramma vormt het beleid/kader om programmatisch met uitvoeringsplannen tot de besparing te komen, zoals in het smartdoel is geformuleerd.			
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?			
We gaan bijhouden hoeveel woningen per uitvoeringsprogramma aardgasvrij worden gemaakt en waar zij in het traject zitten. Dit gaan we monitoren via Clappform.			
Wat wil je communiceren over deze inspanning?			
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op gedragsverandering, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor inwoners. Er			

moet gecommuniceerd worden op het gebied van: energiecafés, evenementen, website, webinars, sociale media, lokale krant, etc

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 gebruiken we 95% minder energie t.o.v. 1990 in de gebouwde omgeving aan verwarming, koeling en energiegebruik
Inspanning	Uitvoering geven aan convenant met Lokale energie coöperatie
Omschrijving inspanning	De lokale energie coöperatie heeft prestatieafspraken gemaakt met de gemeente om te helpen bij uitvoering van het programma besparing particuliere woningeigenaren 2025-2030.
Uitvoering	2026
Budget	€20.000, is voldoende en opgenomen in begroting.
Capaciteit	Past in de huidige inzet. Is 0,22 FTE/8u per week.
Verbinding met andere thema's	1. Programma besparing particuliere woningeigenaren 2025-2030 2. Communicatie
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Communicatie	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door de lokale energie coöperatie in te zetten als onafhankelijke adviseur voor inwoners door inwoners, genieten zij vertrouwen in de samenleving. Dit vertrouwen zorgt ervoor dat inwoners voor informatie daar te raden gaan en via hun kennis stappen zetten in verduurzaming. Met concrete afspraken en afstemming met gemeente en de energie coöperatie wordt geborgd dat de inzet van deze inwoners op de juiste thema's wordt ingezet.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

Jaarlijkse evaluatie van prestatieafspraak op vastgestelde KPI's
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op gedragsverandering, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor inwoners. Er moet gecommuniceerd worden op het gebied van: energiecafés, evenementen, website, webinars, sociale media, lokale krant, etc.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen komen
Inspanning	Duurzame energie opwekken, faciliteren van duurzame opslag van energie en aanpakken van transportschaarste
Omschrijving inspanning	Als gemeente zorgen we voor heldere kaders, de juiste randvoorwaarden en mogelijkheden zodat initiatiefnemers duurzame energie kunnen opwekken, in kunnen zetten op duurzame opslag en het aanpakken van transportschaarste.
Uitvoering	2030
Budget	Deels voldoende
Capaciteit	Uitvraag hiervoor ligt
Verbinding met andere thema's	1 Omgevingswet 2 Ruimtelijk beleid 3 Vergunningverlening
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Communicatie, participatie, kennis van energieinfrastructuur, kennis van ontwikkelingen op gebied van opwek en opslag duurzame energie	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Door duidelijke kaders te stellen om duurzame en hernieuwbare energie op te wekken binnen de gemeente grenzen dragen we bij aan het doel om alleen nog maar hernieuwbare bronnen te gebruiken in Valkenswaard. Hierdoor kunnen inwoners, ondernemers en coöperaties aan de slag met duurzame opwek projecten binnen de door ons gestelde kaders. Hoe meer projecten er plaats vinden hoe eerder we bij 100% duurzame opwek zijn.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
In het afwegingskader nemen we op hoeveel hernieuwbare energie per opwekmethode opgewekt kan worden. Per ingediend initiatief kunnen we monitoren hoeveel zij bijdragen aan de maximum op te wekken energie.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op participatie, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor initiatiefnemers. Lokale betrokkenheid en meeprofiteren door de samenleving is een belangrijk aspect.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen komen
Inspanning	Afstemming met de regio in RES-verband
Omschrijving inspanning	Alle gemeenten werken aan de opgave om hernieuwbare energie op te wekken. De effecten en mogelijkheden van bijvoorbeeld windmolens, zonnevelden of energieopslag stopt niet bij de gemeentegrens. Door samen te werken met buur- en

	regiogemeenten kunnen we een robuust netwerk met diverse hernieuwbare bronnen optuigen voor de toekomst, waarbij de energielevering gewaarborgd is.
Uitvoering	2026-2030
Budget	Voldoende
Capaciteit	Uitvraag ligt
Verbinding met andere thema's	1. Netcongestie 2. Omgevingswet

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Regionale kennis vanuit andere gemeenten.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door samen te werken in deze opgave met meerdere gemeenten en goed af te stemmen voorkomen we desinvesteringen en verlagen we waar mogelijk kosten en andere lasten. Ook vergroten we hopelijk de baten. Hierdoor zou het makkelijker moeten worden om het energieverbruik voor de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen te halen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Binnen de RES vindt periodieke evaluatie en monitoring plaats op vooraf afgesproken KPI's.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
We communiceren in afstemming met de andere regiogemeenten over het RES proces. Daar waar het specifiek gemeente Valkenswaard betreft nemen wij zelf de lead in communicatie.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen komen
Inspanning	Duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar uitwerken in omgevingvisie 2.0
Omschrijving inspanning	Omgevingsvisie 2.0 borgt de ruimtelijke kaders waarin afwegingen gemaakt worden voor nieuwe ontwikkelingen. Door daarin ook kaders op te nemen over de energie-infrastructuur borgen we dat energie een randvoorwaarde wordt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Dit is nodig vanwege de huidige transportschaarste en de benodigde toekomstige ruimte voor energie infrastructuur en opwek.
Uitvoering	2026-2030
Budget	n.v.t.
Capaciteit	De inspanning past binnen het huidige team en de uren van projectleider transportschaarste.
Verbinding met andere thema's	1 Omgevingsvisie 2 Ruimtelijk beleid 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Input van Enexis, medewerking van projectteam omgevingsvisie 2.0
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door in het ruimtelijke beleid, zijnde omgevingsvisie 2.0, duidelijke kaders en randvoorwaarden te scheppen voor hernieuwbare energie is de kans op realisatie in de toekomst groter. Daarnaast anticiperen we met de omgevingsvisie 2.0 zo ook al voor op mogelijke knelpunten vanuit netcongestie.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
We kunnen meten of de kaders en randvoorwaarden die we hebben aangedragen opgenomen worden in de omgevingsvisie 2.0. Uiteindelijk kunnen we ook de hoeveel gerealiseerde opwek hernieuwbare energie monitoren.

Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Het belang voor andere vakgebieden om energie als randvoorwaardelijk te beschouwen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit kunnen we doen door de risico's en scenario's in kaart te brengen als ze dat niet doen.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen komen
Inspanning	Opstellen ruimtelijk beleidskader grootschalige opwek van energie
Omschrijving inspanning	We stellen een beleidskader voor duurzame energieopwekking op. Hierin geven we de randvoorwaarden, kaders en mogelijkheden aan. Door deze duidelijkheid wordt het mogelijk om duurzame opwek en bijbehorende energieopslag te faciliteren. Binnen het afwegingskader wordt rekening gehouden met transportschaarste, zodat deze niet verergerd wordt.
Uitvoering	2026
Budget	N.v.t.
Capaciteit	Uitvraag ligt
Verbinding met andere thema's	1 Omgevingswet 2 Ruimtelijk beleid 3 Vergunningverlening
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Communicatie, participatie, kennis van energie-infrastructuur	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Door duidelijke kaders te stellen om duurzame en hernieuwbare energie op te wekken binnen de gemeente grenzen dragen we bij aan het doel om alleen nog maar hernieuwbare bronnen te gebruiken in Valkenswaard. Hierdoor kunnen inwoners, ondernemers en coöperaties aan de slag met duurzame opwek projecten binnen de door ons gestelde kaders. Hoe meer initiatieven er ontstaan om hernieuwbare energie op te wekken, hoe dichter we bij het doel van 100% hernieuwbare energie komen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
In het afwegingskader nemen we op hoeveel hernieuwbare energie per opwekmethode opgewekt kan worden. Per ingediend initiatief kunnen we monitoren hoeveel zij bijdragen aan de maximum op te wekken energie.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met een sterke focus op participatie, lokale betrokkenheid en concrete handelingsperspectieven voor initiatiefnemers. Lokale betrokkenheid en meeprofiteren door de samenleving is een belangrijk aspect.

Hoofddoel	Om in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving
SMART doel	In 2050 moet 100% van het energieverbruik in de gebouwde omgeving uit hernieuwbare bronnen komen
Inspanning	Technische innovatie bijhouden en kansen signaleren

Omschrijving inspanning	De ontwikkelingen in de energietransitie gaan hard. Met de kennis van nu stellen we beleid op met einddoelen richting een middellange horizon. Gedurende die weg ontstaan er ongetwijfeld nieuwe inzichten, technische oplossingen of andere innovaties. Deze moeten steeds opnieuw worden onderzocht en waar nodig in beleid worden opgenomen. Zo blijft het beleid up to date en kunnen we gebruik maken van de beste mogelijkheden.
Uitvoering	2030-2035
Budget	Voldoende
Capaciteit	Het volgen van ontwikkelingen past binnen de huidige inzet van het team. Het daadwerkelijk doorvoeren van ontwikkelingen kan extra capaciteit vergen. Dit is vooraf niet in te schatten.
Verbinding met andere thema's	1 n.v.t. 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Kennis van de juiste nieuwskanalen, instanties etc om de innovaties te kunnen volgen.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door technische innovaties te volgen, komen er in de toekomst wellicht nieuwe mogelijkheden om hernieuwbare energie op te wekken. Mogelijkheden die nu nog niet bekend zijn, of nog niet op grote schaal ingezet kunnen worden. Hoe meer mogelijkheden we hebben om duurzame energie op te wekken, hoe realistischer het wordt om 100% hernieuwbare energie te gebruiken.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Bij iedere herziening van beleid is er aandacht voor innovaties. Hierin wordt dan beschouwd of er nieuwe mogelijkheden zijn en wat deze mogelijkheden bijdragen aan de doelstelling.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?

Afhankelijk van de innovatie zal deze aan de betreffende doelgroep gecommuniceerd worden. Vooraf is niet in te schatten of er innovaties gaan zijn die we moeten gaan communiceren.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn:
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5
Inspanning	Inzetten op een gezonde, duurzame leefomgeving Uitvoering geven aan de maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord (SLA)
Omschrijving inspanning	We treffen maatregelen op het gebied van mobiliteit, landbouw, industrie en houtstook en rapporteren hierover in het SLA.
Uitvoering	2030
Budget	Geen apart budget nodig, uitvoering ligt bij andere projecten en teams
Capaciteit	Capaciteit per hoofddoel niet in beeld gebracht, totale ureninspanning SLA is ca. 8 uur per maand.
Verbinding met andere thema's	1 mobiliteit 2 vergunningverlening, toezicht & handhaving 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Geen	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SLA wordt een (berekende) gezondheidswinst behaald. Die wordt echter berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.	

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De gezondheidswinst wordt berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Vanuit het SLA is een jaarlijkse rapportage verplicht die we ook voorleggen aan het college en aan de raad via een RIB. Voor bepaalde deelaspecten kan, afhankelijk van de nieuwswaarde, separaat worden gecommuniceerd.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn:
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5
Inspanning	Gezondheid bevorderende maatregelen nemen Uitvoering geven aan de maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord (SLA)
Omschrijving inspanning	We treffen maatregelen op het gebied van mobiliteit, landbouw, industrie en houtstook en rapporteren hierover in het SLA. Daarnaast betrekken we het aspect gezondheid bij ruimtelijke plannen.
Uitvoering	2030
Budget	Geen apart budget nodig, uitvoering ligt bij andere projecten en teams
Capaciteit	Capaciteit per hoofddoel niet in beeld gebracht, totale ureninspanning SLA is ca. 8 uur per maand.
Verbinding met andere thema's	1 mobiliteit 2 ruimtelijke ontwikkeling, vergunningverlening, toezicht & handhaving
Welke expertises heb je nog meer nodig?	

GGD-advies gezondheidsaspecten endotoxines, geitenhouderijen, fijn stof.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SLA wordt een (berekende) gezondheidswinst behaald. Die wordt echter berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De gezondheidswinst wordt berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Vanuit het SLA is een jaarlijkse rapportage verplicht die we ook voorleggen aan het college en aan de raad via een RIB. Voor bepaalde deelaspecten kan, afhankelijk van de nieuwswaarde, separaat worden gecommuniceerd.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn:
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5 Voldoen aan de WHO gezondheidsnormen voor fijn stof en NOx in 2030
Inspanning	Uitvoering geven aan mobiliteitsplan en infrastructuur Actualiseren verkeersgegevens voor de RVMK (regionale verkeersmilieukaart) Invoeren gegevens in CIMLK
Omschrijving inspanning	Fijn stof (pm10) en Nox worden berekend aan de hand van verkeersgegevens. Die moeten jaarlijks worden geactualiseerd. Door aanpassingen aan de wegenstructuur (30 km zones, uitbreiden laadinfra, aanleggen/verbeteren fietspaden, stimuleren OV)

	wordt het verkeer schoner de komende jaren. Daarnaast levert betere voorlichting over de gezondheidsrisico's van houtstook minder uitstoot en overlast op.
Uitvoering	2026-2030
Budget	Geen apart budget nodig, uitvoering ligt bij andere projecten en teams
Capaciteit	Capaciteit per hoofddoel niet in beeld gebracht, totale ureninspanning SLA is ca. 8 uur per maand
Verbinding met andere thema's	1 mobiliteit 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Verkeer
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SLA wordt een (berekende) gezondheidswinst behaald. Die wordt echter berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Jaarlijkse rapportage luchtkwaliteit (via ODZOB) en actuele en toekomstige luchtkwaliteitsgegevens uit het portal CIMLK.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Vanuit het SLA is een jaarlijkse rapportage verplicht die we ook voorleggen aan het college en aan de raad via een RIB. Voor bepaalde deelaspecten kan, afhankelijk van de nieuwswaarde, separaat worden gecommuniceerd.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn :
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5

Inspanning	ODZOB ziet toe op keuring luchtwassers en stookinstallaties (100% gekeurd en voldoende in 2030)
Omschrijving inspanning	Door luchtwassers te controleren en toe te zien op de juiste stalsystemen wordt minder fijn stof uitgestoten, daardoor minder endotoxinen en ontstaat minder (geur)overlast. Door toe te zien op het juiste gebruik en de keuring van industriële stookinstallaties wordt minder energie verbruikt wat zorgt voor minder uitstoot van fijn stof en NOx.
Uitvoering	2026-2028
Budget	Bijdrage ROK onderdeel begroting ODZOB
Capaciteit	Externe capaciteit via Jaarwerkprogramma ODZOB
Verbinding met andere thema's	1 energietransitie 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Input vanuit de ODZOB ihkv het ROK-VTH.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SLA wordt een (berekende) gezondheidswinst behaald. Die wordt echter berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De gezondheidswinst wordt berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen. Aan de hand van kwartaalrapportages van het ROK-VTH die de ODZOB aanlevert, krijgen we een beeld van het naleefgedrag van agrarische en industriële bedrijven.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Vanuit het SLA is een jaarlijkse rapportage verplicht die we ook voorleggen aan het college en aan de raad via een RIB. Voor bepaalde deelaspecten kan, afhankelijk van de nieuwswaarde, separaat worden gecommuniceerd.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn:
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5
Inspanning	Elektrificeren wagenpark Cure
Omschrijving inspanning	(mede) uitvoering geven aan het tractieplan van Cure via subsidieverstrekking vanuit SPUK-SLA.
Uitvoering	2026-2030
Budget	In 2025 is dankzij deelname aan het SLA een SPUK-subsidie van EUR 500.000,- toegekend voor de aanschaf van elektrische inzamelmiddelen.
Capaciteit	De uitvoering (de aanschaf en facturering) ligt bij Cure. SISA-verantwoording van de bestede subsidiegelden loopt via financiën.
Verbinding met andere thema's	1 mobiliteit 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Geen.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SLA wordt een (berekende) gezondheidswinst behaald. Die wordt echter berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De gezondheidswinst wordt berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen. Verder monitoren wij de aanschaf van elektrische vuilniswagens door Cure en zorgen voor de uitkering aan Cure van de ontvangen subsidiegelden.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?

Op het moment dat een of meerdere wagens van Cure in gebruik genomen worden zou dat een leuk communicatiemoment kunnen zijn.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn:
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5
Inspanning	ODZOB schrijft bedrijven aan (>250 medewerker) tbv duurzame mobiliteit
Omschrijving inspanning	Als onderdeel van het ROK-VTH voert de ODZOB (administratieve) controles uit bij bedrijven met meer dan 250 medewerkers om toe te zien op de rapportageplicht ihkv personen mobiliteit.
Uitvoering	2026-2028
Budget	Bijdrage ROK onderdeel begroting ODZOB
Capaciteit	Externe capaciteit via Jaarwerkprogramma ODZOB
Verbinding met andere thema's	1 mobiliteit 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Geen. Wordt extern uitgevoerd door de ODZOB.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SLA wordt een (berekende) gezondheidswinst behaald. Die wordt echter berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

De gezondheidswinst wordt berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen. Aan de hand van kwartaalrapportages van het ROK-VTH die de ODZOB aanlevert, krijgen we een beeld van het naleefgedrag van agrarische en industriële bedrijven.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Aan college en raad wordt jaarlijks gerapporteerd over de uitvoering van VTH. Er wordt over dit specifieke thema niet apart extern gecommuniceerd.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn.
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	In 2030 behalen we een gezondheidswinst van 50% t.o.v. 2016 op de indicatoren NO2 en PM +2,5
Inspanning	Deelname aan het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit Extra meetpunt(en) tbv regionaal meetnet (ook in buitengebied)
Omschrijving inspanning	Samen met de ODZOB onderzoeken of er in het buitengebied en eventueel in een woonwijk een extra meetpunt kan komen voor Pm10 en NOx. Eventueel een extra meetpunt aan de rand van het buitengebied d.m.v. ammoniak-buisjes
Uitvoering	2026-2030
Budget	Meerjarig geborgd budget EUR 7.500 per jaar
Capaciteit	Uitvoering geschiedt door de ODZOB
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Externe capaciteit van de ODZOB.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Door uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SLA wordt een (berekende) gezondheidswinst behaald. Die wordt echter berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen. Deelname aan het Regionaal Meetnet is een van de inspanningen uit het SLA. In 2025 is deelname verlengd tot 2030.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De gezondheidswinst wordt berekend vanuit het programma SLA en kan niet berekend worden aan de hand van onze individuele bijdragen. Extra meetpunten dragen op zich niet direct bij aan het verbeteren van de luchtkwaliteit omdat ze enkel meetresultaten laten zien. Maar voor de beleidsmatige onderbouwing kunnen deze resultaten wel een bijdrage leveren aan bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Geen aparte communicatie.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn.
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving waarbij sprake is van een aanvaardbaar geluidniveau op geluidgevoelige gebouwen (vanwege wegverkeerslawaai).
SMART doel	In 2030 hebben alle A- en B-lijst woningen een geluidniveau van max. 60 dB(A) op de gevel. Dit kan bereikt worden door administratief onderzoek, door verkeersmaatregelen of door gevelisolatie
Inspanning	We ronden af de saneringsprojecten: -Waalreseweg, Nieuw Waalreseweg, Geenhovensedreef We starten onderzoek naar saneringsmogelijkheden: -Leenderweg - Maastrichterweg
Omschrijving inspanning	We treffen verkeersmaatregelen of ronden deze af bij het project WNG en Leenderweg We bereiden een saneringsplan voor de Maastrichterweg voor om hiervoor bij Bureau Sanering Verkeerslawaai (BSV) subsidie te verkrijgen.
Uitvoering	2026- 2030
Budget	Subsidie voor lopende projecten is al ontvangen. Voor de projecten Leenderweg (uitvoeringssubsidie) en Maastrichterweg (voorbereiding en uitvoering) moet nog subsidie worden aangevraagd. ODZOB begeleidt deze trajecten. Reguliere uren zijn opgenomen in het jaar-werkprogramma. Extra kosten voor opstellen saneringsprogramma's worden via de NK aangevraagd. Raming is 30.000 voor de komende 4 jaar.
	Voorbereiding, begeleiding en uitvoering ligt bij de ODZOB. Gemeentelijke afstemming, communicatie en besluitvorming vallen binnen de bestaande uren van de beleidsmedewerker milieu
Verbinding met andere thema's	1 mobiliteit 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Input verkeer.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door de woningen in genoemde projecten danwel administratief, dan wel door fysieke maatregelen te saneren, wordt voldaan aan het geluidniveau van 60 dB(A) wat aanvaardbaar wordt geacht.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

De geluidbelasting wordt niet gemeten maar berekend. In een saneringsprogramma wordt de te bereiken geluidwaarde na het treffen van maatregelen berekend. BSV legt vervolgens de berekende waarde vast in een hogere waarde besluit.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Over te treffen saneringsmaatregelen wordt met woningeigenaren gecommuniceerd. Hogere waardebesluiten die genomen zijn door BSV worden gecommuniceerd via MijnOverheid.nl

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn.
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen.
SMART doel	Nieuwe of gewijzigde woonfuncties voldoen aan de standaardwaarde uit het Bkl van 53 dB(A) etmaalwaarde (tevens de advieswaarde van de WHO.
Inspanning	• In de periode 2026-2030 leggen we de Basis Geluid Emissie (BGE) vast voor het gehele gemeentelijke wegennet. Daaruit blijkt in welke gebieden de standaardwaarde geldt en waar die wordt overschreden. • Bij nieuwe of aangepaste wegen worden bij een toename van 1,5 dB(A) beschermende maatregelen overwogen. • Subsidiemogelijkheden worden nagegaan.
Omschrijving inspanning	In de Regionale Verkeersmilieukaart (RVMK) actualiseren we jaarlijks de verkeersgegevens. Dit is de basis voor de BGE.
Uitvoering	2026-2030
Budget	Onderdeel van het werkprogramma van de ODZOB. Tevens wordt gebruik gemaakt van restant subsidiegelden uit het ISV-budget (ODZOB). Beschermende maatregelen valt onder budget Verkeer.
Capaciteit	Uren voor begeleiding door de ODZOB zitten in het jaarwerkprogramma. Uren voor regie vanuit de gemeente zitten in de functie van de milieubeleidsmedewerker.
Verbinding met andere thema's	1 Mobiliteit 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
verkeer	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Door de BGE vast te leggen en waar nodig maatregelen te treffen wordt de geluidbelasting door het wegverkeer in beeld gebracht en wordt geluidhinder voor omwonenden beperkt.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Door jaarlijks de RVMK te actualiseren berekenen we de geluidbelasting van het wegverkeer op aanliggende woningen. Door geluidklachten te inventariseren en te onderzoeken weten we of maatregelen effect hebben of dat er juist (aanvullende) maatregelen overwogen moeten worden.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Alleen op het moment dat er in een bepaalde straat maatregelen getroffen worden, zal worden gecommuniceerd met de eigenaren/bewoners.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn.
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen
SMART doel	Tot en met 2030 een jaarlijkse afname van 50% van geluidklachten.
Inspanning	• Monitoring Milieuklachten applicatie (MKA) • Geluid metingen • Toezicht en handhaving bedrijven
Omschrijving inspanning	Monitoring Milieuklachten applicatie (MKA) door ODZOB en gemeente. Jaarlijks geluid metingen bij potentieel overlast veroorzakende evenementen (ODZOB). Consequent terugkoppelen van de acties richting veroorzaker aan de klager waarschuwen en indien nodig handhavend optreden bij overtreding.
Uitvoering	2026-2028
Budget	Onderdeel ROK-VTH en werkprogramma ODZOB. Consignatiedienst ODZOB is vast bedrag per jaar, meerjarig begroot
Capaciteit	Uitvoering geschiedt door de ODZOB, wij bewaken proces mee
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	

Geluid bij metingen en interpretatie van rapporten
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door klachten goed te monitoren en adequaat op te treden bij klachten en overtredingen wordt verwacht dat de geluidklachten afnemen en de kwaliteit van de woonomgeving verbetert.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Analyse MKA
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Op de website is een vaste pagina over klachten en de juiste route naar de MKA. Geen verdere communicatie

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn.
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de WHO gezondheidsnormen.
SMART doel	Tot en met 2030 een jaarlijkse afname van 50% van geluidklachten
Inspanning	Optimaliseren proces: inzetten op lokale uitvoering, veroorzaker aanspreken, terugkoppelen naar melder en kwartaalrapportages ODZOB
Omschrijving inspanning	Procesafspraken met ODZOB jaarlijks monitoren en evt bijstellen
Uitvoering	2026-2028
Budget	Beheer van de MKA wordt betaald uit vaste kosten via programma Collectieve Taken en is meerjarig begroot (ODZOB)

Capaciteit	Beheer MKA en inzet Consignatiedienst is gedekt via programma Collectieve taken. Afstemming gemeente-ODZOB is geborgd via formatie van milieubeleidsmedewerker
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Geen	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door de procesafspraken met de ODZOB jaarlijks te monitoren en eventueel bij te stellen wordt geborgd dat het proces goed blijft functioneren en worden fouten en ontbrekende zaken aangepakt.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Analyse MKA	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Geen aparte communicatie.	

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde gemeente te zijn.
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een gezonde leefomgeving die voldoet aan de Bodemkwaliteitswaarden uit de Omgevingswet (Bkl)
SMART doel	In 2027 is onze bodemkwaliteitskaart geactualiseerd. In één gebiedsdekkend omgevingsplan hebben we in 2032 de normen uit de Omgevingswet (Bkl) en de regels uit de provinciale omgevingsverordening geïmplementeerd.
Inspanning	Actualisatie Bodemkwaliteitskaart (Bkk) Opnemen bodemregels in Omgevingsplan Rapportages van bodemonderzoeken voeren we altijd in het bodeminformatiesysteem in Locaties waar staalslakken geïnventariseerd en maatregelen getroffen

	Gemeentelijke locaties met diffuus lood i.s.m. provincie geïnventariseerd, onderzocht en maatregelen getroffen waar nodig.
Omschrijving inspanning	De Bkk wordt via de ODZOB in 2026-2027 geactualiseerd. Bodemregels uit het Bkl, omgevingsverordening en Bruidsschat omgevingsplan worden via het projectteam Omgevingsplan per deelgebied opgenomen in het omgevingsplan. Rapporten van bodemonderzoek en saneringen die we ontvangen via ruimtelijke- of bouwplannen of via eigen onderzoek laten we door de ODZOB invoeren in het bodeminformatiesysteem Nazca. Via team B&U inventariseren we in 2026 de locaties waar staalslakken zijn toegepast en treffen passende maatregelen bij speeltuinen e.d. Gemeentelijke locaties waar door toepassing van verhardingsmaterialen diffuus lood aanwezig is, worden in 2026 i.s.m. de provincie in beeld gebracht en onderzocht.
Uitvoering	2026-2032
Budget	Budget Bkk wordt via NK aangevraagd (raming: 30.000). Budget voor onderzoek en verwijderen van staalslakken loopt via team B&U. Onderzoek en maatregelen m.b.t. diffuus lood geschiedt op kosten van de provincie. Opnemen van regels voor het omgevingsplan gaat deels via het werkprogramma ODZOB (meerjarig begroot).
Capaciteit	Uren voor coördinatie en regie zijn geraamd op 4 uur per week. Uren voor de ODZOB zijn opgenomen in het jaarlijkse werkprogramma (detachering ODZB-medewerkers)
Verbinding met andere thema's	1 Omgevingsvisie 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Bodemkennis ODZOB
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door aan de regels te voldoen, toe te zien om naleving bij projecten van derden en door zelf passende maatregelen te treffen op kwetsbare locaties zorgen we voor een gezonde leefomgeving (bodem/grondwater)
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Door een geactualiseerde Bkk en door consequent gegevens in het regiobrede bodeminformatiesysteem te blijven invoeren krijgen en hebben we gemeentebreed een beeld van de bodemkwaliteit. Door toetsing van de regels in het omgevingsplan door o.a. provincie en waterschap weten we of we aan alle belangen voldoen.

Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Op het moment dat er maatregelen getroffen worden voor b.v. het verwijderen van staalslakken, zullen we hierover actief communiceren.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2030 is 50% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Overzichten communiceren van fiets- en auto oplaadpunten
Omschrijving inspanning	- We verzamelen overzichten van alle fiets- en auto oplaadpunten in de gemeente van de diverse aanbieders - We zoeken een manier om deze informatie goed te ontsluiten, bijvoorbeeld via onze website
Uitvoering	2030
Budget	Vanuit Duurzaamheid is er budget voor beoordeling en plaatsing van de laadinfra, kijken of we dit in die opdracht kunnen meenemen.
Capaciteit	Voldoende
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

- Het faciliteren van duurzamer vervoer zorgt ervoor dat mensen er eerder voor kiezen en stimuleert het aandeel duurzaam vervoer in de modal split
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
- Checken of de oplaadpunten ergens gecommuniceerd zijn en of ze vindbaar zijn voor bewoners
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
- Verschillende fiets- en auto oplaadpunten in de gemeenten

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2030 is 50% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Sturen voor meer ruimte voor fiets, OV en deelmobliteit in parkeernota
Omschrijving inspanning	Bij actualisatie van de parkeernota gaan we sturen op alternatieve mobiliteitsoplossingen, zoals meer inzetten op fiets, OV en deelmobiliteit. Omdat de ruimte in bijv. het centrum beperkt is, lukt het niet meer altijd om iedereen een (laat staan meerdere) parkeerplaatsen voor de deur te gunnen. Door alternatieve oplossingen mee te nemen in de parkeernota, kunnen woningbouwplannen toch gerealiseerd worden.
Uitvoering	2030
Budget	Voldoende
Capaciteit	Voldoende
Verbinding met andere thema's	1 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door bij actualisatie van de parkeernota te kijken naar alternatieven, creëren we sturingsmogelijkheden om af te wijken van het bestaande parkeerbeleid.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Checken of er sturingsmogelijkheden zijn opgenomen in geactualiseerde parkeernota.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Communiceren naar initiatiefnemers dat er meer flexibliteit komt bij de ontwikkeling van woningbouwplannen via website en mogelijk informatieavond. RIB om de raad hierin mee te nemen.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2030 is 50% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Slimme parkeeroplossingen die minder ruimte vragen in de parkeernota opnemen
Omschrijving inspanning	Bij actualisatie van de parkeernota gaan we sturen op parkeeroplossingen die minder ruimte vragen, zoals ondergrondse of inpandige parkeergarages, parkeerliften of P+R's / transferia.
Uitvoering	2030
Budget	Onvoldoende
Capaciteit	Onvoldoende

Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door bij actualisatie van de parkeernota te kijken naar alternatieven die minder ruimte vragen, creëren we sturingsmogelijkheden om in het parkeerbeleid in te zetten op andere oplossingen.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2030 is 50% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Duurzame bereikbaarheid bedrijventerreinen

Omschrijving inspanning	Samen met ondernemersvereniging en bedrijven, Brainport Bereikbaar en evt. andere partners de mogelijkheden verkennen en uitwerken voor duurzame bereikbaarheid van bedrijventerrein De Schaapsloop.
Uitvoering	2030
Budget	Activiteiten vanuit Brainport Bereikbaar kosten ons geen geld. Begeleiding en opvolging kosten wel extra budget, evenals eigen activiteiten vanuit gemeente.
Capaciteit	Begeleiding, opvolging en extra activiteiten vanuit gemeente kosten extra capaciteit.
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door de juiste partijen bij elkaar te brengen en samen inzichtelijk te maken hoe we bestaande vervoersbewegingen duurzamer kunnen insteken, kunnen andere mobiliteitsoplossingen worden uitgewerkt.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Nulmeting: hoe vindt mobiliteit op bedrijventerrein momenteel plaats. Dit moeten we gaan onderzoeken, incl. uitstoot. Eenmeting: hoe vindt mobiliteit op bedrijventerrein in 2030 plaats? Welke veranderingen in de modal split hebben er plaatsgevonden?	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Dat we samen werken aan duurzame bereikbaarheid.	

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Duurzame mobiliteit een integraal onderdeel maken van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen
Omschrijving inspanning	In ruimtelijke plannen wordt bij de beoordeling nu vaak nog gekeken naar parkeerplekken voor de auto, terwijl dat niet altijd passend is voor de locatie en de behoefte van mensen. Meer ruimte voor maatwerk en flexibliteit zouden helpen om naar duurzame alternatieven te kijken.
Uitvoering	2030
Budget	Onvoldoende
Capaciteit	Voldoende
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door meer ruimte voor maatwerk en alternatieven te creëren, kunnen die duurzame alternatieven ook gestimuleerd worden.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Checken of duurzame mobiliteit daadwerkelijk terugkomt in ruimtelijke plannen van de gemeente.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	

Communiceren naar initiatiefnemers dat er meer flexibliteit komt bij de ruimtelijke ontwikkelingen. RIB om de raad hierin mee te nemen.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Fietsroutes verbeteren en veilig te maken
Omschrijving inspanning	Fietsroutes richting Leende en België verbeteren (tweerichtingsfietspaden, minder interactie met andere verkeersdeelnemers) Overige fietsknelpunten in VW, Dommelen en BeS aanpakken.
Uitvoering	2030
Budget	Hier is niet voldoende budget voor, dit vraagt waarschijnlijk om een projectmatige aanpak
Capaciteit	Hier is geen capaciteit voor, dit vraagt waarschijnlijk om een projectmatige aanpak
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door fietsroutes aantrekkelijker te maken en knelpunten weg te nemen, worden ze aantrekkelijker om te gaan gebruiken.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Nulmeting: hoeveel fietsers maken nu gebruik van de routes. Eenmeting: hoeveel fietsers maken na ingrepen gebruik van de routes. Daarnaast peilen dmv enquêtes wat de ervaringen van mensen zijn met de fietsroutes die we hebben aangepakt.	

Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Via website en andere communicatiekanalen laten weten dat we werken aan betere fiets-routes om zo het fietsen nog meer te stimuleren.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Fiets parkeren bij OV-haltes realiseren
Omschrijving inspanning	We zorgen voor goede voorzieningen om je fiets te parkeren bij OV-haltes, zodat mensen met de fiets een goede aansluiting hebben op het OV. Fietsparkeren moet veilig zijn maar ook voldoende capaciteit bieden. Op de grotere locaties moeten er ook fietsoplaadpunten komen.
Uitvoering	2030
Budget	Binnen het MRE project HOV Eindhoven-Valkenswaard zijn we bezig om de haltes langs de HOV-buslijnen 317 en 318 op te waarderen tot HOV-haltes. De selectie van haltes die worden opgewaardeerd krijgen ook extra fietsparkeervoorzieningen. HOV-haltes die niet worden opgewaardeerd maar ook buurtbushaltes, moeten in een ander project worden meegenomen. Hier is momenteel nog geen budget voor vrijgemaakt.
Capaciteit	Het opwaarderen van HOV-haltes past binnen bestaande capaciteit. Het realiseren van fietsparkeren bij HOV-haltes die niet worden opgewaardeerd maar ook bij buurtbushaltes, valt buiten de beschikbare capaciteit.
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	

Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door goede fietsparkeervoorzieningen te realiseren, stimuleren we duurzamere manieren van vervoer, ook de voor- en nareis naar het OV opstappunt (first and last mile).
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Overzicht van bushaltes met aantal fietsparkeerplaatsen voor en na ingreep. Bezettingsmetingen bij fietsenstallingen bushaltes.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Dat we de fietsenstallingen bij bushaltes uitbreiden.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Fiets oplaadpunten realiseren
Omschrijving inspanning	Inventariseren waar publiekstrekkers zitten of waar veel fietsen worden geparkeerd (winkelcentra, bushaltes). Mogelijkheden voor fietsoplaadpunten inventariseren. Plan van aanpak maken om fietsoplaadpunten te realiseren
Uitvoering	2030
Budget	Bestaande budget hiervoor is niet voldoende, dit vraagt best om een investering in de openbare ruimte
Capaciteit	Bestaande capaciteit hiervoor is niet voldoende, dit vraagt waarschijnlijk om een projectmatige aanpak. Deels kan het meegenomen worden bij het fietsparkeren bij bushaltes. Een deel van de oplaadpunten zal niet bij bushaltes komen maar in bijv. het centrum of bij publiekstrekkers (zwembad, bedrijventerrein, winkelcentrum, bouwmarkt, etc.). Hiervoor is ook geen capaciteit.

Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door het realiseren van fiets oplaadpunten wordt fietsen aantrekkelijker gemaakt voor inwoners van Valkenswaard.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Aandeel fietsoplaadpunten in de gemeente meten, maar ook het verbruik ervan. Via enquete vragen hoe inwoners fietsoplaadpunten waarderen.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Communiceren waar de fietsoplaadpunten zijn maar ook waarom we dit doen: om fietsen aantrekkelijker te maken in de gemeente.	

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Fiets reparatiepunten realiseren
Omschrijving inspanning	Inventariseren waar publiekstrekkers zitten, waar veel fietsen worden geparkeerd (winkelcentra, bushaltes) of waar belangrijke fietsroutes langs komen. Mogelijkheden voor fietsreparatie inventariseren. Plan van aanpak maken om fietsreparatiepunten te realiseren
Uitvoering	2035
Budget	Bestaande budget hiervoor is niet voldoende, dit vraagt best om een investering in de openbare ruimte

Capaciteit	Bestaande capaciteit hiervoor is niet voldoende, dit vraagt waarschijnlijk om een projectmatige aanpak. Deels kan het meegenomen worden bij het fietsparkeren bij bushaltes. Een deel van de reparatiepunten zal niet bij bushaltes komen maar in bijv. het centrum, bij publiekstrekkers (zwembad, bedrijventerrein, winkelcentrum, bouwmarkt, etc.) of langs fietsroutes. Hiervoor is ook geen capaciteit.
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door het realiseren van fiets reparatiepunten wordt fietsen aantrekkelijker gemaakt voor inwoners van Valkenswaard.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Aandeel fietsreparatiepunten in de gemeente meten, maar ook het gebruik ervan. Via enquête vragen hoe inwoners fiets reparatiepunten waarderen.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Communiceren waar de fiets reparatiepunten zijn maar ook waarom we dit doen: om fietsen aantrekkelijker te maken in de gemeente.	

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Verbeteren van OV-lijnen

Omschrijving inspanning	1. Lobbyen voor een betere busverbinding met Veldhoven en naar België (Pelt) 2. Onderzoeken of we pilots kunnen doen voor een of meerdere verbindingen 3. Mogelijkheden onderzoeken voor buslijn tussen A67 hub (voorheen Eersel), Valkenswaard en A2 hub (Maarheeze).
Uitvoering	2030 - 2035
Budget	Deels kan het uit bestaand budget, maar dit zal niet toereikend zijn aangezien het een intensivering van de lobby vereist. Voor een pilot is sowieso geen budget.
Capaciteit	Capaciteit zal niet toereikend zijn, aangezien het om een intensivering van de lobby vereist. Onderzoek kost tijd, evenals een pilot opzetten.
Verbinding met andere thema's	1 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door het OV-netwerk verder te verbeteren en beter aan te laten sluiten als vervoersalternatief voor de auto, kan het aandeel OV-reizigers verder groeien.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Modal split cijfers, auto-intensiteiten en OV-gebruik op verschillende routes rond Valkenswaard verzamelen voor activiteiten, gedurende activiteiten en daarna.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Dat we inzetten op verbetering van het OV om het aantrekkelijker te maken voor bewoners en bezoekers.

Hoofddoel	Om in 2050 een gezonde en energie neutrale gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar emissieloos vervoer door de beschikbaarheid van duurzame mobiliteit te vergroten
SMART doel	In 2050 is 100% van alle vervoerswijze 100% duurzaam in de modal split
Inspanning	Laadpaal infrastructuur uitbreiden
Omschrijving inspanning	Samen met Vattenfall kijken we op basis van best presterende locaties waar de laadinfrastructuur uitgebreid moet worden.
Uitvoering	2026-2030
Budget	Bestaand budget vanuit Duurzaamheid is voldoende
Capaciteit	Bestaande capaciteit is voldoende
Verbinding met andere thema's	1 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door de laadinfrastructuur uit te breiden in Valkenswaard, wordt het aantrekkelijker om over te stappen op elektrisch rijden.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Nul- en eenmeting aantal elektrische auto's, verbruik van de bestaande en nieuwe laadpalen en aandeel elektrische auto's in de modal split.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Dat we inzetten op uitbreiding van de laadinfrastructuur om elektrisch rijden aantrekkelijker te maken voor bewoners en bezoekers.	

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een zwerfafvalvrije samenleving
SMART doel	Een reductie van 70% zwerfafval in 2035 gerealiseerd t.o.v. 2020
Inspanning	In 2030 heeft gemeente Valkenswaard minimaal 50 actieve ZAP-vrijwilligers (ZwerfAfvalPakkers)
Omschrijving inspanning	Gemeente Valkenswaard streeft naar een vaste groep vrijwilligers die zich inzet voor een zwerfafvalvrije leefomgeving. Per 1 januari 2026 staan 230 vrijwilligers geregistreerd, maar slechts enkelen zijn actief. In januari 2026 is daarom een WhatsAppgroep gestart met 7 vaste vrijwilligers. Het doel is om dit uit te breiden naar 50 actieve vrijwilligers die samen locaties verdelen en activiteiten afstemmen. Als stimulans ontvangen vrijwilligers €2,50 per volle afvalzak, te doneren aan een goed doel, stichting of vereniging binnen de gemeente. Door jaarlijks campagne te voeren, is het doel om zoveel mogelijk vrijwilligers te werven door hen gratis grijpmaterialen aan te bieden.
Uitvoering	2026-2030
Budget	Exploitatiebudget, voldoende
Capaciteit	Capaciteit past binnen huidige inzet
Verbinding met andere thema's	##

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Er is geen extra inspanningen vanuit externe organisatie benodigd. Afstemming met communicatie en afvalbeleidsmedewerker.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Het stimuleren van onze bewoners via de campagne, communicatie in de groepsapp en het actief delen van opruimacties zorgt ervoor dat op meerdere locaties binnen onze gemeenschap zwerfafval wordt opgeruimd. Hoe meer vrijwilligers, hoe groter het draagvlak en hoe meer (probleem)locaties kunnen worden aangepakt.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De inspanning is succesvol wanneer in de komende jaren minimaal 50 vaste vrijwilligers deelnemen aan de WhatsAppgroep en dit aantal ook in 2035 behouden blijft. Om het beoogde reductiepercentage van zwerfafval in de openbare ruimte te behalen, ruimen deze vrijwilligers jaarlijks meerdere keren op diverse locaties verspreid in onze gemeenschap.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?

De communicatie moet laagdrempelig, positief en doelgroepgericht zijn, met sterke focus op gedragsverandering, milieuvriendelijkheid en mobilisatie van onze inwoners. Het doel is een zwerfafvalvrije leefomgeving, waarbij we iedereen oproepen de handen uit de mouwen te steken en hier actief aan bij te dragen.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een zwerfafvalvrije samenleving
SMART doel	Een reductie van 70% zwerfafval in 2035 gerealiseerd t.o.v. 2020
Inspanning	Minimaal één gastles per jaar over zwerfafval geven op alle basis- en middelbare scholen
Omschrijving inspanning	Gemeente Valkenswaard streeft naar minimaal één gastles per jaar over zwerfafval op zowel basis- als middelbare scholen, in samenwerking met gespecialiseerde adviesbureaus. Op basisscholen leren kinderen over de problematiek van zwerfafval en gaan ze actief naar buiten om afval op te ruimen. Op het voortgezet onderwijs zetten we leerlingen zelf aan het werk om een probleemgestuurde casus rond zwerfafval op te lossen. Zo betrekken we de jeugd bij een schone leefomgeving en stimuleren we bewustwording en actieve deelname in het tegengaan van zwerfafval.
Uitvoering	2026
Budget	Exploitatiebudget, voldoende
Capaciteit	Capaciteit past binnen huidige inzet
Verbinding met andere thema's	##

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Externe expertise op het gebied van educatie en zwerfafval, vertaald naar een toegankelijk en aansprekend onderwijsprogramma dat leerlingen bewust maakt van hun rol en verantwoordelijkheid. Intern wordt Communicatie aangehaakt.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
'Jong geleerd is oud gedaan' vormt hierbij het uitgangspunt. Door juist deze jonge doelgroep aan te spreken, maken we hen bewust van het belang van een schone leefomgeving. Door middel van enthousiaste gastlessen en praktische uitwerkingen bereiken we daarnaast ook de ouders, doordat kinderen hun positieve ervaringen hopelijk ook thuis delen. Zo investeren we in de bewustwording van jonge inwoners en borgen we op de lange termijn de realisatie en het behoud van de beoogde 70% reductie van zwerfafval in 2035.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?

Zodra jaarlijks minimaal één gastles op zoveel mogelijk basisscholen heeft plaatsgevonden en een groep leerlingen uit het voortgezet onderwijs een probleemgestuurde casus heeft opgelost.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De communicatie dient jaarlijks te worden opgepakt om de intentie en betrokkenheid te behouden. Het belang hiervan wordt onderstreept door het versturen van een introductiemail, voorafgaand aan de aanmeldingsmail vanuit de organisatie. De communicatie wordt zo ingericht dat basisscholen volledig worden ontzorgd: zij hoeven slechts één uur tijd te reserveren. De benodigde grijpmaterialen worden door ons in bruikleen geleverd. Het project voor het voortgezet onderwijs keert jaarlijks terug en wordt structureel vastgelegd in het onderwijsprogramma om de continuïteit en borging te waarborgen.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een zwerfafvalvrije samenleving
SMART doel	Een reductie van 70% zwerfafval in 2035 gerealiseerd t.o.v. 2020
Inspanning	Jaarlijks gezamenlijke opschoondagen organiseren
Omschrijving inspanning	De gemeente Valkenswaard neemt jaarlijks deel aan de Landelijke Opschoondag en World Cleanup Day en streeft daarnaast naar meerdere gezamenlijke opschoondagen. In samenwerking met Were Di wordt tijdens de duurzaamheidsweek een opschoonactie georganiseerd, waarbij alle leerlingen uit het eerste leerjaar deelnemen aan een opruimactie. Door samen met inwoners op te ruimen, creëren we draagvlak en stimuleren we bewustwording en gedragsverandering binnen de gemeenschap. Dit draagt bovendien concreet bij aan een schonere leefomgeving en laat zien welk gedrag we samen willen uitdragen.
Uitvoering	2026
Budget	Exploitatiebudget, voldoende
Capaciteit	Capaciteit past binnen huidige inzet
Verbinding met andere thema's	##

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Er is over het algemeen geen extra inspanningen vanuit externe organisatie benodigd. Om de bekendheid en betrokkenheid te vergroten en de juiste doelgroepen effectief te bereiken, kan de inzet van een vormgever bijdragen aan het creëren van meer draagvlak. Ook interne communicatie is hierbij van belang.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
We stimuleren inwoners om samen met vrienden, collega's, familie en verenigingen hun leefomgeving schoner te maken. Hoe meer vrijwilligers deelnemen, hoe groter het draagvlak en hoe meer (probleem)locaties kunnen worden aangepakt. Door opschoonacties aantrekkelijk te maken, met een gezamenlijke afsluiting, ruimte om signalen uit de omgeving te delen en heldere communicatie over de resultaten, zoals het aantal ingezamelde afvalzakken, draagt deze inzet direct bij aan een schonere leefomgeving.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
De gezamenlijke opschoonacties vinden jaarlijks plaats. Daarbij worden het aantal ingezamelde afvalzakken geregistreerd en signalen uit de omgeving opgehaald.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?

We blijven inzetten op herkenbare communicatie via de website, onze verenigingen, betrokkenen en de relevante doelgroepen. Ook informeren we onze vaste vrijwilligers tijdig over ideeën, wensen en data om draagvlak te creëren. Door duidelijke posters te ontwikkelen en jaarlijks in te zetten, versterken we de zichtbaarheid en stimuleren we het draagvlak voor nieuwe initiatieven.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een zwerfafvalvrije samenleving
SMART doel	Een reductie van 90% zwerfafval in 2050 t.o.v. 2020
Inspanning	In 2030 is 100% van het prullenbakkenbestand ingericht cf. functioneel beheerplan
Omschrijving inspanning	In 2030 is 100% van het prullenbakkenbestand in de gemeente Valkenswaard geverifieerd en ingericht volgens de criteria uit de beslisboom van het Functioneel prullenbakkenbeheerplan, zodat elke prullenbak voldoet aan de vastgestelde locatie-, type- en gebruiksrichtlijnen. Vanaf 1 januari 2030 worden deze richtlijnen jaarlijks gemonitord en geëvalueerd op basis van gebruiksdata en omgevingseisen, om te bepalen of verplaatsing, aanpassing of verwijdering van prullenbakken nodig is voor een optimaal en doelmatig gebruik.
Uitvoering	2030
Budget	Exploitatiebudget incl. subsidievergoeding(en), voldoende
Capaciteit	Capaciteit past binnen huidige inzet
Verbinding met andere thema's	Hondenpoep, straatmeubilair, inrichting buitengebied
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Reeds ingezette expertise heeft geleid tot een concreet plan van aanpak met een beslisboom, die als leidraad dient voor het plaatsen, verplaatsen of verwijderen van afvalbakken. Interne afstemming zal plaatsvinden met de betrokken beheerders.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door op de juiste locaties en langs routes passende afvalbakvoorzieningen te plaatsen en deze goed te beheren, beperken we de kans op zwerfafval. Met een recent doordacht, onafhankelijk opgesteld advies kunnen we prioriteit geven aan hotspotlocaties en hebben we per functiegebied een gericht plan van aanpak. Het bewustmaken van bewoners maakt integraal onderdeel uit van dit plan.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

Dit kunnen we concluderen door inzicht te verkrijgen in ons afvalbakkenbestand en dit te vergelijken met het adviesplan. Wanneer de feitelijke locaties overeenkomen met het plan, voldoen we aan het advies. Daarnaast kan te allen tijde worden bijgestuurd wanneer dat nodig blijkt of wanneer een aanpassing urgent is. In combinatie met monitoring van het aanwezige zwerfafval kunnen probleemlocaties bovendien nauwkeuriger worden geanalyseerd en het afvalbakkenbestand erop aangepast worden.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
We hanteren een eenduidig afvalbakkenbeleid in de openbare ruimte en willen dit helder communiceren richting bewoners. Hiermee wordt voorkomen dat beslissingen door uitzonderingen of regelingen afwijken van de vooraf beoogde uitgangspunten. Met behulp van een beslismodel zijn duidelijke plaatsingsrichtlijnen vastgesteld. Op basis hiervan kunnen we bewoners die een afvalbak aanvragen voorzien van een goed onderbouwd en transparant antwoord.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een zwerfafvalvrije samenleving
SMART doel	Een reductie van 90% zwerfafval in 2050 t.o.v. 2020
Inspanning	Zwerfafval monitor opzetten en 5 jaarlijks actualiseren
Omschrijving inspanning	Terugkerende monitoring biedt inzicht in hoeverre de SMART-doelstellingen zijn behaald en waar we op dat moment staan. Op basis hiervan kunnen we onze andere inspanningen doelgericht inzetten en waar nodig bijsturen. Een onafhankelijk overzicht van de huidige situatie geeft inzicht in de actualiteit en biedt referentiemateriaal om te beoordelen of de beoogde reductie van zwerfafval wordt gerealiseerd.
Uitvoering	2030
Budget	Exploitatiebudget, voldoende
Capaciteit	Capaciteit past binnen huidige inzet
Verbinding met andere thema's	##

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Een onafhankelijk partij die een overzicht kan geven waarin per functiegebied het percentage en type zwerfafval wordt weergegeven, zodat inzicht ontstaat in de situatie binnen de gehele gemeenschap.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Om feitelijk inzicht te krijgen in het aanwezige zwerfafval in onze gemeenschap, zodat kan worden vastgesteld of de doelstellingen zijn behaald en waar direct bijsturing nodig is.

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Wanneer de terugkerende rapportages aantonen dat het aanwezige zwerfafval is verminderd, kan worden vergeleken of toekomstige rapportages daadwerkelijk bijdragen aan verdere reductie ten opzichte van eerdere metingen.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Zo kunnen successen eenvoudig worden gedeeld, waardoor zowel aandacht voor de zwerfafvalproblematiek als behaalde resultaten zichtbaar wordt.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een afvalvrije samenleving
SMART doel	In 2035 moet huishoudelijk afval voor 65% worden hergebruikt
Inspanning	Door verspilling tegen te gaan en hergebruik te stimuleren
Omschrijving inspanning	We gaan inwoners actief ondersteunen bij het beter scheiden van afval door voorlichting, communicatie en praktische hulpmiddelen aan te bieden. We voeren gerichte campagnes uit om gedrag te verbeteren en verminderen voedsel- en materiaalverspilling. Daarnaast verbeteren we de manier waarop we gescheiden stromen inzamelen, zodat inwoners deze gemakkelijker kunnen aanbieden. Ook passen we de inzamelstructuur aan waar dat nodig is om de hoeveelheid restafval te verlagen.
Uitvoering	2026-2028
Budget	Dekking binnen het afvalstoffenbeleid/afvalstoffenheffing; de beleidsnota voorziet in aanpassing van inzameling en verwerking binnen de gemeentelijke kaders. Elk jaar begroting Cure/ begroting afvalstoffen vastgesteld.
Capaciteit	Binnen de gemeentelijke uitvoering van afvalinzameling en -verwerking; inzet op communicatie/monitoring neemt toe. Wordt in begroting van Cure verwerkt.
Verbinding met andere thema's	1 Circulariteit 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Communicatie/gedrag, data/monitoring van inzamelresultaten, operationele uitvoering inzameling/verwerking.	

Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Minder restafval + hoger scheidingsrendement vergroten het aandeel materiaalstromen dat wordt hergebruikt of gerecycled, en vormen daarmee de noodzakelijke tussenstap richting 57,4 % in 2024 en 65% in 2035.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Jaarlijkse monitoring van kg restafval per inwoner en scheidingspercentage.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Waarom we wijzigen (om doelen te halen), wat inwoners merken (makkelijker scheiden, meer hergebruik) en resultaten (trend daling restafval/stijging scheiding) — conform de onderbouwing voor herziening van de inzamelstructuur. Om campagnes te voeren hebben hoort communicatie bij en dit zal samen met Cure worden uitgevoerd.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een afvalvrije samenleving
SMART doel	In 2035 moet huishoudelijk afval voor 65% worden hergebruikt
Inspanning	Optimaliseren van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (cf. afvalbeleidsplan)
Omschrijving inspanning	We voeren het PBD-nascheidingsscenario in en passen de inzamelstructuur hierop aan. We vernieuwen de papierinzameling met nieuwe containers en plaatsen ondergrondse papiercontainers voor hoogbouw. We richten samen met Cure de inzamelroutes opnieuw in, verbeteren de scheiding van GFT/GFE, actualiseren de Afvalstoffenverordening en zorgen dat de verwerkingsketen volledig aansluit op de nieuwe nascheiding.
Uitvoering	2026-2028
Budget	Binnen de afvalstoffenheffing-nascheiding en actualisatie verordening/uitvoeringsbesluit.
Capaciteit	Gemeente + uitvoerende partijen (o.a. Cure) voor implementatie en monitoring; capaciteit volgt uit de structurele wijziging van het systeem.
Verbinding met andere thema's	1 circulariteit 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	

Contract-/ketenmanagement (verwerker/nascheider), logistiek/routeoptimalisatie, prestatie-monitoring (scheidingsrendement, kg/inw).
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Nascheiding vergroot de terugwinning van recyclebare materialen en reduceert restafval, wat direct bijdraagt aan het behalen van hogere hergebruik-/recyclingpercentages richting 2035.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Trendbreuk ten opzichte van 205 kg restafval/inw/jaar per 2024 én stijging scheidingspercentage op basis van operationele data (inzameling + nascheiding), met jaarlijkse rapportage in de planperiode.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Keuze en voordelen van PBD-nascheiding (eenvoud, prestaties), wat verandert voor inwoners, en voortgangscijfers (restafval/scheiding) zodat draagvlak en begrip groeien.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een afvalvrije samenleving
SMART doel	Het bedrijfsafval is voor 65% gereduceerd in 2035 t.o.v. 2026
Inspanning	Lokale afvalkringlopen te sluiten
Omschrijving inspanning	We willen gezamenlijk met bedrijven een circulair afvalcollectief opzetten. Eerst willen we een circulariteitsscan uitvoeren, zodat we alle stromen en processen in kaart worden gebracht. Dan kun je een gezamenlijke inzamelrondes laten organiseren, reststromenplatform en een fysieke grondstoffen hub opzetten.
Uitvoering	2035
Budget	CDOKE, voldoende
Capaciteit	150 uur, voldoende
Verbinding met andere thema's	1 Energiehub 2 Mobiliteit

	3 Circulair ambachtscentrum
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Datadeskundigheid, Proces en ketenoptimalisatie, technische kennis van circulaire oplossingen, Gedrags- en veranderkunde, communicatie en stakeholdermanagement, juridische en beleidsmatige expertise.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Door processen te inventariseren, hergebruik te stimuleren en de bewustwording bij bedrijven te vergroten, realiseren we een meetbare vermindering van restafval en een grotere inzet van hergebruikte grondstoffen	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
We meten of de inspanning succesvol is geweest door de resultaten jaarlijks te vergelijken met de nulmeting van 2026. Concreet kijken we daarbij naar: • De hoeveelheid restafval die wordt verbrand: neemt deze jaarlijks af ten opzichte van 2026? • De veranderingen in processen en grondstofstromen: zijn er meer circulaire maatregelen toegepast en leiden deze tot aantoonbare vermindering van afval en meer hergebruik? • De trends tot 2035: zet de daling van restafval door en worden circulariteitsdoelen gehaald?	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
De inventarisatie/ aanmeldingen, bijeenkomsten, Eindresultaten, hoeveelheid CO2 besparing, succesmomenten (voorbeeldfunctie)	

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een afvalvrije samenleving
SMART doel	In 2030 wordt 50% van alle inkopen circulair gedaan, 75% in 2040 en 100% in 2050.
Inspanning	Zelf het goede voorbeeld geven

Omschrijving inspanning	Communiceren over de circulaire inkopen van de gemeente, waarom we dit doen en hoe we dit doen. In het inkoopbeleid normering opnemen over percentage circulair inkopen. Tool vinden voor duurzaam inkopen, makkelijk maken voor inkopers om te toetsen.
Uitvoering	2030
Budget	CDOKE, voldoende
Capaciteit	100 uur, voldoende
Verbinding met andere thema's	1 Communicatie 2 Facilitair 3 accountmanager economie

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Meer kennis over circulair inkopen (oa BIZOB). Accountmanager.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Om te laten zien dat wij structureel duurzaam inkopen, stimuleren wij ook andere bedrijven meer circulair te worden. Ook door zelf duurzaam in te kopen, aanzetten van leveranciers duurzamere oplossingen te komen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
We gaan een tool ontwikkelen/gebruiken om onze inkoop te toetsen op gebied van duurzaamheid.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
We willen campagne opzetten, om te laten zien wat wij doen op het gebied van duurzaamheid. Ook vermelden in de beleidsstukken wat de duurzaamheidsopbrengst is.

Hoofddoel	Om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een afvalvrije samenleving
SMART doel	In 2030 wordt 50% van alle inkopen circulair gedaan, 75% in 2040 en 100% in 2050.
Inspanning	Ondersteunen bedrijven door successen te delen en seminars te organiseren
Omschrijving inspanning	Bedrijven te ondersteunen met het circulair inkopen, door relevante seminars/workshops te organiseren, ze in contact tew brengen met relevante actoren in het circulair inkopen en door hun succes te delen. (Bijvoorbeeld meest duurzame bedrijf van Valkenswaard)
Uitvoering	2030
Budget	CDOKE, voldoende
Capaciteit	100, voldoende
Verbinding met andere thema's	1 Accountmanager 2 3

Welke expertises heb je nog meer nodig?

Aanbieders van seminars/workshop en gastsprekers circulair inkopen.
Wat spreekt de bedrijven aan om ook circulair in gaan kopen.

Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?

De Succesverhalen van de bedrijven.
Wanneer er seminars/workshops plaatsvinden en hoe ze verlopen zijn.

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?

Het aantal deelnemers aan de aantal seminars/workshops.
Het aantal succesverhalen dat we mogen/kunnen delen.

Wat wil je communiceren over deze inspanning?

De succesverhalen van de bedrijven. Wanneer er seminars/workshops plaatsvinden en hoe ze verlopen zijn.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale vastgoed portefeuille
SMART doel	Vanaf 2030 zijn nieuwbouw accommodaties energieneutraal (overheidsverplichting van 2028).
Inspanning	Uitvoeren routekaart verduurzaming
Omschrijving inspanning	Inspanningen routekaart uitvoeren (BENG).
Uitvoering	2026-2030
Budget	In beginsel is de uitvoer van werkzaamheden nu financieel geborgd. Dit door gedeeltelijke dekking in MJOP, subsidiegelden en de te verwachten besparing/huurverhoging aan huurder. Echter voor uitvoeringen is er wellicht nog een projectleider benodigd en dus extra capaciteit. Dit is ook zo verwoord naar de Raad. Uitvoering op pandniveau vindt nu plaats en nadien is er ook bekend of er ook extra capaciteit benodigd is.
Capaciteit	Onvoldoende, projectleider verduurzaming nodig.
Verbinding met andere thema's	1. Onderwijshuisvesting IAP. 2. P&P (majeur) 3. SEB (sport)
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Energiemanagement/gebouwbeheer-systeem (voornamelijk capaciteit)/ mogelijk een externe projectleider.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Routekaart uitvoeren -> nieuwbouw accommodaties energieneutraal. Uitgangspunt in routekaart is bij bestaande BENG. Met vaststelling van de routekaart is de planning tot en met 2030 vastgesteld, door het volgen van deze routekaart ivm de uitvoering voldoen wij aan de SMART-doelstelling. Nieuwbouw zal uitgangspunt bij uitvoering altijd ENG zijn.	

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Monitoring systeem (Censo) is aanwezig echter dienen wij intensiever te gaan gebruiker. Tevens er voor zorgen dat alle aansluitingen opgenomen zijn in dit systeem.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Succesmomenten delen. > bijvoorbeeld monitoring traject verduurzaming CC de Hofnar. Meenemen bewoners/collega's proces verduurzaming.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale vastgoed portefeuille
SMART doel	Vanaf 2030 zijn nieuwbouw accommodaties energieneutraal
Inspanning	Na 2030 worden nieuwbouw ontwikkelingen energieneutraal ontworpen
Omschrijving inspanning	Inspanning routekaart uitvoeren (ENG).
Uitvoering	Voor overheidsinstanties geldt dit vanaf 2028. Dus prioriteit vanaf 2028.
Budget	In beginsel is de uitvoer van werkzaamheden nu financieel geborgd. Dit door gedeeltelijke dekking in MJOP, subsidiegelden en de te verwachten besparing/huurverhoging aan huurder. Echter voor uitvoeringen is er wellicht nog een projectleider benodigd en dus extra capaciteit. Dit is ook zo verwoord naar de Raad. Uitvoering op pandniveau vindt nu plaats en nadien is er ook bekend of er ook extra capaciteit benodigd is. Dit geldt ook indien wij overgaan tot nieuwbouw ENG, in vele gevallen zal dit een project worden inclusief extra capaciteit van een projectleider.

Capaciteit	Nee, in vele gevallen zal dit verlopen via afdeling projecten inclusief aanstelling van een projectleider.
Verbinding met andere thema's	1. Onderwijshuisvesting IAP. 2. P&P (majeur) 3. SEB (sport)

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Energiemanagement/gebouwbeheer-systeem (voornamelijk capaciteit)/ mogelijk een externe projectleider.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling? Betreft specifiek de uitwerking van uitgangspunten routekaart.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Zie eerder antwoord, monitoring via Censo.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Nu nog niets, er staat nu nog geen definitieve nieuwbouwproject op de planning. Tzt nader bekijken.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale vastgoed portefeuille
SMART doel	In 2050 beschikt de gemeente Valkenswaard over een energieneutrale vastgoedportefeuille
Inspanning	Waar mogelijk zonnepanelen plaatsen
Omschrijving inspanning	Inspanning routekaart uitvoeren.
Uitvoering	2026 – 2030, korte termijn planning routekaart vastgesteld.
Budget	Zie eerdere antwoorden, zijn maatregelen welke worden onderzocht.
Capaciteit	Onvoldoende, projectleider verduurzaming nodig?
Verbinding met andere thema's	1. Onderwijshuisvesting IAP. 2. P&P (majeur) 3. SEB (sport)

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Energiemanagement/gebouwbeheer-systeem (voornamelijk capaciteit)/ mogelijk een externe projectleider.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Co2 reductie, betreft uitgangspunt routekaart en verplichtingen vanuit klimaatakkoord.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Censo

Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Niets specifiek voor plaatsing zonnepanelen. Enkel afronding totaalpand cc de Hofnar.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale vastgoed portefeuille
SMART doel	Vanaf 2035 beschikt 35% van de vastgoedportefeuille minimaal over energielabel A
Inspanning	Uitvoering geven aan routekaart verduurzaming
Omschrijving inspanning	Periodiek opvragen energielabels zodat bovenstaand smart doel zo spoedig mogelijk kan worden gerealiseerd.
Uitvoering	2035
Budget	Ja, dit is geborgd in o.a. de MJOP.
Capaciteit	Ja dit past in binnen huidige inzet, is onderdeel van technisch beheer en dus geborgd.
Verbinding met andere thema's	1 **Nvt.** 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Niemand, is intern geborgd bij afdeling vastgoed. Opvragen energielabels is onderdeel van technisch beheer/onderhoud.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Het upgraden van labels zorgt ervoor dat wij kunnen voldoen aan de 35% doelstelling.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Opvragen en registeren van de labels binnen het technisch beheer.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Niets, maar als afdeling duurzaamheid hier suggesties voor heeft dan horen wij het graag.

Hoofddoel	Om in 2035 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale openbare ruimte
SMART doel	In 2035 bestaat de openbare verlichting voor 95% uit LED
Inspanning	Groepsremplace op 75% van levensduur ipv 95%
Omschrijving inspanning	De vervanging van de openbare verlichting volgt een vervangingsplan. Het te snel vervangen van de armaturen en daarmee samenhangende masten kan op plaatsen echter leiden tot kapitaalvernietiging. Het meeste 'laaghangende fruit' is al geplukt voor de ver-led-ding van het areaal. Voor de resterende vervanging kan de berekende levensduur korter gezet worden. Dit geeft meer ruimte voor een versnelde vervanging. Onderdeel van de vervangingsplanning is ook om te kijken naar dynamische verlichting, het verminderen van verlichting en het toepassen faunavriendelijkere verlichting. Dit leidt tot een duurzamer areaal aan openbare verlichting. De benoemde ruimte kan gebruikt worden voor deze optimale vervanging.
Uitvoering	2026 – 2035

Budget	Budget is aanwezig voor de reguliere vervanging, er is geen budget voor de versnelde optimale vervanging.
Capaciteit	Capaciteit is aanwezig
Verbinding met andere thema's	1. Riolering en water (irt reconstructieplannen openbare ruimte) 2. Groen 3. Wegen en verhardingen
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
De benodigde expertise is beschikbaar.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Verduurzaming van de openbare verlichting leidt tot een lager energieverbruik en draagt bij een prettigere leefomgeving.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Door sneller verlichting te vervangen door LED-verlichting en deze te combineren met de benoemde vernieuwingen wordt een duurzamer areaal gecreëerd. Het geheel zal dan minder stroom verbruiken zonder in te boeten op kwaliteit.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Mijlpalen kunnen gedeeld worden (intern en extern).	

Hoofddoel	Om in 2035 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale openbare ruimte
SMART doel	In 2035 zijn alle 19 gemalen energieneutraal
Inspanning	Inventarisatie energieverbruik gemalen
Omschrijving inspanning	Onderzoek naar het huidige energieverbruik van de gemeentelijke gemalen. Daarop volgend onderzoek naar de mogelijkheden voor een verduurzaming van dit energieverbruik.

Uitvoering	2030
Budget	Er is geen budget beschikbaar voor een uitgebreid onderzoeks- en vervangingsplan.
Capaciteit	De eerste studies passen binnen de beschikbare capaciteit. Voor vervolgonderzoek en uitvoeringsplan is geen capaciteit beschikbaar.
Verbinding met andere thema's	1. Groen
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Afhankelijk van uitkomsten van studie en gewenste aanpassingsrichtingen.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Verduurzaming van de gemalen leidt tot een lager energieverbruik.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Door de energievoorziening van de gemalen te optimaliseren wordt een duurzamer areaal gecreëerd. Het geheel zal dan minder stroom verbruiken zonder in te boeten op kwaliteit.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Mijlpalen kunnen gecommuniceerd worden.	

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale openbare ruimte
SMART doel	In 2035 zijn alle 19 gemalen energieneutraal
Inspanning	Investeringsplannen opstellen, zie verder format hierboven over verduurzaming gemalen.

Omschrijving inspanning	In maximaal 100 woorden
Uitvoering	2030
Budget	Geen budget
Capaciteit	Onvoldoende capaciteit
Verbinding met andere thema's	1. Groen 2 3
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
N.v.t.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Investeringsplannen opstellen, zie verder format hierboven over verduurzaming gemalen.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Investeringsplannen opstellen, zie verder format hierboven over verduurzaming gemalen.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	
Investeringsplannen opstellen, zie verder format hierboven over verduurzaming gemalen.	

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale openbare ruimte
SMART doel	Nieuw aan te leggen elementen in de fysieke ruimte worden energieneutraal en circulair ontworpen
Inspanning	Onderzoek doen naar mogelijkheden van energieneutrale ontwerp oplossingen
Omschrijving inspanning	In de gestandaardiseerde kader, richtlijnen en uitgangspunten voor het ontwerp van de openbare ruimte is al veel aandacht voor de toepassing van duurzame oplossingen. Op basis van de laatste inzichten kunnen deze kaders nog eens bekeken worden op deze duurzame aspecten.
Uitvoering	2030
Budget	Voor een eerste voorlopige studie is ruimte mogelijk.
Capaciteit	Voor een eerste studie is ruimte mogelijk.
Verbinding met andere thema's	1. Wegen en verhardingen 2. Groen 3. Riool en Water
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
De benodigde expertises zijn beschikbaar	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
Toepassing van duurzamere oplossingen en materialen leidt tot een openbare ruimte waarvan de aanleg een lagere ecologische footprint heeft.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	
Aanpassingen zijn zichtbaar en vastgelegd.	
Wat wil je communiceren over deze inspanning?	

Mijlpalen kunnen gecommuniceerd worden.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een energieneutrale openbare ruimte
SMART doel	Nieuw aan te leggen elementen in de fysieke ruimte worden energieneutraal en circulair ontworpen
Inspanning	Toepassing van circulaire materialen in de gestandaardiseerde uitgangspunten.
Omschrijving inspanning	Toepassen van duurzamere alternatieven bij nieuw aan te leggen projecten in de openbare ruimte
Uitvoering	2030-2035
Budget	Er geen budget beschikbaar voor een uitgebreid onderzoek en toepassing.
Capaciteit	Er is geen capaciteit beschikbaar voor een uitgebreid onderzoek en toepassing
Verbinding met andere thema's	1. Wegen en verhardingen 2. Groen 3. Riool en Water
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
n.v.t.	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	
zie verder format hierboven over onderzoek circulaire oplossingen.	
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?	

zie verder format hierboven over onderzoek circulaire oplossingen.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
zie verder format hierboven over onderzoek circulaire oplossingen.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een duurzame bedrijfsvoering
SMART doel	In 2027 is ons papierverbruik met minimaal 75% afgenomen t.o.v. 2025
Inspanning	Papierloos vergaderen introduceren (en/ook college- en raads-vergaderingen)
Omschrijving inspanning	
Uitvoering	2026-2030
Budget	Voldoende
Capaciteit	Voldoende
Verbinding met andere thema's	Alle thema's
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Griffie, teammanager bedrijfsvoering en directie	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Eigen monitoring
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Eigen communicatie

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een duurzame bedrijfsvoering
SMART doel	In 2030 kopen we 80% van onze cateringproducten in bij duurzame lokale aanbieders
Inspanning	Onderzoek naar duurzame alternatieve producten en lokale aanbieders en dit als voorwaarde verwerken in het inkoopbeleid
Omschrijving inspanning	
Uitvoering	2027
Budget	Voldoende
Capaciteit	Voldoende
Verbinding met andere thema's	Samen Valkenswaardig
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
BIZOB en cluster Milieu en Duurzaamheid	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Eigen monitoring
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Eigen communicatie

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een duurzame bedrijfsvoering
SMART doel	In 2030 kopen we 80% van onze cateringproducten in bij duurzame lokale aanbieders
Inspanning	Bij vervanging keuken anticiperen op nieuw beleid
Omschrijving inspanning	
Uitvoering	2027
Budget	Voldoende
Capaciteit	Voldoende
Verbinding met andere thema's	1. P&P
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
P&P	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Eigen monitoring
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Interne communicatie

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	Werkt Valkenswaard toe naar een duurzame bedrijfsvoering
SMART doel	In 2030 kopen we 80% van onze cateringproducten in bij duurzame lokale aanbieders
Inspanning	Afspraken maken over cateringaanbod
Omschrijving inspanning	
Uitvoering	2027
Budget	Voldoende
Capaciteit	Voldoende
Verbinding met andere thema's	Alle medewerkers
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Kantine medewerkers en facilitair	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Eigen monitoring
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Interne communicatie

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid
SMART doel	In 2030 hebben we uitvoering gegeven aan 75% van de inspanningen die tot 2030 waren gepland
Inspanning	**Vertrekpunt en nulmeting op te stellen van de opgehaalde indicatoren**
Omschrijving inspanning	Het programma duurzaamheid is in de basis een programma om onze duurzaamheidsdoelstellingen te behalen. Echter de activiteiten om deze doelstellingen te behalen worden gedaan door de aparte beleidsvelden met elk hun eigen budget en capaciteit. Om de voortgang van de doelstellingen te bewaken is monitoring een belangrijk onderdeel van het programma. Het neerzetten van een meetbaar vertrekpunt voor alle inspanningen is daarbij cruciaal om kwartaallijks voortgang te meten.
Uitvoering	2026
Budget	67040015 (70.000 EUR totaal), voldoende
Capaciteit	Deze inspanning past binnen het programmateam
Verbinding met andere thema's	Alle beleidsterreinen binnen het programma zijn onderdeel van deze inspanning

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Naast monitoring op inspannings- en doelstelling niveau is het belangrijk dat de indicatoren waarvan we het vertrekpunt gaan bepalen zijn afgestemd met financiën. Dit is een koppelkans die we niet moeten laten liggen, de financiële verantwoording van de budgetten richting college, gemeenteraad, provincie en rijksoverheid vormen een substantieel deel van de al bestaande rapportage plicht. Door deze indicatoren mee te nemen kan er ook een deel van de werklast weggenomen worden bij de beleidsvelden.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Het wel of niet behalen van een doelstelling valt vaak niet verifiëren zonder een goed nulpunt neer te zetten. Zo is een doelstelling als: "een verbetering van 50% van het scheidingspercentage" geen meetbare indicator zonder daarbij een referentiejaar en doeljaar toe te voegen. De keuze voor een bepaald referentiejaar zorgt er tegelijkertijd voor een bepaalde ambitie. Het is gemakkelijker om 50% beter te scheiden in 2035 dan in 1990 dan het is als we als referentiejaar 2025 en als doeljaar 2030 kiezen.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?

We zien de inspanning als succesvol als we een reproduceerbaar nulpunt hebben per opgegeven indicator op inspanningsniveau. Daarmee kunnen we monitoren op inspanning, en door aggregatie van de indicators op doelstellingsniveau, thema- en programma niveau.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De eerste rapportage over de indicatoren zal het product zijn waarover gecommuniceerd wordt (zie inspanning: opstelling halfjaarlijkse monitoringsrapportage)

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid
SMART doel	In 2030 hebben we uitvoering gegeven aan 75% van de inspanningen die tot 2030 waren gepland
Inspanning	Opstellen van halfjaarlijkse monitoringrapportage
Omschrijving inspanning	Op basis van de, door de beleidsvelden, aangeleverde indicatoren zal er een halfjaarlijkse monitoringsrapportage aangeleverd worden aan MT, college en gemeenteraad. Het idee is om elk half jaar een inspanning uit te lichten om het rapportage sprekender te maken.
Uitvoering	2026-2030
Budget	67040015 (70.000 EUR totaal), voldoende
Capaciteit	Deze inspanning past binnen het programma team
Verbinding met andere thema's	1 Financiën 2 MT 3 B&W 4 alle betrokken beleidsvelden
Welke expertises heb je nog meer nodig?	
Beleidsveld financiën om de monitoringsrapportage te laten aanhaken op de financiële verantwoording voor Specifieke Uitkeringen. Het managementteam en college van B&W voor het leggen van de accenten in de rapportage	
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?	

Meten is weten en door het verkrijgen van inzicht kunnen interventies worden ingezet binnen het programma.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Enerzijds natuurlijk het periodiek op tijd opleveren van de kwartaalrapportage, anderzijds dat dit op termijn ook een activiteit wordt die steeds minder handeling behoeft en meer geautomatiseerd kan worden (denk aan een dashboard die de indicatoren dagelijks update). Hierdoor kan er meer tijd besteed worden aan controle.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
De halfjaarlijkse rapportage wordt gedeeld met College, gemeenteraad en MT. Eén van de twee rapportages wordt online gepubliceerd (zie ook inspanning: Monitoringsrapportage online beschikbaar maken)

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid
SMART doel	In 2030 hebben we uitvoering gegeven aan 75% van de inspanningen die tot 2030 waren gepland
Inspanning	Hierop actief te monitoren
Omschrijving inspanning	Bij de aanloop van het halfjaarlijkse monitoringsrapportage worden allen indicatoren verzameld. Er wordt niet alleen gekeken of we dichter bij onze doelstelling komen maar ook of dit zo doelmatig en rechtmatig mogelijk gebeurt.
Uitvoering	2027-2030
Budget	67040015 (70.000 EUR totaal), voldoende
Capaciteit	Deze inspanning past binnen de capaciteit van het programma team
Verbinding met andere thema's	1 Financiën 2 Inkoop 3 En de andere beleidsvelden
Welke expertises heb je nog meer nodig?	

Actief is het tegenovergestelde van reactief. Dit houdt dus in we zo veel mogelijk naar recente indicatoren kijken en bijsturen met interventies in plaats van een halfjaarlijkse evaluatie (achteraf) en hierop bijsturen. Er zal programmatuur moeten worden gemaakt of ingekocht om dit te faciliteren (een dashboard)
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door de stap te zetten van reactieve monitoring op basis van rapportage naar actieve monitoring op basis van een dashboard kunnen we interventies gerichter en eerder inzetten.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Er zal waar mogelijk bij de nulmeting rekening gehouden worden met een selectie van indicatoren die periodiek worden gepubliceerd en automatisch worden opgehaald. Het is op dit moment moeilijk in te schatten of dit er voldoende indicatoren zijn om voortgang te bewaken en of er dus een dashboard hiervan kan worden samengesteld.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Het dashboard, in uitgeklede vorm, kan geplaatst worden op de website van Valkenswaard. Het dasboard kan ook een plek krijgen op knooppunt.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid
SMART doel	In 2030 hebben we uitvoering gegeven aan 75% van de inspanningen die tot 2030 waren gepland
Inspanning	Alle medewerkers bewust te maken van de duurzaamheidsimpact van gemeentelijke besluiten
Omschrijving inspanning	Duurzaamheid is geen losstaand onderdeel meer van een organisatie waaruit duurzaamheidsprojecten worden gedaan. De trend laat zien dat het een integraal onderdeel moet worden van besluitvorming. Door duurzaamheidsaspecten mee te wegen in voorstellen en besluiten maken we een betere basis om toekomstbestendige keuzes te maken. Niet alleen in het fysiek domein, maar ook in het sociaal domein en de interne organisatie.

Uitvoering	2027-2030
Budget	67040015 (70.000 EUR totaal), voldoende
Capaciteit	Deze inspanning past binnen de capaciteit van het programma team
Verbinding met andere thema's	1 Organisatie ontwikkeling 2 Management team 3 Strategie 4 College

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Onlangs heeft er een zelfde proces plaatsgevonden voor de weging van participatie van college- en raadsvoorstellen. Hier kunnen we van leren.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Als alle medewerkers de impact van hun ambtelijk voorstel op duurzaamheid en toekomstbestendigheid moeten wegen, dan zal er meer bereikt kunnen worden dan alleen de doelstellingen uit het uitvoeringsprogramma duurzaamheid zelf.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Is het duurzaamheid in 2028 onderdeel van alle besluitvorming? Zo ja, dan succesvol.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Interne communicatie bij de introductie van een nieuw format voor besluitvorming zal zeker aandacht moeten hebben. Hierbij zijn nut en noodzaak, toegelicht door middel van voorbeelden, belangrijke aandachtspunten.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard toe naar een bewuste en bekwame organisatie op het gebied van duurzaamheid
SMART doel	In 2030 hebben we uitvoering gegeven aan 75% van de inspanningen die tot 2030 waren gepland

Inspanning	Jaarlijks inspiratiebezoek voor de gemeenraadsleden aan duurzame initiatieven in Valkenswaard
Omschrijving inspanning	De afgelopen jaren hebben onze inwoners en ondernemers ontzettend veel mooie initiatieven opgezet waarin duurzaamheid een integraal onderdeel van is. Door deze onderstroom jaarlijks een podium te geven door middel van een inspiratiebezoek werken we een vergroting van de meerwaarde perceptie van duurzame initiatieven.
Uitvoering	2027-2030
Budget	67040015 (70.000 EUR totaal), voldoende
Capaciteit	Deze inspanning past binnen de capaciteit van het programma team
Verbinding met andere thema's	1 Gemeenteraad 2 Organisatie ontwikkeling 3 Samen Valkenswaardig en partners 4 Communicatie

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Met het uitvoeringsprogramma duurzaamheid is inzichtelijk gemaakt dat de benodigde inspanningen om onze doelstellingen uit de duurzaamheidsvisie te halen niet allemaal gedekt zijn op het moment. Dit geldt voor zowel financiële dekking als ambtelijke capaciteit om de inspanning uit te voeren. De gemeenteraad stelt vast hoe de financiële middelen worden gealloceerd. Het met eigen ogen zien van de voortgang door middel van een inspiratiebezoek zal er voor zorgen dat er meer belang wordt gehecht aan de duurzaamheid- inspanningen uit het uitvoeringsprogramma
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Jaarlijks een inspiratiebezoek georganiseerd tussen 2027 en 2030.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Communicatie is een belangrijk onderdeel in de voorbereiding van het inspiratiebezoek.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard aan het stimuleren van partners om ook te verduurzamen
SMART doel	In 2030 is het aantal partners in het netwerk verdubbeld ten opzichte van 2025
Inspanning	Samen Valkenswaardig uit te bouwen en nieuwe partners te trekken
Omschrijving inspanning	Samen Valkenswaardig is een samenwerkingsverband op het gebied van duurzaamheid in de gemeente Valkenswaard. In deze samenwerking werken bewonersinitiatieven, ondernemers en non-profit organisaties samen om een positieve betekenis aan het onderwerp duurzaamheid te geven.
Uitvoering	2026-2030
Budget	Deels te bekostigen uit 67040015 (70.000 EUR totaal)
Capaciteit	Deze inspanning past niet binnen de huidige formatie.
Verbinding met andere thema's	Alle andere thema's

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Gelijkwaardigheid is één van de pijlers van de Samen Valkenswaardig. In 2025 hebben we samen met de partners Samen Valkenswaardig geëvalueerd. Ondanks dat gelijkwaardigheid belangrijk is was de conclusie van de evaluatie dat er toch een kartrekker en verbinder moet zijn om de samenwerking te ondersteunen en verbinding te behouden. Omdat wij als gemeente ook een partner zijn van Samen Valkenswaardig willen we de gelijkwaardigheid behouden door een lokale externe verbinder in te huren.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Het uitbouwen van het samenwerkingsverband en het trekken van nieuwe partners draagt direct bij aan de doelstelling om het aantal partners in 2030 te verdubbelen ten opzichte van 2025.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
Een verdubbeling van het aantal partners is mogelijk binnen 4-5 jaar. De inspanning is succesvol geweest als we zien dat er meer en meer door het samenwerkingsverband zelf wordt gedaan zonder dat wij als gemeente hiervoor extra capaciteit of middelen moeten inzetten.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Communicatie doen we volgens de bestaande communicatieplannen voor Samen Valkenswaardig

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard aan het stimuleren van partners om ook te verduurzamen
SMART doel	In 2030 is het aantal partners in het netwerk verdubbeld ten opzichte van 2025
Inspanning	Éénmaal per twee jaar het Samen Valkenswaardig festival te organiseren
Omschrijving inspanning	Samen Valkenswaardig (SV) is een samenwerkingverband op het gebied van duurzaamheid, geïnitieerd door de gemeente. SV heeft als doel om inwoners op een vernieuwende, verrassende en positieve manier te informeren over duurzaamheid. Daarnaast is het doel om inwoners in beweging te krijgen om te verduurzamen.
Uitvoering	2027 en 2029
Budget	geen
Capaciteit	Er is geen interne capaciteit beschikbaar
Verbinding met andere thema's	1 Samen Valkenswaardig 2 Alle andere duurzaamheidsthema's

Welke expertises heb je nog meer nodig?
Vergunningen, en een eventmanager. Daarbij worden natuurlijk alle beleidsvelden aangehaakt die vallen onder programma duurzaamheid.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
De primaire doelgroep van de activiteiten van SV zijn kinderen van 0 tot 15 jaar waarbij de "bijvangst" de (groot)ouders zijn. In 2022 en 2024 heeft het eerste Samen Valkenswaardig Festival plaatsgevonden. Via dit festival hebben we op op twee edities circa 5.000 kinderen, ouders en grootouders op een spelende, laagdrempelige en vooral leuke manier geïnformeerd over de duurzaamheidsopgave van de gemeente.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?
In 2027 en 2029 een derde en een vierde editie van het festival organiseren met een stijgend aantal bezoekers.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?
Communicatie loopt via de bestaande communicatieplannen.

Hoofddoel	Om in 2030 als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven
Subdoel	werkt Valkenswaard aan het stimuleren van partners om ook te verduurzamen
SMART doel	In 2030 is het aantal partners in het netwerk verdubbeld ten opzichte van 2025
Inspanning	(nieuwe) Burger initiatieven en ondernemers met duurzame plannen actief te ondersteunen
Omschrijving inspanning	Door nieuwe burgerinitiatieven te laten aansluiten bij Samen Valkenswaardig geef je ze mogelijkheid om snel tot volwassenheid te komen.
Uitvoering	2026-2030
Budget	67040015 (70.000 EUR totaal), onvoldoende
Capaciteit	Deze inspanning zal voornamelijk moeten worden gedaan door de partners van Samen Valkenswaardig en de verbinder
Verbinding met andere thema's	1 Samen Valkenswaardig 2 Wijk coördinatoren 3 Kernteam participatie

Welke expertises heb je nog meer nodig?
De wijk coördinatoren hebben een belangrijke signaalfunctie voor nieuwe initiatieven die passen bij de samenwerking.
Op welke manier draagt deze inspanning bij aan jouw SMART doelstelling?
Door nieuwe initiatiefnemers kennis te laten maken met bestaande partners van de samenwerking bouwen we verder aan het volwassen worden van de samenwerking. Onderling worden en tips uitgewisseld, wordt naar elkaar verwezen en vindt er ondersteuning plaats. Het doel is een zachte - inspirerende - landing voor de nieuwe burger initiatiefnemers en ondernemers.
Hoe meten we of de inspanning succesvol is geweest?

Is er sprake van retentie van nieuwe initiatieven binnen de samenwerking.
Wat wil je communiceren over deze inspanning?